

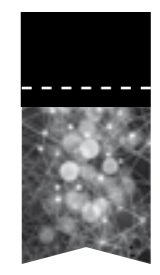
www.adae.gr

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

ΑΡΧΗ
ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΤΟΥ ΑΠΟΡΡΗΤΟΥ
ΤΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

www.adae.gr

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

ΑΡΧΗ
ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΤΟΥ ΑΠΟΡΡΗΤΟΥ
ΤΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών συστάθηκε το 2003 σε υλοποίηση του άρθρου 19 του Συντάγματος και είναι επιφορτισμένη με το σημαντικό καθήκον της προστασίας του απορρήτου των επικοινωνιών, ηλεκτρονικών και ταχυδρομικών, το οποίο αποτελεί θεμελιώδες ατομικό δικαίωμα.

Στη σημερινή εποχή οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις τόσο στις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (κινητή τηλεφωνία, διαδίκτυο, ηλεκτρονική αλληλογραφία, επιφυείς επικοινωνίες (OvertheTop), όπως Viber, What'sapp, Skype) όσο και στις ταχυδρομικές υπηρεσίες (διεύρυνση του ηλεκτρονικού εμπορίου), θέτουν συνεχώς νέες προκλήσεις στην αποτελεσματική προστασία του απορρήτου των επικοινωνιών. Το απόρρητο κινδυνεύει ειδικότερα από τη συνεχή ανάπτυξη των τεχνολογιών παρακολούθησης, ηλεκτρονικής πειρατείας που χρησιμοποιούνται με βάση νόμιμες διαδικασίες ή παράνομα και κακόβουλα. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται σε όλες τις χώρες και στην Ελλάδα μια εντυπωσιακή αύξηση των νομίμων παρακολούθησεων των επικοινωνιών των πολιτών, είτε αυτές διενεργούνται μέσω σταθερής ή κινητής τηλεφωνίας, είτε μέσω μηνυμάτων που ανταλλάσσονται με άλλα μέσα και εφαρμογές. Με τον όρο «νόμιμες» εννοούνται οι παρακολουθήσεις που γίνονται με βάση μια προδιαγεγραμμένη στο νόμο διαδικασία, συνήθως με αίτηση μιας δημόσιας υπηρεσίας και έγκριση της αίτησης από δικαστική αρχή.

Οι αιτίες του φαινομένου είναι πολλές. Η ανάγκη καταπολέμησης της τρομοκρατίας, της βαριάς εγκληματικότητας (διακίνηση ναρκωτικών, σωματεμπορία, παιδική πορνογραφία, εγκλήματα στον κυβερνοχώρο κ.ά.) είναι κάποιες απ' αυτές. Πρόκειται για υπαρκτές απειλές και κινδύνους που ποτέ στο παρελθόν δεν ήταν πιο μεγάλοι. Συνεπώς,

η επίκληση των λόγων αυτών από κρατικές υπηρεσίες πληροφοριών ή διωκτικές αρχές είναι κατ' αρχήν θεμιτή για την άμυνα κρατών και κοινωνιών. Ωστόσο, πάντα ελλοχεύει ο κίνδυνος της κατάχρησης όταν αρκεί η αόριστη επίκληση λόγων εθνικής ασφαλείας. Από την άλλη προ της επίκλησης απειλής κατά της εθνικής ασφάλειας είναι δύσκολο τέτοια αιτήματα να απορριφθούν, με κίνδυνο να υπάρξει τελικά κάποια διακινδύνευση στον τομέα αυτό. Υπάρχει ακόμη ο κίνδυνος υπέρβασης της δοθείσης δικαστικής έγκρισης ή των χωρικών παρακολουθήσεων.

Ο ρυθμός ανάπτυξης και εισαγωγής νέων υπηρεσιών επικοινωνίας στη ζωή μας και η αυξημένη χρήση ηλεκτρονικών «ταχυδρομείων» (τύπου Google, Yahoo, FacebookMessenger, iMessageκλπ) καθώς και η υπερέκθεση των χρηστών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (Facebook, Twitter, Instagram, Snapchat, YouTube κλπ.) επηρεάζει όλες τις πτυχές της ανθρώπινης δραστηριότητας όπως την ενημέρωση, την ψυχαγωγία, την υγεία, την εργασία, την οικονομία. Ως εκ τούτου η ΑΔΑΕ επιβάλλεται να είναι σε θέση να ανταποκρίνεται στις προκλήσεις, να προλαμβάνει τις εξελίξεις, εμπλουτίζοντας συνεχώς τη γνώση και τη δραστηριότητα της στον τομέα των δεσμευτικών για τους παρόχους ηλεκτρονικών και ταχυδρομικών επικοινωνιών Κανονισμούς, με βάση τα νεότερα δεδομένα και να εκσυγχρονίσει αντίστοιχα τον τεχνολογικό της εξοπλισμό. Για να το πετύχει όμως αυτό χρειάζεται πέρα από την ενίσχυση της σε προσωπικό η μεγαλύτερη δραστηριοποίηση του υπάρχοντος προσωπικού της. Χρειάζεται πάνω απ' όλα την ορθολογικοποίηση της διοικητικής και οργανωτικής δομής της. Τούτο προϋποθέτει μια θαρραλέα και σύμφωνη με τις σύγχρονες αντιλήψεις της διοικητικής οργάνω-

σης και διοικητικής επιστήμης μεταρρύθμιση του अपρχαιωμένου και δυσλειτουργικού καθεστώτος που τη διέπει σήμερα (Νόμος 3115/2003, Νόμος 2225/1994, Π.Δ. 40/2005).

Το έτος 2020 υπήρξε έτος ιδιαίτερα δύσκολο για την ΑΔΑΕ, όπως, εξ άλλου και για το σύνολο της κοινωνίας, λόγω των περιορισμών που επιβλήθηκαν για την καταπολέμηση της πανδημίας. Επιβλήθηκε ο θεσμός της εκ περιτροπής και κατ' οίκον εργασίας, μέσω της τηλε-εργασίας, η δε Ολομέλεια της Αρχής λειτούργησε επί μεγάλο χρονικό διάστημα εξ αποστάσεως και με τηλεδιάσκεψη. Άλλη πηγή δυσκολίας στη λειτουργία του εν λόγω οργάνου διοικήσεως της Αρχής υπήρξε το γεγονός ότι, με ευθύνη της Πολιτείας, η Ολομέλεια της Αρχής, ενώ αποτελείται κατά το νόμο από 7 μέλη, παρέμεινε καθ' όλο το διάστημα του έτους 2020 (και δη για δεύτερο συνεχόμενο έτος) υπό ελλιπή (τετραμελή) συγκρότηση. Μόλις στις 30 Νοεμβρίου συμπληρώθηκε η σύνθεση της Αρχής από τη Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής.

Κατά τα λοιπά κατά το έτος 2020 η δράση της ΑΔΑΕ επικεντρώθηκε λόγω των υγειονομικών περιορισμών για την καταπολέμηση της πανδημίας και του θεσμού της εκ περιτροπής εργασίας κυρίως στους συνήθεις ελέγχους για την παραβίαση του απορρήτου των επικοινωνιών.

Επίκαιρα ζητήματα που απασχολούν, μεταξύ άλλων, την ΑΔΑΕ:

- Η ολοκλήρωση των εργασιών για την έκδοση σχεδίου κοινής υπουργικής απόφασης, με την οποία καθορίζονται οι ελάχιστες υποχρεώσεις, στις οποίες οφείλουν να συμμορφώνονται οι επιχειρήσεις για α) την εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής διαθεσιμότητας υπηρεσιών φωνητικών επικοινωνιών και υπηρεσιών πρό-

σβασης στο διαδίκτυο που παρέχονται μέσω των δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, σε περίπτωση καταστροφικής βλάβης του δικτύου ή σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας και β) την αδιάλειπτη πρόσβαση σε υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης και αδιάλειπτη διαβίβαση προειδοποιήσεων του κοινού. Η υπουργική αυτή απόφαση εκδίδεται στο πλαίσιο της νέας αρμοδιότητας, που ανατέθηκε στην ΑΔΑΕ προκειμένου να την εισηγηθεί προς τους αρμόδιους υπουργούς, με βάση το άρθρο 216 (που έχει τον τίτλο «Διαθεσιμότητα των υπηρεσιών») του πρόσφατου νόμου 4727/202 «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) - Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 184/23.09.2020).

- Ο εκσυγχρονισμός του απρχαιωμένου και δυσλειτουργικού καθεστώτος που διέπει την οργάνωση και λειτουργία της ΑΔΑΕ (Νόμος 3115/2003) καθώς και του καθεστώτος που διέπει τις νόμιμες άρσεις του απορρήτου των επικοινωνιών (Νόμος 2225/1994). Μέσα στο πλαίσιο αυτό η Αρχή επιφυλάσσεται να υποβάλει κάποια στιγμή προτάσεις για νομοθετικές μεταβολές και βελτιώσεις στο αρμόδιο Υπουργείο Δικαιοσύνης. Επίσης πρέπει να εξεταστεί η δυνατότητα κατάρτισης νέου Οργανισμού και Κανονισμού Εσωτερικής Λειτουργίας της Αρχής με βάση τα προβλεπόμενα στο άρθρο 20 παρ. 1 (τελευταίο εδάφιο), 2, 3, 4 και 5 του Ν. 4622/2019 (ΦΕΚ Α' 133/07.08.2019) «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης». Επιπλέον η μεγαλύτε-

ρη ενεργοποίηση των μελών της Ολομέλειας καθώς και του προσωπικού της Αρχής καθώς και η περαιτέρω μείωση της γραφειοκρατικής επιβάρυνσης στη λειτουργία της στην πράξη.

- Η επεξεργασία του κειμένου του προτεινόμενου Ευρωπαϊκού Κανονισμού για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των επικοινωνιών (e-privacy), ο οποίος θα αντικαταστήσει την Οδηγία 2002/58/ΕΚ, και συζητείται ήδη επί τέσσερα έτη και με μεγάλη βραδύτητα στο πλαίσιο του Συμβουλίου της ΕΕ. Η ΑΔΑΕ έχει διατυπώσει σε διάφορες φάσεις των σχετικών διαβουλεύσεων τις προτάσεις της. Η σημασία του εν λόγω Κανονισμού είναι ζωτική για την ασφάλεια και ακεραιότητα των επικοινωνιών και κατά συνέπεια για τη διασφάλιση του απορρήτου. Μεταξύ των νεωτερισμών που προβλέπεται ότι θα εισαγάγει ο Κανονισμός είναι η διασφάλιση του απορρήτου στις επιφυείς επικοινωνίες, για τις οποίες έγινε ήδη λόγος καθώς και στις υπηρεσίες υπολογιστικού νέφους (cloud computing), οι οποίες μέχρι στιγμής δεν τυγχάνουν κανονιστικής προστασίας ως προς τη διασφάλιση αυτή.
- Η εξοικονόμηση δημοσίου χρήματος. Μέσα στο πλαίσιο αυτά αποτελεί διαχρονική μέριμνα της Αρχής η μεγαλύτερη δυνατή συμπίεση του μισθώματος, το οποίο καταβάλλεται για τη στέγασή της, αν παραστεί δε ανάγκη ακόμη και με τη μεταστέγασή της.
- Πολύ σημαντικός στόχος της ΑΔΑΕ για το έτος 2021 είναι, σε συνεργασία με τις δικαστικές αρχές, τα συναρμόδια υπουργεία και τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας και την ΕΥΠ, να καταρτισθεί και ει δυνατόν και να αρχίσει να λειτουργεί το νέο σύγχρονο σύστημα ηλεκτρονικής ασφαλούς κρυπτογραφημένης κυκλοφορίας των διατάξεων, τις οποίες εκδί-

δουν οι εισαγγελικές αρχές με βάση τα προβλεπόμενα από το Ν. 2225/1994 για την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών για λόγους εθνικής ασφάλειας και για τη διακρίβωση βαρέων αδικημάτων. Επίσης πολύ σημαντικός στόχος για το έτος 2021 είναι η ψηφιοποίηση και καταστροφή των επί 15ετία συσσωρευομένων εγγράφων αρχείων της Αρχής. Οι δυνατότητες αυτές προβλέφθηκαν από τη διάταξη του 37 παρ.1 Ν. 4786/2021, (ΦΕΚ Α 43/23.3.2021). Αποτελούν, δε, ένα πολύ σημαντικό βήμα για την καλύτερη οργάνωση της Αρχής, για την ευρετηρίαση και καλύτερη, αποτελεσματικότερη επεξεργασία των διατάξεων άρσεως του απορρήτου και εν γένει των αρχείων της ΑΔΑΕ, προκειμένου η τελευταία να επιτελέσει το συνταγματικό της καθήκον να διασφαλίσει το απόρρητο των επικοινωνιών και στον τομέα των άρσεων του απορρήτου του άρθρου 19 παρ.1 εδάφιο β του Συντάγματος. Όταν θα ολοκληρωθούν οι πιο πάνω διαδικασίες, θα έχει συντελεστεί μια χωρίς υπερβολή πραγματική εκσυγχρονιστική επανάσταση στον τρόπο λειτουργίας της Αρχής.

Ελπίζουμε ότι μέσα στο 2021 η ΑΔΑΕ θα προωθήσει τους στόχους της αυτούς, να γίνει πιο αποτελεσματική, πιο αποδοτική και πιο ορατή στην ελληνική κοινωνία με το σκοπό την καλύτερη εκπλήρωση του μείζονος συνταγματικού σκοπού για τον οποίο συνεστήθη. Τόσο τα μέλη της Αρχής όσο και το προσωπικό της έχουν πλήρη συνείδηση ότι αποκλειστικός λόγος ύπαρξης της είναι η εξυπηρέτηση των κατοίκων αυτής της χώρας και αποδεκτών των υπηρεσιών της.

Χρήστος Ράμμος

Πρόεδρος

ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΔΑΕ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Χρήστος Ράμμος
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	Μιχαήλ Σακκάς
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	Κωνσταντίνος Μουστάκας
ΤΑΚΤΙΚΑ ΜΕΛΗ	Δημήτριος Βέργαδος (από 21.12.2020) Στέφανος Γκρίτζαλης (από 21.12.2020) Γεώργιος Μπακάλης Νικόλαος Παπαδάκης (από 21.12.2020) Αικατερίνα Παπανικολάου
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΜΕΛΩΝ (κατ' αντιστοιχία)	Δαμιανός Χατζηαντωνίου (από 21.12.2020) Βασιλική Διαμαντοπούλου (από 21.12.2020) Σπύρος Σκουλαρικής Νικόλαος Ανδρουλακάκης (από 21.12.2020) Γεώργιος Μισαηλίδης

www.adae.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	5
Σύνθεση της ΑΔΑΕ	9
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΙΝΑΚΩΝ	15

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Διάρθρωση της Έκθεσης Πεπραγμένων της ΑΔΑΕ	17
--	----

Κεφάλαιο 1

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΔΑΕ

1. Σύσταση της ΑΔΑΕ	20
2. Σύνθεση Ολομέλειας και στελέχωση της ΑΔΑΕ	20
2.1 Ολομέλεια της ΑΔΑΕ	20
2.2 Προσωπικό της ΑΔΑΕ.....	21
3. Υποχρεώσεις των μελών της ΑΔΑΕ	26
3.1 Καθήκοντα των μελών	26
3.2 Κωλύματα και ασυμβίβαστο των μελών	26
3.3 Άλλες ρυθμίσεις για τα μέλη των συνταγματικά κατοχυρωμένων ανεξάρτητων αρχών	27
3.4 Πειθαρχική διαδικασία για τα μέλη της ΑΔΑΕ	28
4. Αρμοδιότητες της ΑΔΑΕ	28
4.1 Γενικά	28
4.2 Αναλυτική παρουσίαση των αρμοδιοτήτων της Αρχής.....	29
4.3 Διενέργεια ελέγχων και επιβολή κυρώσεων	32
4.4 Άλλες αρμοδιότητες	32
5. Λειτουργία της ΑΔΑΕ	33
6. Οργανωτική δομή της ΑΔΑΕ	34

Κεφάλαιο 2

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΑΔΑΕ ΚΑΤΑ ΤΟ 2020

1. Έλεγχοι σε εγκαταστάσεις παρόχων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών	38
1.1 Τακτικοί έλεγχοι σε παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών	39
1.2 Τακτικοί έλεγχοι σε παρόχους ταχυδρομικών υπηρεσιών	39
1.3 Έκτακτοι έλεγχοι σε παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και άλλους φορείς	40
1.4 Έλεγχοι σε δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμούς.....	41
1.5 Έκτακτοι έλεγχοι σε παρόχους υπηρεσιών ταχυμεταφορών.....	41

2.	Εξέταση καταγγελιών - ερωτημάτων	42
2.1	Καταγγελίες και ερωτήματα που αφορούν τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες	43
2.2	Καταγγελίες και ερωτήματα που αφορούν τις ταχυδρομικές υπηρεσίες	46
3.	Πολιτικές ασφάλειας παρόχων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών	46
3.1	Πολιτικές ασφάλειας για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών παρόχων ηλεκτρονικών επικοινωνιών	47
3.2	Κατάσταση παρόχων σχετικά με την υποχρέωση υποβολής πολιτικής ασφάλειας για τη διασφάλιση του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών	48
3.3	Πολιτικές διασφάλισης απορρήτου επικοινωνιών για τις ταχυδρομικές υπηρεσίες	50
4.	Περιστατικά ασφάλειας που αφορούν υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών	53
5.	Άρση του απορρήτου των επικοινωνιών	55
6.	Νομοθετικές εξελίξεις: Ανάθεση νέων αρμοδιοτήτων στην ΑΔΑΕ	61
7.	Ακροάσεις και κυρωτική αρμοδιότητα της ΑΔΑΕ	61
8.	Τροποποίηση του Κανονισμού Εσωτερικής Λειτουργίας της ΑΔΑΕ	67
9.	Νομολογία δικαστηρίων σε συνέχεια ενδίκων βοηθημάτων κατά Αποφάσεων της Αρχής	67
10.	Ετήσιες εκθέσεις για τις κακόβουλες ή ενοχλητικές κλήσεις και επεξεργασία κλήσεων εκτάκτου ανάγκης	69
11.	Αποφάσεις της ΑΔΑΕ και συνεδριάσεις της Ολομέλειας	70
12.	Συμμετοχή της Διεύθυνσης Διασφάλισης Απορρήτου Ταχυδρομικών Υπηρεσιών σε ευρωπαϊκά έργα και εκπαίδευση Παρόχων Ταχυδρομικών Υπηρεσιών	71
12.1	Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στα ερευνητικό ευρωπαϊκό έργο NEWPOST στον τομέα των ταχυδρομικών υπηρεσιών	71
12.2	Εκπαίδευση Προϊσταμένων Ελληνικών Ταχυδρομείων Α.Ε.	71
13.	Συνδρομή της Αρχής προς άλλους Φορείς του Δημοσίου	71
14.	Συμβολή της ΑΔΑΕ στις συζητήσεις του Συμβουλίου της ΕΕ για τον Κανονισμό eprivacy	72
14.1	Στοιχεία για τον Κανονισμό eprivacy	72
15.	Ενημερωτικές δράσεις της ΑΔΑΕ	74
15.1	Πρόγραμμα ενημέρωσης για την προστασία της ιδιωτικής ζωής	74
16.	Ομάδες Εργασίας	75
16.1	Ομάδα Εργασίας για την ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972	75
16.2	Ομάδα Εργασίας για την ενσωμάτωση του Άρθρου 216 του Ν. 4727/2020	75
17.	Συμμετοχή της ΑΔΑΕ σε ευρωπαϊκές ομάδες εργασίας, fora και συνέδρια	75
17.1	Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στην Ομάδα Εργασίας του ENISA για την εφαρμογή της Οδηγίας 2009/140/ΕΚ (άρθρο 13α)	76
18.	Συμμετοχή της ΑΔΑΕ σε συνέδρια	77
18.1	Ημερίδα «Technology-led Policing: Μεταξύ Ιδιωτικότητας και Ασφάλειας	77

18.2	6ο Ψηφιακό Συνέδριο ICT Security World	77
18.3	ENISA 5G Security Awareness Webinar	77
18.4	10ο Συνέδριο e- Government Forum	78
18.5	Delphi Economic Forum	78
19.	Συμμετοχή του προσωπικού της ΑΔΑΕ σε προγράμματα επιμόρφωσης.....	78
20.	Η διαδικτυακή πύλη της ΑΔΑΕ	79
21.	Προϋπολογισμός της ΑΔΑΕ	80

Κεφάλαιο 3

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΔΑΕ 2019

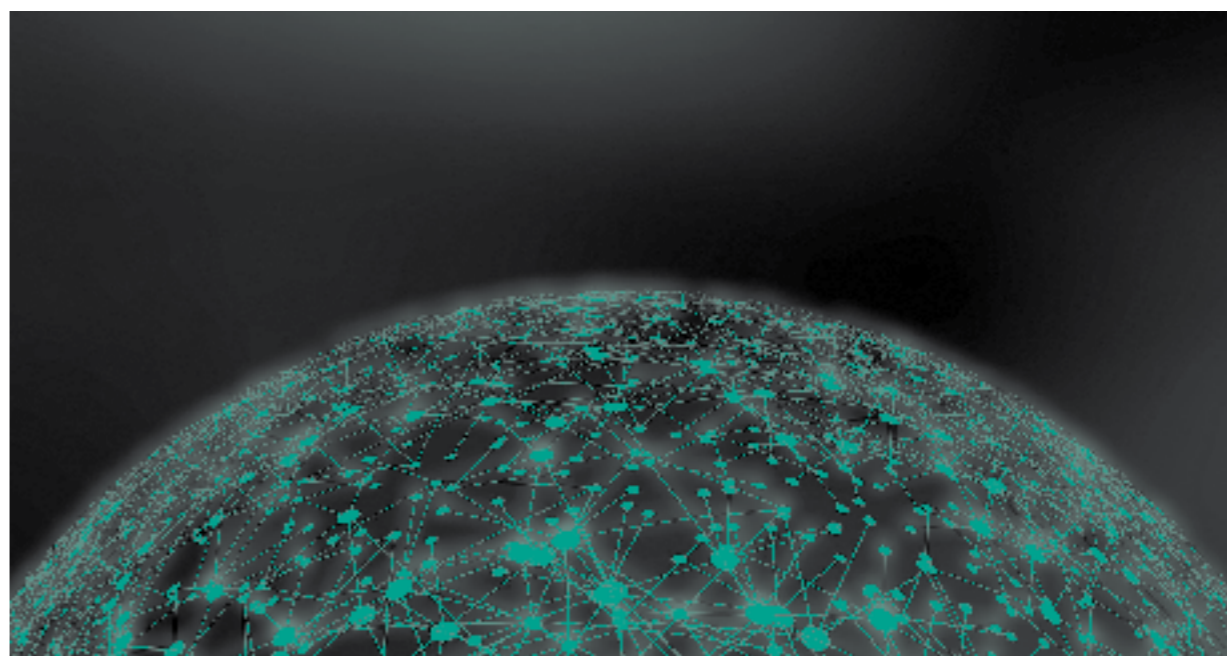
Κεφάλαιο 4

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2021

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Τροποποίηση παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 4 του Κανονισμού Εσωτερικής Λειτουργίας της Αρχής (ΦΕΚ Β' 1642), όπως ισχύει.

Κατάλογος Διαγραμμάτων και Πινάκων

Κεφάλαιο 1

Διάγραμμα 1: Επίπεδο σπουδών του προσωπικού της ΑΔΑΕ	24
Διάγραμμα 2: Επίπεδο σπουδών του επιστημονικού προσωπικού και των δικηγόρων της ΑΔΑΕ	25
Πίνακας 1: Οργανωτική δομή της ΑΔΑΕ	35

Κεφάλαιο 2

Διάγραμμα 1: Τακτικοί έλεγχοι υπό επεξεργασία και επισκέψεις στις εγκαταστάσεις παρόχων ταχυδρομικών υπηρεσιών, 2018-2020	40
Διάγραμμα 2: Καταγγελίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών που υποβλήθηκαν στην ΑΔΑΕ, 2012-2020	43
Διάγραμμα 3: Κατηγοριοποίηση των καταγγελιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, 2020	44
Διάγραμμα 4: Επιτόπιοι έλεγχοι σε εγκαταστάσεις παρόχων ηλεκτρονικών επικοινωνιών κατόπιν καταγγελιών, 2012-2020	45
Διάγραμμα 5: Πολιτικές ασφάλειας (συμπεριλαμβάνονται οι αναθεωρημένες πολιτικές ασφάλειας) για τη διασφάλιση του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών που κατατέθηκαν στην ΑΔΑΕ, 2012-2020.....	47
Διάγραμμα 6: Κατηγοριοποίηση των πολιτικών ασφάλειας για τη διασφάλιση του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, 2020	48
Διάγραμμα 7: Επισκόπηση παρόχων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών σχετικά με την υποβολή πολιτικής ασφάλειας, 2020	49
Διάγραμμα 8: Σύνολο εγκεκριμένων από την ΑΔΑΕ πολιτικών ασφάλειας ηλεκτρονικών επικοινωνιών για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών, 2013-2020	50
Διάγραμμα 9: Πολιτικές διασφάλισης του απορρήτου ταχυδρομικών επιχειρήσεων που εξετάστηκαν από την ΑΔΑΕ, 2020	51
Διάγραμμα 10: Αυξομειώσεις του αριθμού των ταχυδρομικών επιχειρήσεων και πολιτικές διασφάλισης του απορρήτου (ΠΔΑΤΥ) στο τέλος κάθε έτους, 2017-2020	52
Διάγραμμα 11: Περιστατικά ασφάλειας που αφορούν υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, 2018-2020	54
Διάγραμμα 12: Κοινοποίηση βουλευμάτων και διατάξεων άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών, 2018-2020	60

Διάγραμμα 13: Κατηγοριοποίηση των ακροάσεων παρόχων που πραγματοποιήθηκαν στην ΑΔΑΕ, 2020	62
Διάγραμμα 14: Διοικητικές κυρώσεις, 2018-2020	66
Διάγραμμα 15: Εγκεκριμένος προϋπολογισμός της ΑΔΑΕ, 2006-2020	81

Κεφάλαιο 3

Πίνακας 1: Εγκεκριμένοι προϋπολογισμοί της ΑΔΑΕ, 2005-2020	91
Πίνακας Συνοτομογραφιών	98

Διάρθρωση της Έκθεσης Πεπραγμένων της ΑΔΑΕ

Η παρούσα Έκθεση παρουσιάζει τις δράσεις, το έργο και τις πρωτοβουλίες της Αρχής Διασφάλισης Απορρήτου των Επικοινωνιών κατά τη χρονική περίοδο από την 1.1.2020 έως 31.12.2020. Η Έκθεση Πεπραγμένων της Αρχής, όπως ορίζεται στο άρθρο 1 παρ. 2 του Ν. 3115/2003 (ΦΕΚ Α' 47/27-2-2003), υποβάλλεται κάθε χρόνο στον Πρόεδρο της Βουλής, στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στους αρχηγούς των κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η παρούσα Έκθεση Πεπραγμένων είναι συμβατή με το πρότυπο των προηγούμενων ετών, ώστε να διευκολύνεται ο αναγνώστης και να μπορεί να παρακολουθήσει την πορεία του έργου της Αρχής.

Στο πρώτο κεφάλαιο της Έκθεσης Πεπραγμένων της Αρχής περιγράφονται οι αρμοδιότητες της ΑΔΑΕ και το νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία της. Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι δραστηριότητες της Αρχής κατά το 2020. Στην ενότητα αυτή περιέχονται στοιχεία σχετικά με τις ελεγκτικές και κανονιστικές αρμοδιότητες της ΑΔΑΕ, όπως η διενέργεια ελέγχων, ο έλεγχος των πολιτικών ασφάλειας των παρόχων υπηρε-

σιών ηλεκτρονικών και ταχυδρομικών επικοινωνιών, οι ακροάσεις και οι διοικητικές κυρώσεις, τα περιστατικά ασφάλειας καθώς και ο έλεγχος της τήρησης των όρων και της διαδικασίας άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών, που ορίζει η κείμενη νομοθεσία. Επίσης, αναφέρονται μεταξύ άλλων δραστηριότητες της ΑΔΑΕ όπως η συμβολή της στη συζήτηση για την κατάρτιση του προτεινόμενου Κανονισμού ePrivacy, η συμμετοχή της σε ευρωπαϊκά και διεθνή συνέδρια και ομάδες εργασίας για τη μελέτη θεμάτων ειδικού ενδιαφέροντος που σχετίζονται με τις αρμοδιότητές της και το επικοινωνιακό πρόγραμμα ενημέρωσης των ψηφιακών χρηστών για την προστασία του απορρήτου των επικοινωνιών τους.

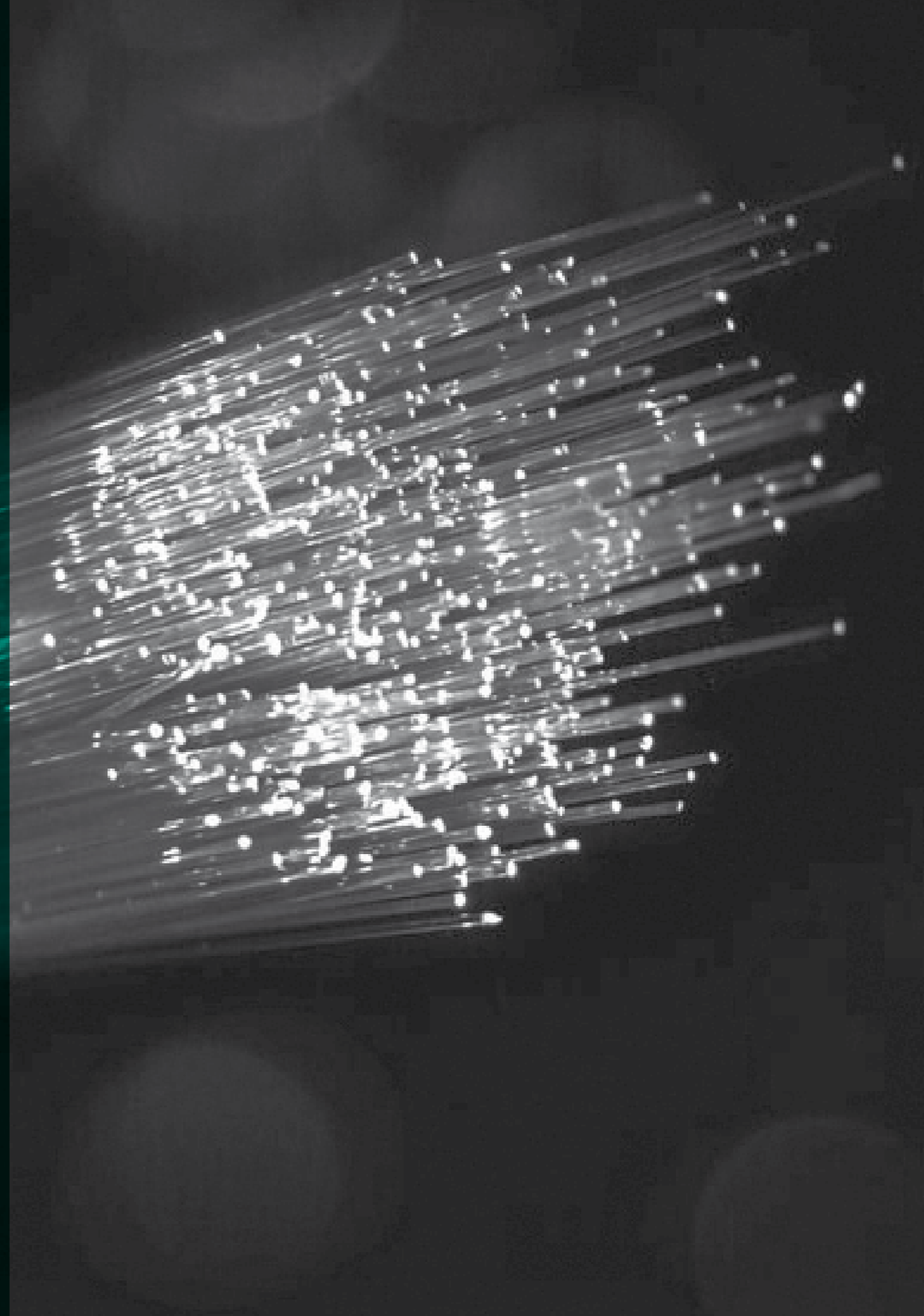
Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι νομοθετικές προτάσεις της ΑΔΑΕ για την ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου προστασίας του απορρήτου των επικοινωνιών.

Τέλος, στο τέταρτο κεφάλαιο αναφέρεται ο προγραμματισμός δράσης της Αρχής για το έτος 2021.

01

**ΘΕΣΜΙΚΟ
ΠΛΑΙΣΙΟ
ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ
ΤΗΣ ΑΔΑΕ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

1. Σύσταση της ΑΔΑΕ

Η Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (ΑΔΑΕ) συστάθηκε με τον Ν. 3115/2003 (ΦΕΚ 47/Α'/27.2.2003), κατ' επιταγήν του άρθρου 19 παρ. 2 του Συντάγματος, όπως αναθεωρήθηκε με απόφαση της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής (Μάρτιος 2001).

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του ιδρυτικού της νόμου, σκοπός της Αρχής είναι η προστασία του απορρήτου των επιστολών και της ελεύθερης ανταπόκρισης ή επικοινωνίας με οποιονδήποτε άλλο τρόπο. Στην έννοια της προστασίας του απορρήτου των επικοινωνιών περιλαμβάνεται και ο έλεγχος της τήρησης των όρων και της διαδικασίας άρσης του απορρήτου.

Η ΑΔΑΕ είναι ανεξάρτητη αρχή και έχει διοικητική αυτοτέλεια, αλλά υπόκειται σε κοινοβουλευτικό έλεγχο με τον τρόπο και τη διαδικασία που ορίζονται από τον Κανονισμό της Βουλής. Έδρα της είναι η Αθήνα, μπορεί όμως με απόφασή της να εγκαθιστά και να θέτει σε λειτουργία γραφεία και σε άλλες πόλεις της Ελλάδας. Οι αποφάσεις της Αρχής κοινοποιούνται με μέριμνά της στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και στο τέλος κάθε έτους υποβάλλεται έκθεση των πεπραγμένων της στον Πρόεδρο της Βουλής, στον Υπουργό Δικαιοσύνης, στους αρχηγούς των κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή, καθώς και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

2. Σύνθεση Ολομέλειας και στελέχωση της ΑΔΑΕ

2.1 Ολομέλεια της ΑΔΑΕ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του

Ν. 3115/2003, η Ολομέλεια της ΑΔΑΕ συγκροτείται από τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο, τον αναπληρωτή Αντιπρόεδρο, πέντε μέλη και τους αναπληρωτές τους. Η Ολομέλεια της Αρχής επιλέγεται από τη Βουλή, σύμφωνα με το άρθρο 101Α, παρ. 2 του Συντάγματος και τη διαδικασία που προβλέπεται από τον Κανονισμό της Βουλής, και διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, μέσα σε 15 ημέρες από την κοινοποίηση σε αυτόν της απόφασης της διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής. Με νόμους και αποφάσεις των Υπουργών Δικαιοσύνης που παρατίθενται παρακάτω διορίστηκαν τα μέλη της ΑΔΑΕ, ήδη από την ίδρυσή της (2003), ενώ με τις διατάξεις νόμων που επίσης παρατίθενται προβλέφθηκαν παρατάσεις ή η λήξη της θητείας ορισμένων μελών: 125807/30.7.2003 (ΦΕΚ 1072/Β'/1.8.2003), 38507/3.4.2007 (ΦΕΚ 152/ΥΟΔΔ/13.4.2007), 95111/3.8.2007 (ΦΕΚ 336/ΥΟΔΔ/6.8.2007), 62339/2008 (ΦΕΚ 256/ΥΟΔΔ/12.6.2008), 88809/21.8.2008 (ΦΕΚ 370/ΥΟΔΔ/21.8.2008), 87494/9.9.2010 (ΦΕΚ 305/ΥΟΔΔ/13.9.2010), 33007/26.4.2011 (ΦΕΚ 112/ΥΟΔΔ/27.4.2011), 2918/28.7.2011 (ΦΕΚ 257/ΥΟΔΔ/10.8.2011), Ν. 4081/2012 (ΦΕΚ 1/ΥΟΔΔ/2.1.2012), (ΦΕΚ 184/Α'/27.9.2012), 64064/28.9.2012 (ΦΕΚ 457/ΥΟΔΔ/28.9.2012), Ν. 4099/2012(ΦΕΚ250/Α'/20.12.2012)Ν.4126/2013(ΦΕΚ Α'49/28.02.2013), Ν. 4151/2013 (ΦΕΚ Α' 103/29.04.2013), Ν. 4172/2013 (ΦΕΚ 167/Α'/23.07.2013), Ν. 4237/2014 (ΦΕΚ 36/Α' /12.02.2014), Ν. 4271/2014 (ΦΕΚ 144/Α' /28.06.2014), Ν. 4316/2014 (ΦΕΚ 270/Α' /24.12.2014), (ΦΕΚ 19/ΥΟΔΔ/22.01.2014), Ν. 4325/2015 (ΦΕΚ 47/Α'/11.05.2015) και Ν.4339/2015 (ΦΕΚ 133/Α'/29.10.2015).

Με την υπ' αριθμ. 16887/17.3.2016 απόφαση του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΦΕΚ 151/

ΥΟΔΔ /21.3.2016) ορίστηκαν τα μέλη της ΑΔΑΕ, ενώ με τις αποφάσεις 4934/09.02.2018 (ΦΕΚ 84/ΥΟΔΔ/16.02.2018) και 73166 οικ. /05.10.2018 (ΦΕΚ 583 ΥΟΔΔ /11.10.2018) έγιναν δεκτές οι παραιτήσεις δύο εκ των μελών. Με την υπ' αριθμ. 34051/29.05.2019 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΦΕΚ 326/ΥΟΔΔ/5.6.2019) όπως διορθώθηκε στο ορθό με το ΦΕΚ 396/ΥΟΔΔ/20.6.2019 ορίστηκε νέος Πρόεδρος της ΑΔΑΕ με θητεία έξι ετών.

Με την υπ' αριθμ. 58347/21.12.2020 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης (ΦΕΚ 1066/ ΥΟΔΔ /24.12.2020) ορίστηκαν νέα μέλη της ΑΔΑΕ, τρία τακτικά και τρία αναπληρωματικά, στη θέση των παραιτηθέντων και εκείνων των οποίων η θητεία έληξε.

Η σύνθεση της ΑΔΑΕ είναι η ακόλουθη:

Πρόεδρος

Χρήστος Ράμμος, Επίτιμος Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας

Αντιπρόεδρος

Μιχαήλ Σακκάς, μηχανολόγος - ηλεκτρολόγος μηχανικός, τέως αντιπρόεδρος ΕΕΤΤ

Αν. Αντιπρόεδρος

Κωνσταντίνος Μουστάκας, μηχανολόγος - ηλεκτρολόγος μηχανικός, τέως διευθυντής ΟΤΕ

Τακτικά μέλη

Δημήτριος Βέργαδος, Καθηγητής στο Τμήμα Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Πειραιώς

Στέφανος Γκριτζαλής, Καθηγητής στο Τμήμα Ψηφιακών Συστημάτων του Πανεπιστημίου Πειραιώς

Γεώργιος Μπακάλης, Ηλεκτρολόγος Μηχανικός, τέως Διευθυντής Τηλεπικοινωνιών της ΑΔΑΕ

Νικόλαος Παπαδάκης, Τηλεπικοινωνιακός Μηχανικός με θητεία στη Διοίκηση ΔΕΚΟ Μεταφορών & Επικοινωνιών

Αικατερίνα Παπανικολάου, Δικηγόρος, Διδάκτωρ Δημοσίου Δικαίου

Αναπληρωτές τακτικών μελών

Δαμιανός Χατζηαντωνίου, Αναπληρωτής Καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Βασιλική Διαμαντοπούλου, Διδάσκουσα του Πανεπιστημίου Αιγαίου

Σπύρος Σκουλαρίκης, Ηλεκτρολόγος Μηχανικός, πρώην στέλεχος ΟΤΕ

Νικόλαος Ανδρουλακάκης, Δρ. Ηλεκτρολόγος Μηχανικός ΕΜΠ

Γιώργος Μισαηλίδης, Επίτιμος Δικηγόρος

2.2 Προσωπικό της ΑΔΑΕ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 του Ν. 3115/2003 «Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών» για τη στελέχωση της ΑΔΑΕ είχαν αρχικά συσταθεί 40 θέσεις προσωπικού. Με νεότερες ρυθμίσεις του Ν. 4024/2011 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο - βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015», καταργήθηκαν δύο θέσεις. Οι διατάξεις του άρθρου 8, των περ. α' και β' της παρ. 5 όπως είχαν αντικατασταθεί με την παρ. 2 άρθρ. 19 του Ν. 3472/2006, (ΦΕΚ Α 135), αντικαταστάθηκαν και συμπληρώθηκαν με το άρθρο 37 παρ. 3 του Ν. 4509/2017 (ΦΕΚ Α 201) ως εξής:

«1. Για τη στελέχωση της Α.Δ.Α.Ε. συνιστώνται συνολικά πενήντα (50) θέσεις, από τις οποίες οι είκοσι τέσσερις (24) είναι θέσεις Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού, οι είκοσι τρεις (23) θέσεις τακτικού προσωπικού, οι δύο (2) θέσεις δικηγόρων παρ' Εφέταις ή παρ' Αρείω Πάγω με έμμισθη εντολή και μία (1) θέση Νομικού Συμβούλου.»

«5α) Οι θέσεις του τακτικού προσωπικού κατανέμονται κατά κατηγορίες και κλάδους ως εξής:

αα) Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ): Κλάδος ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού, θέσεις τέσσερις (4), Κλάδος ΠΕ Πληροφορικής, θέση μία (1).

ββ) Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ): Κλάδος ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού, θέσεις τέσσερις (4), Κλάδος ΤΕ Μηχανικών, θέσεις πέντε (5), Κλάδος ΤΕ Πληροφορικής, θέση μία (1).

γγ) Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ): Κλάδος ΔΕ Διοικητικού - Λογιστικού, θέσεις τέσσερις (4), Κλάδος ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων, θέσεις δύο (2), Κλάδος ΔΕ Οδηγών, θέση μία (1).

δδ) Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (ΥΕ): Κλάδος ΥΕ Γενικών Καθηκόντων, θέση μία (1).

β) Οι θέσεις του Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού κατανέμονται ως εξής:

αα) Δεκαοκτώ (18) θέσεις διπλωματούχων ηλεκτρολόγων μηχανικών και μηχανικών Η/Υ ή ηλεκτρονικών μηχανικών ή τηλεπικοινωνιακών μηχανικών ή μηχανικών πληροφορικής ή πληροφορικής ή φυσικών.

ββ) Δύο (2) θέσεις πτυχιούχων Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων ή αναγνωρισμένων ισότιμων σχολών αλλοδαπής, διεθνών ή ευρωπαϊκών σπουδών ή πολιτικών ή οικονομικών σπουδών ή οργάνωσης και διοίκησης επιχειρήσεων και τέσσερις (4) θέσεις πτυχιούχων νομικής, οι οποίες συνεπάγονται την αναστολή άσκησης του δικηγορικού λειτουργήματος.»

Από τις 50 οργανικές θέσεις της ΑΔΑΕ, μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2019, είχαν καλυφθεί 35, οι οποίες κατανέμονται ως εξής: 19 θέσεις τακτικού προσωπικού, 13 θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού, δύο θέσεις δικηγόρων παρ' Εφέταις ή παρ' Αρείω Πάγω με έμμισθη εντολή και μία θέση νομικού συμβούλου.

Για την κάλυψη των οργανικών θέσεων της Αρχής που παραμένουν κενές, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. ΔΙΠΑΑΔ/Φ.ΕΓΚΡ./111/39100/13.05.2019 με την οποία χορηγήθηκε έγκριση για την κίνηση των διαδικασιών πλήρωσης 14 θέσεων μονίμων υπαλλήλων και υπαλλήλων με σχέση εργασίας ιδιωτικού αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ). Η ανωτέρω διαδικασία, η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη, διεξάγεται, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, με ευθύνη του ΑΣΕΠ, με βάση τις παρακάτω προκηρύξεις:

α) ΠΡΟΚ. 1Ε/2020 (ΦΕΚ 14/ τ. ΑΣΕΠ/12.05.2020) για 10 θέσεις υπαλλήλων με σχέση εργασίας ιδιωτικού αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ)

β) ΠΡΟΚ. 5Κ/2020 (ΦΕΚ 29/τ. ΑΣΕΠ/06.08.2020) για τέσσερις θέσεις μόνιμων υπαλλήλων

Επιπλέον, η Αρχή προκειμένου να καλύψει τις αυξημένες υπηρεσιακές ανάγκες των οργανικών μονάδων της εξέδωσε την με αρ. πρωτ.: 1556/11-7-2016 Ανακοίνωση – Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για μετατάξεις Διοικη-

τικού Προσωπικού στην ΑΔΑΕ (ΑΔΑ: ΩΗ3ΡΙΔ1-3ΚΥ). Η διαδικασία είναι σε εξέλιξη για την ολοκλήρωση των μετατάξεων εντός τους 2021.

Στο τέλος του 2020, το ανθρώπινο δυναμικό που υπηρετούσε στην ΑΔΑΕ αριθμούσε 33 άτομα, τα οποία κατανέμονται σε 16 θέσεις μονίμων δημοσίων υπαλλήλων, τέσσερις θέσεις υπαλλήλων ΙΔΑΧ, 10 θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού, δύο θέσεις δικηγόρων με έμμισθη εντολή και μία θέση νομικού συμβούλου.

Ειδικότερα:

α) οι 16 θέσεις μονίμων δημοσίων υπαλλήλων κατανέμονται σε κατηγορίες, κλάδους και οργανική μονάδα απασχόλησης ως ακολούθως:

► Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ): Κλάδος ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού, δύο θέσεις, εκ των οποίων μία στο Αυτοτελές Τμήμα Προσωπικού και Διοικητικών Υπηρεσιών και μία στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου και Νομικών Υπηρεσιών,

► Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ): Κλάδος ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού, τρεις θέσεις, εκ των οποίων δύο στο Αυτοτελές Τμήμα Προσωπικού και Διοικητικών Υπηρεσιών και μία στο Αυτοτελές Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών,

► Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ): Κλάδος ΤΕ Μηχανικών, τρεις θέσεις, εκ των οποίων δύο στη Διεύθυνση Διασφάλισης Υποδομών και Απορρήτου Τηλεπικοινωνιακών Υπηρεσιών και μία στη Διεύθυνση Διασφάλισης Απορρήτου Ταχυδρομικών Υπηρεσιών,

► Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ): Κλάδος ΤΕ Πληροφορικής, μία θέση στο Αυτοτελές Τμήμα Προσωπικού και Διοικητικών Υπηρεσιών,

► Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ): Κλάδος ΔΕ Διοικητικού - Λογιστικού, τρεις θέσεις, εκ των οποίων μία στο Αυτοτελές Τμήμα Προσωπικού και Διοικητικών Υπηρεσιών, μία στο Αυτοτελές Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών και μία στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου και Νομικών Υπηρεσιών,

► Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ): Κλάδος ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων, τρεις θέσεις, εκ των οποίων δύο στο Αυτοτελές Τμήμα Προσωπικού και Διοικητικών Υπηρεσιών και μία στο Αυτοτελές Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών,

► Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ): Κλάδος ΔΕ Οδηγών, μία θέση στο Αυτοτελές Τμήμα Προσωπικού και Διοικητικών Υπηρεσιών.

β) οι τέσσερις θέσεις προσωπικού με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ) κατανέμονται σε κατηγορίες, κλάδους και οργανική μονάδα απασχόλησης ως ακολούθως:

► Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ): Κλάδος ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού, δύο θέσεις, εκ των οποίων μία θέση στη Διεύθυνση Διασφάλισης Απορρήτου Ταχυδρομικών Υπηρεσιών και μία θέση στο Αυτοτελές Τμήμα Διεθνών Συνεργασιών και Δημοσίων Σχέσεων,

► Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ): Κλάδος ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων, δύο θέσεις στο Αυτοτελές Τμήμα Προσωπικού και Διοικητικών Υπηρεσιών.

γ) οι 8 θέσεις Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ) κατανέμονται στις υπηρεσιακές οργανικές μονάδες ως εξής:

► Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό με γνωστικό αντικείμενο «Ασφάλεια Υπολογιστικών

Συστημάτων», μία θέση στη Διεύθυνση Διασφάλισης Υποδομών και Απορρήτου Υπηρεσιών και Εφαρμογών Διαδικτύου,

- ▶ Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό με γνωστικό αντικείμενο «Ασφάλεια Πληροφορικών Συστημάτων και Εφαρμογών», μία θέση στη Διεύθυνση Διασφάλισης Υποδομών και Απορρήτου Υπηρεσιών και Εφαρμογών Διαδικτύου,
- ▶ Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό με γνωστικό αντικείμενο «Ασφάλεια Δικτύων με έμφαση στο Διαδίκτυο», μία θέση στη Διεύθυνση Διασφάλισης Υποδομών και Απορρήτου Υπηρεσιών και Εφαρμογών Διαδικτύου,
- ▶ Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό με γνωστικό αντικείμενο «Ασφάλεια Τηλεπικοινωνιακών Υποδομών, Συστημάτων και Υπηρεσιών», μία θέση στη Διεύθυνση Διασφάλισης

Υποδομών και Απορρήτου Τηλεπικοινωνιακών Υπηρεσιών,

- ▶ Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό με γνωστικό αντικείμενο «Ασφάλεια Συστημάτων Μετάδοσης Πληροφορίας», μία θέση στη Διεύθυνση Διασφάλισης Υποδομών και Απορρήτου Τηλεπικοινωνιακών Υπηρεσιών,
- ▶ Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό με γνωστικό αντικείμενο «Δίκαιο», δύο θέσεις στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου και Νομικών Υπηρεσιών,
- ▶ Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό με γνωστικό αντικείμενο «Διεθνείς και Δημόσιες Σχέσεις», μία θέση στη Διεύθυνση Διασφάλισης Απορρήτου Ταχυδρομικών Υπηρεσιών,
- ▶ Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό με γνωστικό αντικείμενο «Δίκαιο», δύο θέσεις

στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου και Νομικών Υπηρεσιών,

- ▶ Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό με γνωστικό αντικείμενο «Διεθνείς και Δημόσιες Σχέσεις», μία θέση στη Διεύθυνση Διασφάλισης Απορρήτου Ταχυδρομικών Υπηρεσιών.
- δ) οι δύο θέσεις Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού επί θητεία ως προϊστάμενοι στις υπηρεσιακές οργανικές μονάδες ως εξής:
 - ▶ Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό, μία θέση στη Διεύθυνση Διασφάλισης Υποδομών και Απορρήτου Υπηρεσιών και Εφαρμογών Διαδικτύου,
 - ▶ Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό, μία θέση στο Αυτοτελές Τμήμα Διεθνών Συνεργασιών και Δημοσίων Σχέσεων.

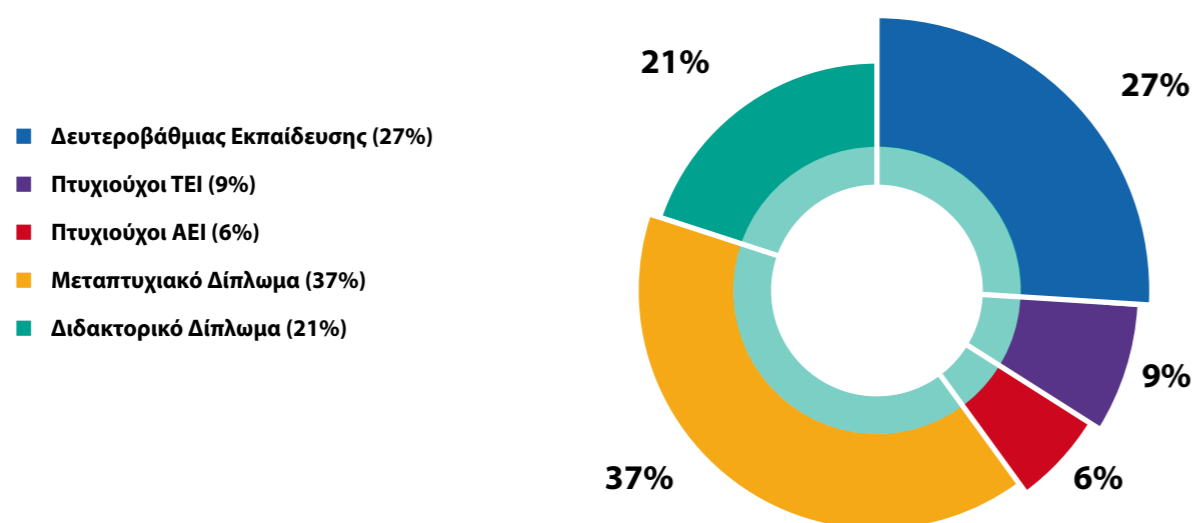
ε) οι δύο δικηγόροι με έμμισθη εντολή που απασχολούνται στην ΑΔΑΕ είναι δικηγόροι παρ' Αρείω Πάγω.

στ) ο νομικός σύμβουλος της Αρχής είναι δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω και κάτοχος συναφούς με τους σκοπούς της ΑΔΑΕ μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών.

Μέσα στο 2020 δύο υπάλληλοι της Αρχής αποσπάστηκαν σε ευρωπαϊκούς φορείς, δύο παραμένουν αποσπασμένοι σε άλλους φορείς, ενώ δύο υπάλληλοι τελούν σε μακροχρόνια άδεια άνευ αποδοχών. Η κατανομή προσωπικού που υπηρετούσε στην ΑΔΑΕ στις 31 Δεκεμβρίου 2020 με βάση το επίπεδο σπουδών του, απεικονίζεται στα διαγράμματα 1 και 2.

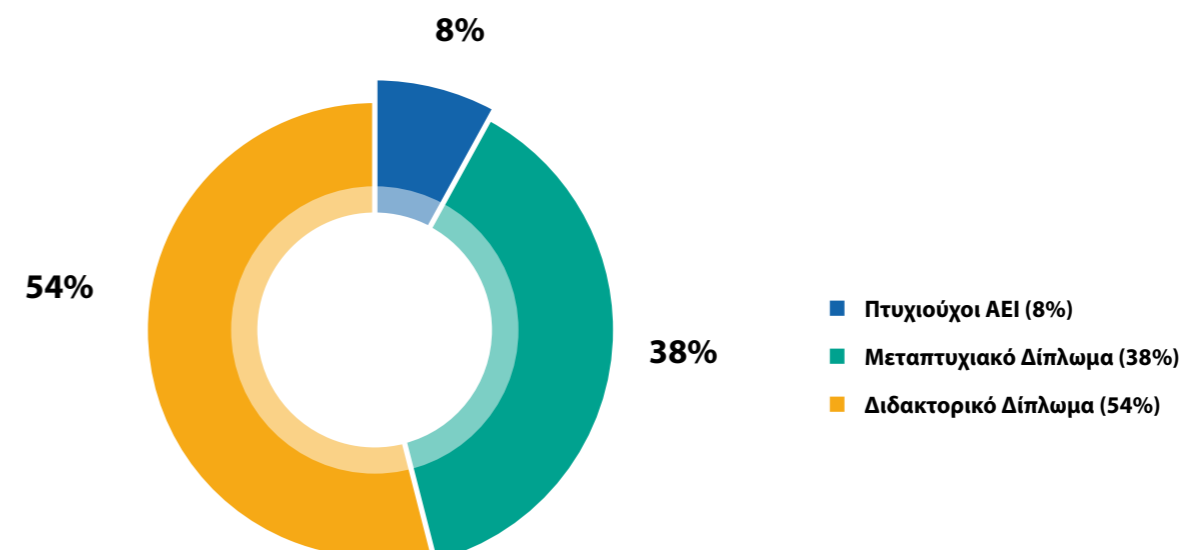
Διάγραμμα 1:

Επίπεδο σπουδών του προσωπικού της ΑΔΑΕ

Διάγραμμα 2:

Επίπεδο σπουδών του επιστημονικού προσωπικού και των δικηγόρων της ΑΔΑΕ

3. Υποχρεώσεις των μελών της ΑΔΑΕ

3.1 Καθήκοντα των μελών

Τα μέλη της ΑΔΑΕ, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, δεσμεύονται από τον νόμο και υπόκεινται στο καθήκον της εχεμύθειας, το οποίο υφίσταται και μετά την, με οποιονδήποτε τρόπο, αποχώρησή τους. Επίσης, υποβάλλουν κάθε χρόνο στην Εισαγγελία του Αρείου Πάγου την προβλεπόμενη από τον Ν. 2429/1996 (ΦΕΚ 155/Α'/10.7.1996), όπως ισχύει κάθε φορά, δήλωση της περιουσιακής τους κατάστασης.

3.2 Κωλύματα και ασυμβίβαστο των μελών

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 3115/2003, τα μέλη της ΑΔΑΕ υπόκεινται στους ακόλουθους περιορισμούς:

i. Ως μέλος της Αρχής δεν μπορεί να διοριστεί όποιος:

α) Έχει καταδικαστεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση για αδίκημα που συνεπάγεται κώλυμα διορισμού ή έκπτωση δημοσίου υπαλλήλου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Δημοσιοϋπαλληλικού Κώδικα,

β) Είναι εταίρος, μέτοχος, μέλος διοικητικού συμβουλίου, διαχειριστής, υπάλληλος, σύμβουλος, μελετητής ατομικής ή άλλης επιχείρησης, η οποία δραστηριοποιείται στους τομείς των ταχυδρομικών υπηρεσιών, των τηλεπικοινωνιών, της πληροφορικής ή της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

ii. Εκπίπτει από την ιδιότητα του μέλους της Αρχής όποιος, μετά τον διορισμό του:

α) Καταδικαστεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση για αδίκημα που συνεπάγεται κώλυμα διορισμού ή έκπτωση δημοσίου υπαλλήλου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Δημοσιοϋπαλληλικού Κώδικα,

β) Καταστεί εταίρος, μέτοχος, μέλος διοικητικού συμβουλίου, διαχειριστής, υπάλληλος, σύμβουλος, μελετητής ατομικής ή άλλης επιχείρησης, η οποία δραστηριοποιείται στους τομείς των ταχυδρομικών υπηρεσιών, των τηλεπικοινωνιών, της πληροφορικής ή της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Σε περίπτωση που μέλος κατέχει εταιρικά μερίδια ή μετοχές των παραπάνω επιχειρήσεων, τις οποίες απέκτησε κατά τη διάρκεια της θητείας του από κληρονομική διαδοχή, υποχρεούται να απέχει από την ενάσκηση των δικαιωμάτων συμμετοχής και ψήφου στα όργανα της διοίκησης, της διαχείρισης και του ελέγχου των εν λόγω επιχειρήσεων, μέχρι τον χρόνο λήξης της θητείας του,

γ) Προβαίνει σε πράξεις, αναλαμβάνει εργασία ή έργο ή αποκτά άλλη ιδιότητα που, κατά την κρίση της ΑΔΑΕ, δεν συμβιβάζεται με τα καθήκοντά του ως μέλους της Αρχής.

Επίσης, η έκπτωση από το καθεστώς μέλους της ΑΔΑΕ λόγω τελεσίδικης καταδικαστικής απόφασης, σύμφωνα με το εδάφιο α' της παρ. 2 του άρθρου 4 του Ν. 3115/2003, γίνεται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, μέσα σε 15 ημέρες από την κοινοποίηση σε αυτόν της απόφασης της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής. Η ΑΔΑΕ προβαίνει στη διαπίστωση των υπόλοιπων κωλυμάτων και ασυμβιβάστων, όπως ορίζονται με το παρόν άρθρο, χωρίς συμμετοχή του μέλους της για το οποίο

ενδέχεται να συντρέχει το ασυμβίβαστο. Η τελική απόφαση λαμβάνεται ύστερα από ακρόαση του εν λόγω μέλους. Τη σχετική διαδικασία κινεί ο Πρόεδρος της ΑΔΑΕ ή ο Υπουργός Δικαιοσύνης.

3.3 Άλλες ρυθμίσεις για τα μέλη των συνταγματικά κατοχυρωμένων ανεξάρτητων αρχών

Με το άρθρο 3 παραγρ. 2 του Ν. 3051/2002, όπως τροποποιήθηκε με τον Ν. 4055/2012 και μεταγενέστερα με τον Ν. 4325/2015, το νομικό καθεστώς των μελών των ανεξαρτήτων αρχών ορίζεται ως ακολούθως:

i. Τα μέλη της Αρχής και οι αναπληρωτές τους, όπου προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, επιλέγονται με απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής των Ελλήνων, σύμφωνα με το άρθρο 101Α του Συντάγματος, μετά από προηγούμενη εισήγηση της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας κατά τα οριζόμενα στον Κανονισμό της Βουλής. Η απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής κοινοποιείται αμελλητί στον αρμόδιο κατά περίπτωση Υπουργό, ο οποίος οφείλει να εκδώσει την πράξη διορισμού εντός προθεσμίας 15 ημερών από την κοινοποίηση.

Η θητεία των μελών είναι εξαετής χωρίς δυνατότητα ανανέωσης. Ο Πρόεδρος της ανεξάρτητης αρχής ενημερώνει εγγράφως τον Πρόεδρο της Βουλής για τη λήξη της θητείας των μελών τρεις μήνες πριν από την ημερομηνία λήξης της θητείας τους. Σε περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή έκπτωσης μέλους ανεξάρτητης αρχής διορίζεται νέο μέλος για το υπόλοιπο της θητείας. Η παραίτηση θεωρείται ότι έγινε αποδεκτή μετά την πάροδο τριών μηνών

από την υποβολή της, εφόσον μέχρι την ημερομηνία αυτή δεν έχει εκδοθεί και κοινοποιηθεί η πράξη αποδοχής της παραίτησης.

Η θητεία των μελών της Αρχής παρατείνεται αυτοδίκαια μέχρι τον διορισμό νέων. Ο χρόνος παράτασης της θητείας δεν μπορεί να υπερβεί σε κάθε περίπτωση τους έξι μήνες. Σε περίπτωση που ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος και τα μέλη, καθώς και τα αντίστοιχα αναπληρωματικά μέλη Ανεξάρτητης Αρχής εκλείψουν ή αποχωρήσουν για οποιονδήποτε λόγο ή παραιτηθούν ή απολέσουν την ιδιότητα, βάσει της οποίας ορίστηκαν, η Αρχή συνεχίζει να έχει νόμιμη συγκρότηση μέχρι το διορισμό νέων, εφόσον τα λοιπά μέλη επαρκούν για το σχηματισμό απαρτίας. Στην περίπτωση αυτή τα καθήκοντα του Προέδρου ασκούνται από τον Αντιπρόεδρο της Αρχής ή σε περίπτωση ελλείψεώς τους από τον αναπληρωτή τους ή από μέλος που ορίζεται από την Ολομέλεια της Αρχής.

ii. Τα μέλη της Αρχής, κατά τη διάρκεια της θητείας τους, αναστέλλουν την άσκηση οποιουδήποτε δημοσίου λειτουργήματος, καθώς και την άσκηση καθηκόντων σε οποιαδήποτε θέση του Δημοσίου, σε ΝΠΔΔ και νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται ο διορισμός στις ανεξάρτητες αρχές μελών του διδακτικού προσωπικού πανεπιστημιακού και τεχνολογικού τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 2στ του Ν. 4009/2011 (Α'195), καθώς και, αντιστοίχως, του ερευνητικού προσωπικού των ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13 του Ν. 4310/2014 (Α'258), χωρίς να αναστέλλεται η άσκηση

των διδακτικών και ερευνητικών τους καθηκόντων. Επίσης, επιτρέπεται στα μέλη των ανεξάρτητων αρχών η άμισθη άσκηση καθηκόντων σε ΝΠΔΔ και νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα, σε τομείς μη συναφείς προς το αντικείμενο και τις αρμοδιότητες της αρχής από την οποία προέρχεται το μέλος και μετά από άδειά της. Σε εφαρμογή του ίδιου άρθρου, ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος της ΑΔΑΕ υπηρετούν με καθεστώς πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης. Επίσης, με την ειδική νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία της Αρχής, μπορεί να προβλέπεται πλήρης και αποκλειστική απασχόληση και για άλλα μέλη της.

3.4 Πειθαρχική διαδικασία για τα μέλη της ΑΔΑΕ

Σύμφωνα με το άρθρο 5 του Ν. 3115/2003, προβλέπεται η ακόλουθη πειθαρχική διαδικασία για τα μέλη της ΑΔΑΕ:

- i. Για κάθε παράβαση των υποχρεώσεών τους, όπως αυτές απορρέουν από τον ισχύοντα νόμο, τα μέλη της ΑΔΑΕ υπέχουν πειθαρχική ευθύνη. Την πειθαρχική διαδικασία ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου κινεί ο Υπουργός Δικαιοσύνης, για τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο και τα μέλη της ΑΔΑΕ και ο Πρόεδρος της ΑΔΑΕ για τον Αντιπρόεδρο και τα μέλη της. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο αποφασίζει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό για την απαλλαγή ή την παύση κάποιου μέλους.
- ii. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο αποτελείται από έναν Αντιπρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας ως Πρόεδρο, έναν αρεοπαγίτη και τρεις καθηγητές ΑΕΙ με γνωστικό αντικείμενο το δίκαιο. Χρέη γραμματέα του Συμβουλίου

εκτελεί υπάλληλος της Αρχής. Ο Πρόεδρος, τα μέλη και ο γραμματέας του Συμβουλίου ορίζονται με τους ισάριθμους αναπληρωτές τους. Για τα μέλη του Συμβουλίου που είναι δικαστικοί λειτουργοί απαιτείται απόφαση του οικείου Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου. Το Συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, με τριετή θητεία. Η αμοιβή του Προέδρου, των μελών και του γραμματέα καθορίζεται με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης. Σύμφωνα με την απόφαση 33864/22.3.2007 (ΦΕΚ 470/Β'/4.4.2007) του Υπουργού Δικαιοσύνης, συγκροτήθηκε το Πειθαρχικό Συμβούλιο της ΑΔΑΕ, αρμόδιο για τις παραβάσεις των υποχρεώσεων των μελών, όπως αυτές απορρέουν από τον Ν. 3115/2003.

- iii. Οι λεπτομέρειες σχετικά με την πειθαρχική ευθύνη των μελών της ΑΔΑΕ και την πειθαρχική διαδικασία ρυθμίζονται σύμφωνα με τον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας της Αρχής.

4. Αρμοδιότητες της ΑΔΑΕ

4.1 Γενικά

Οι κύριες αρμοδιότητες της ΑΔΑΕ σύμφωνα με τον ιδρυτικό της νόμο 3115/2003 είναι:

- α) Η διενέργεια τακτικών και έκτακτων ελέγχων σε εγκαταστάσεις δημόσιων υπηρεσιών ή και ιδιωτικών επιχειρήσεων που ασχολούνται με ταχυδρομικές, τηλεπικοινωνιακές ή άλλες υπηρεσίες.
- β) Ο έλεγχος από πλευράς νομιμότητας σε ό,τι αφορά τους όρους και τις διαδικασίες που ακολουθούνται κατά την εφαρμογή των

διατάξεων για άρση του απορρήτου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην κείμενη νομοθεσία.

- γ) Η διενέργεια ακροάσεων παρόχων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών για πιθανές παραβάσεις της κείμενης νομοθεσίας για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών.
 - δ) Η επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων, σε περίπτωση που διαπιστώνεται παραβίαση της κείμενης νομοθεσίας περί απορρήτου των επικοινωνιών.
 - ε) Η έκδοση κανονιστικών και άλλων αναγκαιών πράξεων αναφορικά με τα εφαρμοστέα μέτρα για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών.
 - στ) Η έκδοση γνωμοδοτήσεων, συστάσεων και υποδείξεων επί θεμάτων της αρμοδιότητας της Αρχής.
 - ζ) Η εξέταση καταγγελιών για παραβίαση του απορρήτου τηλεφωνικών και διαδικτυακών επικοινωνιών ή επικοινωνιών μέσω ταχυδρομικών υπηρεσιών.
- ### 4.2 Αναλυτική παρουσίαση των αρμοδιοτήτων της Αρχής
- Η ΑΔΑΕ, σύμφωνα με τον ιδρυτικό της νόμο 3115/2003, έχει μεταξύ άλλων τις εξής αρμοδιότητες:
- α) Διενεργεί, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από καταγγελία, τακτικούς και έκτακτους ελέγχους, σε εγκαταστάσεις, τεχνικό εξοπλισμό, αρχεία, τράπεζες δεδομένων και έγγραφα της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (ΕΥΠ), άλλων δημόσιων υπηρεσιών, οργα-

νισμών, επιχειρήσεων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, καθώς και ιδιωτικών επιχειρήσεων που ασχολούνται με ταχυδρομικές, τηλεπικοινωνιακές ή άλλες υπηρεσίες σχετικές με την ανταπόκριση και την επικοινωνία. Τον έλεγχο διενεργεί μέλος (ή μέλη) της ΑΔΑΕ. Για τη γραμματειακή υποστήριξη της διαδικασίας ελέγχου συμμετέχει και υπάλληλος της Αρχής, εντεταλμένος προς τούτο από τον Πρόεδρό της. Κατά τον έλεγχο αρχείων που τηρούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας, παρίσταται αυτοπροσώπως ο Πρόεδρος της ΑΔΑΕ.

- β) Λαμβάνει πληροφορίες σχετικές με την αποστολή της από τις υπηρεσίες που προαναφέρθηκαν, τους οργανισμούς και τις επιχειρήσεις, καθώς και από τους εποπτευόμενους υπουργούς.
- γ) Καλεί σε ακρόαση τις διοικήσεις των εν λόγω υπηρεσιών, οργανισμών, νομικών προσώπων και επιχειρήσεων, τους νόμιμους εκπροσώπους τους, υπαλλήλους και κάθε άλλο πρόσωπο το οποίο κρίνει ότι μπορεί να συμβάλει στην εκπλήρωση της αποστολής της.
- δ) Προχωρεί σε κατάσχεση των μέσων παραβίασης του απορρήτου που υποπίπτουν στην αντίληψή της κατά την άσκηση του έργου της και ορίζεται μεσεγγυούχος τους μέχρι να αποφανθούν τα αρμόδια δικαστήρια. Προβαίνει στην καταστροφή πληροφοριών, στοιχείων ή δεδομένων τα οποία αποκτήθηκαν με παραβίαση του απορρήτου των επικοινωνιών.
- ε) Εξετάζει καταγγελίες σχετικά με την προστασία των δικαιωμάτων τα οποία θίγονται από τη διαδικασία άρσης του απορρήτου.

στ) Στις περιπτώσεις των άρθρων 3, 4 και 5 του Ν. 2225/1994, η ΑΔΑΕ υπεισέρχεται μόνο στον έλεγχο της τήρησης των όρων και της διαδικασίας άρσης του απορρήτου, χωρίς να εξετάζει την κρίση των αρμόδιων δικαστικών αρχών.

ζ) Τηρεί αρχείο απόρρητης αλληλογραφίας, σύμφωνα με το στοιχείο β' της παρ. 2 του άρθρου 12 του Ν. 3115/2003.

η) Συνεργάζεται, για θέματα της αρμοδιότητάς της, με άλλες αρχές της χώρας, με αντίστοιχες αρχές άλλων κρατών, με ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς.

θ) Συντάσσει κάθε χρόνο την προβλεπόμενη στην παράγραφο 2 του άρθρου 1 του ιδρυτικού της νόμου Έκθεση πεπραγμένων, στην οποία περιγράφει το έργο της, διατυπώνει παρατηρήσεις, επισημαίνει παραλείψεις και προτείνει τις ενδεικνυόμενες νομοθετικές μεταβολές στον τομέα της διασφάλισης του απορρήτου των επικοινωνιών.

ι) Γνωμοδοτεί και απευθύνει συστάσεις και υποδείξεις για τη λήψη μέτρων διασφάλισης του απορρήτου των επικοινωνιών, καθώς και για τη διαδικασία άρσης του.

ια) Εκδίδει τον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας της, ο οποίος πρέπει να είναι σύμφωνος με τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ιβ) Καταρτίζει τον Κανονισμό Οικονομικής Διαχείρισης, ο οποίος υποβάλλεται αρμοδίως και εγκρίνεται από τον Υπουργό Οικονομικών.

ιγ) Εκδίδει κανονιστικές πράξεις που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως,

με τις οποίες ρυθμίζεται κάθε διαδικασία και λεπτομέρεια σε σχέση με τις παραπάνω αρμοδιότητές της και την εν γένει διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών.

Επίσης η ΑΔΑΕ έχει και τις παρακάτω αρμοδιότητες:

α) Εκδίδει πράξη με την οποία καθορίζονται οι διαδικασίες, ο τρόπος και κάθε άλλη τεχνική λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 6, παρ. 4 του Ν. 3471/2006 για την επεξεργασία των δεδομένων θέσης χρήστη ή συνδρομητή από τους φορείς παροχής δημοσίου δικτύου ή διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ώστε σε περίπτωση κλήσεων άμεσης επέμβασης, να παρέχουν στις αρμόδιες για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης αρχές τις απαραίτητες πληροφορίες για τον εντοπισμό του καλούντος. Η επεξεργασία των δεδομένων θέσης στην περίπτωση αυτή γίνεται, κατ' εξαίρεση, χωρίς προηγούμενη συγκατάθεση του συνδρομητή ή του χρήστη.

β) Εκδίδει πράξη με την οποία καθορίζονται οι ειδικότερες διαδικασίες, ο τρόπος και η διάρκεια εξουδετέρωσης της δυνατότητας μη αναγραφής της καλούσας γραμμής και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια, ώστε να διασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας για την εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 8, παρ. 7 του Ν. 3471/2006 για τον εντοπισμό κακόβουλων ή ενοχλητικών κλήσεων για περιορισμένο χρονικό διάστημα, μετά από αίτηση του συνδρομητή.

γ) Εκδίδει κανονισμούς για τη ρύθμιση θεμάτων συμβατότητας της διαδικασίας κρυπτογράφησης φωνητικών μηνυμάτων μεταξύ

των παρόχων σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. 3674/2008. Οι μέθοδοι κρυπτογράφησης γνωστοποιούνται από τον πάροχο στην ΑΔΑΕ. Ο πάροχος συμμορφώνεται προς τις οδηγίες της Αρχής, καθόσον αφορά ιδίως την καταλληλότητα, την αποτελεσματικότητα ή την αντικατάσταση των μεθόδων κρυπτογράφησης που χρησιμοποιεί.

δ) Εκδίδει κανονισμό για τη ρύθμιση θεμάτων τήρησης αρχείων καταγραφής διαχειριστικών λειτουργιών από τους παρόχους οι οποίοι, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Ν. 3674/2008, υποχρεούνται να καταγράφουν τις διαχειριστικές λειτουργίες που επιχειρούνται στο λογισμικό κάθε ψηφιακού κέντρου μεταγωγής.

ε) Προβαίνει σε τακτικούς και έκτακτους ελέγχους της υποδομής, των συστημάτων υλικού και λογισμικού και γενικώς των μέσων που τελούν υπό την εποπτεία του παρόχου, προκειμένου να διαπιστωθεί η τήρηση των διατάξεων του Ν. 3674/2008 και της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία του απορρήτου της επικοινωνίας. Ο έλεγχος της ΑΔΑΕ δύναται να περιλαμβάνει και τεχνικές δοκιμές με χρήση της υποδομής του παρόχου ή της υποδομής των συστημάτων υλικού και λογισμικού που διαθέτει η ΑΔΑΕ ή άλλη δημόσια αρχή.

στ) Εκδίδει κανονισμό για την επεξεργασία και τη διαβίβαση των διατηρούμενων δεδομένων από τους παρόχους, με τον οποίο καθορίζεται κάθε θέμα σχετικό με τις ειδικότερες αρχές ασφάλειας, τη διαδικασία και τον τρόπο εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 8 του Ν. 3917/2011 σχετικά με τις υποχρεώσεις των παρόχων.

ζ) Εκδίδει κοινή πράξη με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ) με την οποία καθορίζεται κάθε θέμα σχετικό με τη διαδικασία και τον τρόπο εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 7 του Ν. 3917/2011 σχετικά με τις υποχρεώσεις των παρόχων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών διαθέσιμων στο κοινό ή δημόσιου δικτύου επικοινωνιών ως προς την προστασία και την ασφάλεια των διατηρούμενων δεδομένων, όπως ορίζονται στον ίδιο νόμο.

η) Εκδίδει κανονισμό για την ασφάλεια και την ακεραιότητα δικτύων και υπηρεσιών επιχειρήσεων που παρέχουν δημόσια δίκτυα επικοινωνιών ή υπηρεσιών που διατίθενται στο κοινό σε εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 37 του Ν. 4070/2012.

θ) Λαμβάνει γνώση για τα περιστατικά παραβίασης της ασφάλειας ή απώλειας της ακεραιότητας που είχαν σημαντικό αντίκτυπο στη λειτουργία δικτύων ή υπηρεσιών τα οποία κοινοποιούνται από τους παρόχους στην ΕΕΤΤ και κατά περίπτωση, ενημερώνει τις αρμόδιες εθνικές αρχές στα άλλα κράτη-μέλη, καθώς και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών (ENISA), σε εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 37 του Ν. 4070/2012.

ι) Διενεργεί ελέγχους ασφάλειας και ακεραιότητας στις επιχειρήσεις που παρέχουν δημόσια δίκτυα επικοινωνιών ή υπηρεσιών που διατίθενται στο κοινό, το κόστος των οποίων βαρύνει τον ελεγχόμενο πάροχο, σε εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 37 του Ν. 4070/2012.

ια) Εκδίδει κοινή πράξη με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

(ΑΠΔΠΧ) με την οποία δίνονται οδηγίες στους παρόχους σχετικά με τις περιστάσεις κατά τις οποίες απαιτείται από τον φορέα η γνωστοποίηση των παραβιάσεων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, το μορφότυπο της εν λόγω γνωστοποίησης, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να γίνεται η γνωστοποίηση αυτή, σε εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 12 παρ.8 του Ν. 3471/2006.

4.3 Διενέργεια ελέγχων και επιβολή κυρώσεων

Τα μέλη και το προσωπικό της ΑΔΑΕ, πλην του βοηθητικού προσωπικού, κατά τη διενέργεια των ελέγχων που πραγματοποιούν, διαθέτουν τις εξουσίες και τα δικαιώματα που προβλέπονται στον Ν. 703/1977, ο οποίος αντικαταστάθηκε με τον Ν. 3959/2011, όπως ισχύει. Επίσης, έχουν δικαίωμα να ελέγχουν τα προβλεπόμενα από το ΠΔ 186/1992 (Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων) βιβλία και στοιχεία επιχειρήσεων και οργανισμών, αποκλειόμενης της κατάσχεσης ή της παραλαβής τους, καθώς και πάσης φύσεως αρχεία, βιβλία, στοιχεία και άλλα έγγραφα των υπό έλεγχο προσώπων, να διενεργούν έρευνα σε γραφεία και άλλες εγκαταστάσεις τους και, τέλος, να λαμβάνουν ένορκες και ανωμοτί, κατά την κρίση τους, καταθέσεις, με την επιφύλαξη του άρθρου 212 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Οι σχετικές διατάξεις, απαγορεύσεις, ποινές και κυρώσεις του Ν. 703/1977, ο οποίος αντικαταστάθηκε με τον Ν. 3959/2011, όπως ισχύει, εφαρμόζονται αναλόγως σε περίπτωση άρνησης παροχής στοιχείων, παρεμπόδισης ή προβολής δυσχερειών του έργου της ΑΔΑΕ, με την επιφύλαξη των προβλεπόμενων από τον Ν. 3115/2003 κυρώσεων.

Κατά των εκτελεστών αποφάσεων της ΑΔΑΕ μπορεί να ασκηθεί αίτηση ακύρωσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, καθώς και οι προβλεπόμενες από το Σύνταγμα και τη νομοθεσία διοικητικές προσφυγές, σύμφωνα με το άρθρο 6, παρ. 4 του Ν. 3115/2003. Ένδικα βοηθήματα κατά των αποφάσεων της ΑΔΑΕ μπορεί να ασκεί και ο Υπουργός Δικαιοσύνης. Η ΑΔΑΕ παρίσταται αυτοτελώς σε κάθε είδους δίκες που έχουν ως αντικείμενο πράξεις ή παραλείψεις της. Εκπροσωπείται δικαστικώς από μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ή από μέλη της νομικής της υπηρεσίας.

Κατά των αποφάσεων της ΑΔΑΕ, που εκδίδονται κατ' εφαρμογήν των διατάξεων του άρθρου 11 του Ν. 3674/2008 για τα ζητήματα παραβίασης του απορρήτου που αφορούν την τηλεφωνία, μπορεί να ασκηθεί προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών. Για την άσκηση και την εκδίκαση της προσφυγής εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Κατά των αποφάσεων του Διοικητικού Εφετείου επιτρέπεται αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

4.4 Άλλες αρμοδιότητες

Η ΑΔΑΕ μπορεί με απόφασή της να συγκροτεί μόνιμες και έκτακτες επιτροπές και ομάδες εργασίας για την εξέταση και την έρευνα ζητημάτων ειδικού ενδιαφέροντος τα οποία σχετίζονται με θέματα των αρμοδιοτήτων της. Σε αυτές μπορούν να συμμετέχουν και πρόσωπα που δεν αποτελούν μέλη ή προσωπικό της ΑΔΑΕ. Το έργο των επιτροπών ή των ομάδων εργασίας διευθύνεται από μέλη της Αρχής. Οι εισηγήσεις και οι γνωμοδοτήσεις των επιτροπών και των ομάδων εργασίας υποβάλλονται

στα αρμόδια όργανα της ΑΔΑΕ, που αποφασίζουν για ενδεχόμενη δημοσιοποίηση των πορισμάτων.

Η Αρχή μπορεί, επίσης, να συνάπτει συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, μελετών και προμηθειών για θέματα που άπτονται των σκοπών και της λειτουργίας της. Η σύναψη και η υλοποίηση αυτών των συμβάσεων διέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τις διατάξεις περί προμηθειών του ελληνικού δημοσίου και από τους σχετικούς Κανονισμούς της Αρχής, οι οποίοι εγκρίνονται και τροποποιούνται με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης.

5. Λειτουργία της ΑΔΑΕ

Η Αρχή μπορεί, επίσης, να συνάπτει συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, μελετών και προμηθειών για θέματα που άπτονται των σκοπών και της λειτουργίας της. Η σύναψη και η υλοποίηση αυτών των συμβάσεων διέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τις διατάξεις περί προμηθειών του ελληνικού δημοσίου και από τους σχετικούς Κανονισμούς της Αρχής, οι οποίοι εγκρίνονται και τροποποιούνται με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης.

Τα θέματα της ημερήσιας διάταξης καθορίζονται από τον Πρόεδρο, ο οποίος και τα εισηγείται. Μπορεί να τα εισηγηθεί όμως και άλλο μέλος το οποίο έχει ορίσει ο Πρόεδρος. Οι αποφάσεις της ΑΔΑΕ αιτιολογούνται, καταχωρίζονται σε ειδικό βιβλίο και είναι δυνατόν να ανακοινώνονται δημοσίως, εκτός και αν αφορούν την εθνική άμυνα ή τη δημόσια ασφάλεια. Επί-

σης, τα τηρούμενα πρακτικά των συνεδριάσεων, καθώς και οι φάκελοι των υποθέσεων που διεκπεραιώθηκαν από την ΑΔΑΕ, είναι προσιτά στους άμεσα ενδιαφερομένους, εκτός και αν αφορούν την εθνική άμυνα ή τη δημόσια ασφάλεια. Σε κάθε περίπτωση, η ΑΔΑΕ οφείλει να μην αποκαλύπτει πληροφορίες και δεδομένα για φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία προσβάλλουν ενδεχομένως την προσωπικότητά τους ή επηρεάζουν δυσμενώς την επαγγελματική ή την κοινωνική τους θέση, εκτός αν υποχρεώνεται για αυτό από τον νόμο.

Τα μέλη της ΑΔΑΕ, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, ενεργούν συλλογικά. Στον Πρόεδρο ανατίθενται καθήκοντα συντονισμού και διοίκησης των υπηρεσιών της, καθώς και παρακολούθησης της εκτέλεσης των αποφάσεων, των πορισμάτων και οποιωνδήποτε άλλων πράξεών της. Με απόφαση του Προέδρου και σύμφωνη γνώμη της ΑΔΑΕ μπορούν να ανατίθενται στα μέλη ή το προσωπικό της συγκεκριμένες αρμοδιότητες, μεταξύ των οποίων καθήκοντα διοίκησης ή διαχείρισης. Με απόφαση του Προέδρου, επίσης, είναι δυνατόν να εξουσιοδοτούνται μέλη ή άλλα όργανα της ΑΔΑΕ να υπογράφουν «με εντολή Προέδρου» έγγραφα ή άλλες πράξεις της. Έναντι τρίτων η Αρχή εκπροσωπείται δικαστικώς και εξωδίκως από τον Πρόεδρό της και, όταν αυτός κωλύεται, από τον Αντιπρόεδρο. Σε περίπτωση κωλύματος και του Αντιπροέδρου, η ΑΔΑΕ μπορεί να αναθέτει σε άλλο μέλος της την εκπροσώπησή της για συγκεκριμένη πράξη ή ενέργεια ή κατηγορία πράξεων ή ενεργειών.

Οι αναγκαίες για τη λειτουργία της ΑΔΑΕ πιστώσεις εγγράφονται υπό ίδιο φορέα στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Δικαιοσύνης,

Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, τον οποίο εισηγείται στον Υπουργό Οικονομικών ο Πρόεδρος της ΑΔΑΕ που είναι και διάτακτης των δαπανών της. Οι σχετικές δαπάνες εκκαθαρίζονται από την αρμόδια υπηρεσία δημοσιονομικού ελέγχου και υπόκεινται στον προληπτικό και στον κατασταλτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

6. Οργανωτική δομή της ΑΔΑΕ

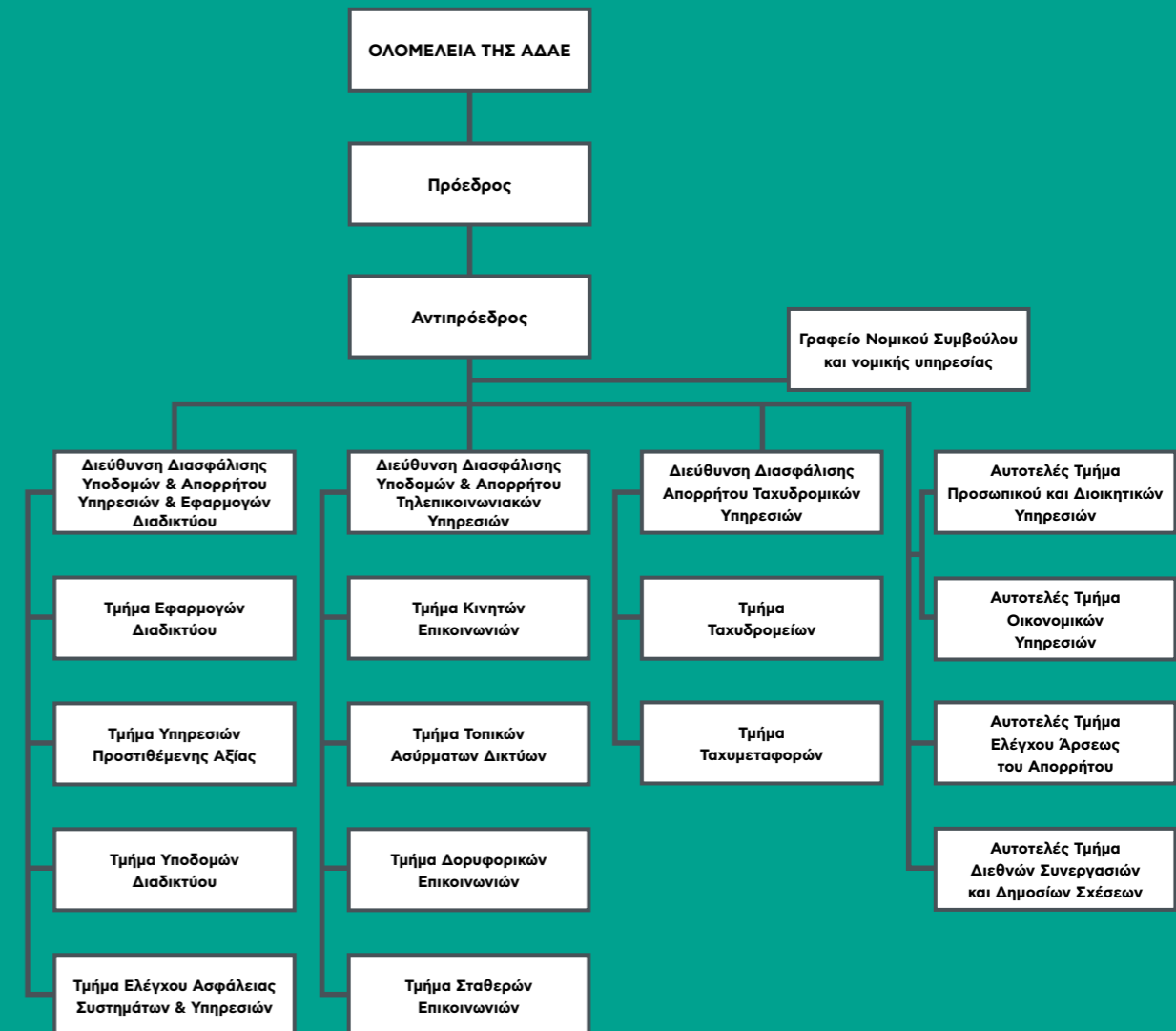
Η αποτελεσματική λειτουργία της ΑΔΑΕ προϋποθέτει οργανωτικό πλαίσιο ικανό να ανταποκρίνεται στις κατευθυντήριες γραμμές που έχει χαράξει ο νομοθέτης. Η εσωτερική διάρθρωση της Αρχής ορίζεται με το ΠΔ 40/2005 και απεικονίζεται στον πίνακα 1.

Με την υπ. αριθμ. 328/03.02.2017 (ΦΕΚ 418/Β'/14.02.2017) κοινή απόφαση των υπουργών Οικονομικών, Διοικητικής Ανασυγκρότησης και του Προέδρου της Αρχής, το προβλεπόμενο στο άρθρο 9 του ΠΔ 40/2005 Αυτοτελές Τμήμα Διοικητικών - Οικονομικών Υπηρεσιών της ΑΔΑΕ διαχωρίστηκε σε Αυτοτελές Τμήμα Προσωπικού και Διοικητικών Υπηρεσιών και σε Αυτοτελές Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών λόγω της ανάγκης άσκησης των μεταφερόμενων αρμοδιοτήτων ελέγχου, εκκαθάρισης και έκδοσης εντολής πληρωμής δαπανών και λογιστικής παρακολούθησης και πληρωμής των δαπανών, διακριτά από υπηρεσιακές μονάδες της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των

Επικοινωνιών σε συνέχεια των διατάξεων του άρθρου 69Γ του Ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 143/Α'/2014), όπως συμπληρώθηκε με τη διάταξη του άρθρου 58 παρ. 4 του Ν. 4438/2016 Εναρμόνιση της νομοθεσίας με την Οδηγία 2014/17/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με τις συμβάσεις πίστωσης για καταναλωτές για ακίνητα που προορίζονται για κατοικία και την τροποποίηση των Οδηγιών 2008/48/ΕΚ και 2013/36/ΕΕ και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1093/2010, και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομικών» (ΦΕΚ 220/Α'/2016).

Συγκεκριμένα: Το προβλεπόμενο στο άρθρο 9 του ΠΔ 40/2005 Αυτοτελές Τμήμα Διοικητικών - Οικονομικών Υπηρεσιών της ΑΔΑΕ διαχωρίζεται σε Αυτοτελές Τμήμα Προσωπικού και Διοικητικών Υπηρεσιών και σε Αυτοτελές Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών. Το Αυτοτελές Τμήμα Προσωπικού και Διοικητικών Υπηρεσιών διατηρεί τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στις περιπτώσεις α' έως και ιγ' και ιθ' του άρθρου 9 του ΠΔ 40/2005, ενώ στο Αυτοτελές Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών συνιστώνται Γραφείο Εκτέλεσης Προϋπολογισμού και Γραφείο Κατάρτισης Προϋπολογισμού και Πληρωμών.

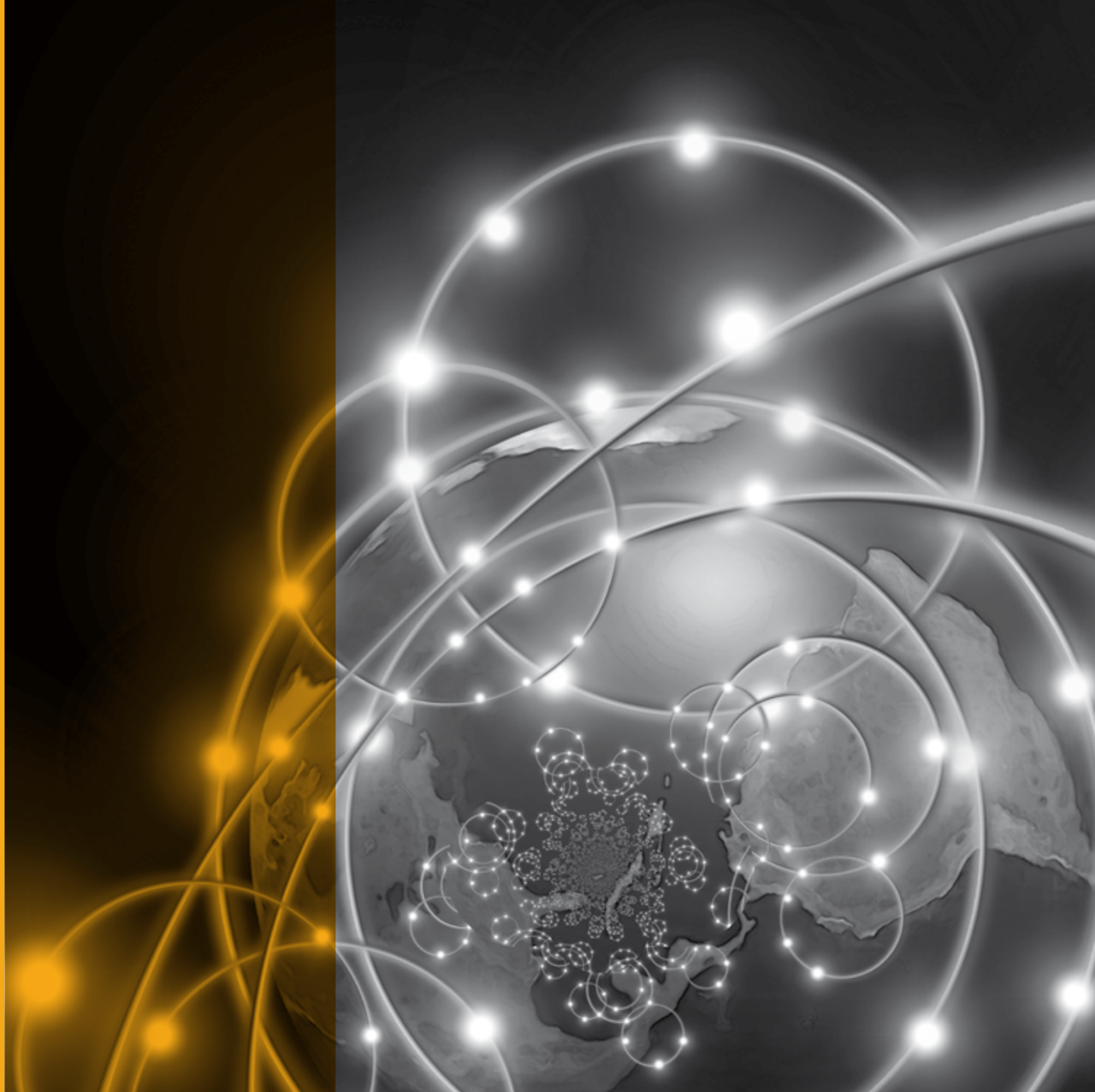
Πίνακας 1: Οργανωτική Δομή ΑΔΑΕ

02

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΑΔΑΕ ΚΑΤΑ ΤΟ 2020

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται συνολικά οι δραστηριότητες της ΑΔΑΕ για το έτος 2020, με βάση τις αρμοδιότητές της, όπως αυτές προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία και περιγράφονται στο προηγούμενο κεφάλαιο της παρούσας Έκθεσης.

Διορισμός νέων μελών στην Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών

Μια σημαντική εξέλιξη για την ΑΔΑΕ είναι η συμπλήρωση της Ολομέλειας της Αρχής από την Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής, η οποία, κατά τη συνεδρίαση της 30ης Νοεμβρίου 2020 επέλεξε, με την απαιτούμενη από το Σύνταγμα πλειοψηφία των 3/5 των μελών της, τρία νέα τακτικά και τρία αναπληρωματικά μέλη της ΑΔΑΕ.

Με την απόφαση υπ. αριθμ. 58347οικ (ΦΕΚ 1066/ΥΟΔΔ/24.12.2020) του Υπουργείου Δικαιοσύνης, στις κενές θέσεις της Ολομέλειας της Αρχής διορίστηκαν ως τακτικά μέλη (με αλφαβητική σειρά):

- ▶ Δημήτριος Βέργαδος, Καθηγητής στο Τμήμα Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Πειραιώς
- ▶ Στέφανος Γκριτζαλής, Καθηγητής στο Τμήμα Ψηφιακών Συστημάτων του Πανεπιστημίου Πειραιώς
- ▶ Νικόλαος Παπαδάκης, Τηλεπικοινωνιακός Μηχανικός με θητεία στη Διοίκηση ΔΕΚΟ Μεταφορών και Επικοινωνιών

και ως αναπληρωματικά μέλη (κατ' αντιστοιχία):

- ▶ Δαμιανός Χατζηαντωνίου, Αναπληρωτής Καθηγητής Ασφαλείας στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
- ▶ Βασιλική Διαμαντοπούλου, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια στο Τμήμα Μηχανικών Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων της Πολυτεχνικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αιγαίου
- ▶ Νικόλαος Ανδρουλακάκης, Δρ., Ηλεκτρολόγος Μηχανικός ΕΜΠ

Το 2020, λόγω των μέτρων που επιβλήθηκαν για τον περιορισμό της διασποράς του Covid-19, αναβλήθηκαν έκτακτοι και τακτικοί έλεγχοι για τους οποίους, λόγω της φύσης τους, ήταν απαραίτητος ο επιτόπιος έλεγχος στις εγκαταστάσεις των ελεγχόμενων παρόχων ή φορέων. Κατά τα λοιπά, το ελεγκτικό έργο της Αρχής συνεχίστηκε χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα με την εφαρμογή της συνήθους διαδικασίας διερεύνησης των υποθέσεων και τον περιορισμό της επιτόπιας παρουσίας των Ομάδων Ελέγχου στο απολύτως απαραίτητο.

1. Έλεγχοι σε εγκαταστάσεις παρόχων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών

Η ΑΔΑΕ, μέσω των ελέγχων που διενεργεί στους παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών, αποσκοπεί στον εντοπισμό τυχόν προβλημάτων, αναφορικά με τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών και τον έλεγχο της τήρησης των όρων και της διαδικασίας άρ-

σης του απορρήτου που προβλέπονται στη νομοθεσία. Οι έλεγχοι διακρίνονται σε τακτικούς και έκτακτους και αφορούν κυρίως: την εφαρμογή της νομοθεσίας, των κανονισμών και των εγκεκριμένων πολιτικών ασφάλειας για τη διασφάλιση του απορρήτου των παρεχομένων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών, καθώς και των διαδικασιών που απορρέουν από αυτές, την εξέταση καταγγελιών, την εξέταση των περιστατικών ασφάλειας που παρουσιάζονται, την εξέταση τεχνικών προβλημάτων, τα οποία κοινοποιήθηκαν στην ΑΔΑΕ από τους παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών, και τέλος τη διερεύνηση πιθανών παραβιάσεων του απορρήτου των επικοινωνιών με αφορμή δημοσιεύματα του Τύπου.

1.1 Τακτικοί έλεγχοι σε παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών

Η ΑΔΑΕ διενεργεί τακτικούς ελέγχους στους παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, με σκοπό να εξεταστεί η εφαρμογή της εγκεκριμένης από την Αρχή Πολιτικής Ασφάλειας για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών, καθώς και των σχετικών διαδικασιών, όπως προβλέπεται στον εγκεκριμένο από την Αρχή «Κανονισμό για τη Διασφάλιση του Απορρήτου των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών» (απόφαση 165/2011, ΦΕΚ 2715/Β'/17.11.2011), καθώς και στις διατάξεις του Ν. 3115/2003 «Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών», ΦΕΚ 47 Α').

Το έτος 2020, η Ολομέλεια της Αρχής αποφάσισε (Φεβρουάριος 2020) τη διενέργεια

τριών τακτικών ελέγχων σε τρεις παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών αντίστοιχα, των οποίων η έδρα βρίσκεται εκτός Αθηνών. Λόγω των μέτρων που επιβλήθηκαν για τον περιορισμό της διασποράς του Covid-19, οι εν λόγω έλεγχοι αναβλήθηκαν. Το 2021 θα επανεξεταστεί η απόφαση για τη διενέργειά τους σύμφωνα με την τρέχουσα κατάσταση.

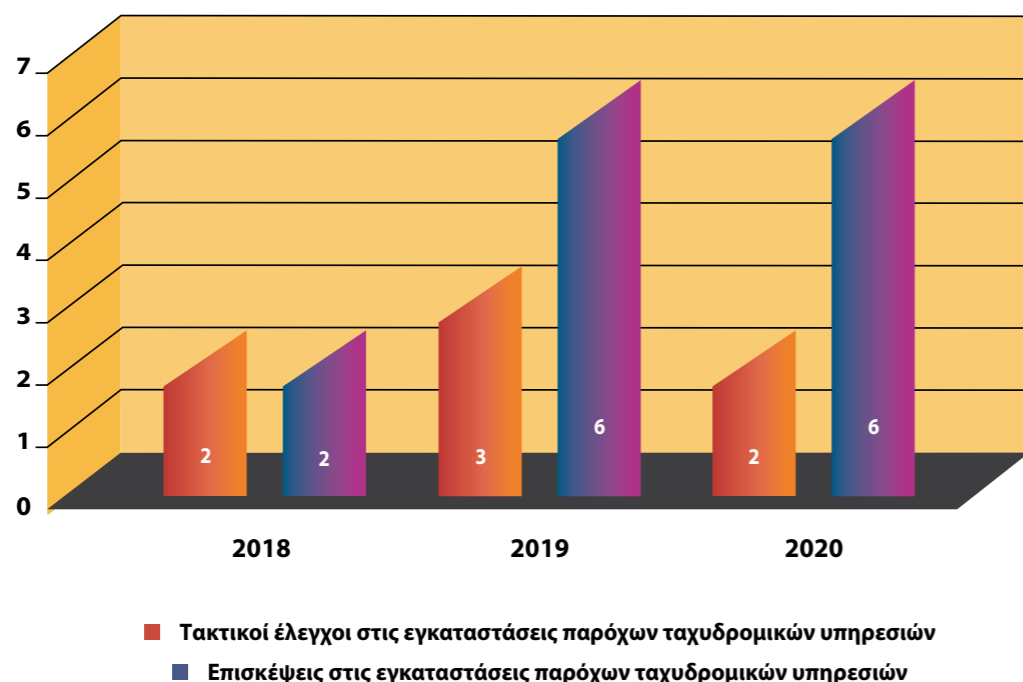
1.2 Τακτικοί έλεγχοι σε παρόχους ταχυδρομικών υπηρεσιών

Η ΑΔΑΕ διενεργεί τακτικούς ελέγχους στους παρόχους ταχυδρομικών υπηρεσιών με σκοπό να διερευνηθεί η εφαρμογή της εγκεκριμένης από την Αρχή πολιτικής για τη διασφάλιση του απορρήτου των ταχυδρομικών υπηρεσιών, καθώς και των σχετικών διαδικασιών, όπως προβλέπεται από τον Κανονισμό που έχει εκδώσει η Αρχή για τη διασφάλιση του απορρήτου των ταχυδρομικών υπηρεσιών (ΦΕΚ 384/Β'/24.3.2005).

Το 2020, η ΑΔΑΕ διενήργησε δύο τακτικούς ελέγχους στις εταιρείες Αυτοκινητιστής Βασιλας και SCST Αφοί Στάθη, για τους οποίους πραγματοποίησε μία επίσκεψη, αντίστοιχα. Συνολικά, η Αρχή επεξεργάστηκε έξι τακτικούς ελέγχους, συμπεριλαμβανομένων των ελέγχων για τους οποίους συνεχίστηκε η επεξεργασία από το προηγούμενο έτος και αφορούσαν τους παρόχους DHL Express Ελλάς ΑΕ, Citypost IKE, Ταχυμεταφορές Βατίστας και Γενική Ταχυδρομική.

Στο ακόλουθο διάγραμμα παρουσιάζονται οι τακτικοί έλεγχοι των παρόχων ταχυδρομικών υπηρεσιών για το διάστημα (2018-2020).

Διάγραμμα 1: Τακτικοί έλεγχοι υπό επεξεργασία και επισκέψεις στις εγκαταστάσεις παρόχων ταχυδρομικών υπηρεσιών, 2018 - 2020

1.3 Έκτακτοι έλεγχοι σε παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και άλλους φορείς

Η ΑΔΑΕ διενεργεί εκτάκτους ελέγχους με σκοπό τη διερεύνηση καταγγελιών¹, τη διερεύνηση περιστατικών ασφάλειας που αφορούν το απόρρητο των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών², τη διερεύνηση

¹ Οι έλεγχοι που πραγματοποιήθηκαν μετά από καταγγελία παρουσιάζονται παρακάτω σε ξεχωριστή ενότητα (βλ. ενότητα 2.1 Καταγγελίες και ερωτήματα που αφορούν τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες).

² Οι έλεγχοι που πραγματοποιήθηκαν μετά από διερεύνηση περιστατικών ασφάλειας που αφορούν στο απόρρητο των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών παρουσιάζονται παρακάτω σε ξεχωριστή ενότητα (βλ. ενότητα 4 Περιστατικά ασφάλειας που αφορούν υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών)

περιστατικών ασφάλειας που αφορούν την ασφάλεια και την ακεραιότητα δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, τη διερεύνηση γεγονότων που αναφέρονται σε δημοσιεύματα του Τύπου και σχετίζονται με πιθανή παραβίαση του απορρήτου των επικοινωνιών και γενικότερα προβλημάτων που άπτονται της διασφάλισης του απορρήτου των επικοινωνιών και της ασφάλειας και ακεραιότητας δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Μέσα στο 2020, η ΑΔΑΕ ολοκλήρωσε τέσσερις υποθέσεις εκτάκτων ελέγχων εγκρίνοντας τις σχετικές Εκθέσεις Ελέγχου, πλέον της διερεύνησης των καταγγελιών, περιστατικών ασφάλειας ή άλλων γεγονότων. Πιο αναλυτικά, ολοκλήρωσε τους ελέγχους στις εταιρεί-

ες ΟΤΕ ΑΕ, Cosmote ΑΕ, Wind Ελλάς Τηλεπικοινωνίες ΑΕ, και Vodafone – Πάναφον ΑΕ με σκοπό τον έλεγχο εφαρμογής της υπ' αριθμ. 205/2013 απόφασης της ΑΔΑΕ: «Κανονισμός για την Ασφάλεια και την Ακεραιότητα Δικτύων και Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών» όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 99/2017 απόφαση της Αρχής. Επισημαίνεται ότι ο έλεγχος στην εταιρεία Forthnet ΑΕ για τον ίδιο σκοπό βρίσκεται σε διαδικασία έγκρισης της σχετικής Έκθεσης Ελέγχου από την Ολομέλεια της Αρχής και αναμένεται να ολοκληρωθεί στις αρχές του 2021.

Επιπλέον, η Ολομέλεια της Αρχής αποφάσισε τη διενέργεια τριών έκτακτων ελέγχων σε τρεις παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, αντίστοιχα, με σκοπό τον έλεγχο εφαρμογής της «Τεχνικής Σύστασης της ΑΔΑΕ για τη αντιμετώπιση ευπαθειών των δικτύων κινητής τηλεφωνίας». Λόγω των μέτρων που επιβλήθηκαν για τον περιορισμό της διασποράς του Covid-19, οι εν λόγω έλεγχοι αναβλήθηκαν.

Τέλος, η ΑΔΑΕ εντός του έτους ολοκλήρωσε την επεξεργασία μιας υπόθεσης, η οποία αφορούσε την εξέταση της εφαρμογής μέτρων ασφάλειας σε συγκεκριμένα συστήματα και υποδομές της εταιρείας ΟΤΕ ΑΕ και είχε ξεκινήσει το 2018.

1.4 Έλεγχοι σε δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμούς

Η ΑΔΑΕ Η ΑΔΑΕ διενεργεί αυτεπαγγέλτως ελέγχους σε δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμούς με σκοπό, μεταξύ άλλων, τον έλεγχο της τήρησης των όρων της διαδικασίας άρσης του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, την εξέταση τεχνικών προβλημάτων τα οποία κοινοποιούνται στην ΑΔΑΕ, τον έλεγχο των μέτρων ασφάλειας και τήρησης των διαδικασιών για τη διασφάλιση του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Η Ολομέλεια της Αρχής αποφάσισε τη διενέργεια τριών έκτακτων ελέγχων σε αντίστοιχες δημόσιες υπηρεσίες. Λόγω των περιοριστικών μέτρων που επιβλήθηκαν για τον περιορισμό της διασποράς του Covid-19, οι εν λόγω έλεγχοι αναβλήθηκαν.

1.5 Έκτακτοι έλεγχοι σε παρόχους υπηρεσιών ταχυμεταφορών

Μέσα στο 2020, η ΑΔΑΕ διενήργησε έλεγχο στον πάροχο υπηρεσιών ταχυμεταφορών Δουσμάνης Μεταφορική ΙΜΕ ΕΠΕ με σκοπό την επιβεβαίωση της δήλωσης της εταιρείας περί μη άσκησης δραστηριοτήτων ταχυμεταφορών, ο οποίος είχε ξεκινήσει από το προηγούμενο έτος και ολοκληρώθηκε. Ένας ακόμη έλεγχος στη μεταφορική εταιρεία Ντελόπουλοι Αφοί ΕΠΕ βρίσκεται εν εξελίξει και πρόκειται να ολοκληρωθεί το 2021.

2. Εξέταση καταγγελιών - ερωτημάτων

Με βάση το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να υποβάλλουν στην ΑΔΑΕ καταγγελίες ή ερωτήματα σχετικά με το απόρρητο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών. Η υποβολή καταγγελιών ή ερωτημάτων γίνεται ταχυδρομικώς ή αυτοπροσώπως, στη διεύθυνση Ιερού Λόχου 3, Μαρούσι 151 24, καθώς και ηλεκτρονικά μέσω της διαδικτυακής πύλης της Αρχής, στους συνδέσμους <http://www.adae.gr/ilektronikes-ypiresies/ypiresies-pros-polites/yroboli-kataggelias-apo-ton-politi/> και [http://www.adae.gr/ilektronikes-ypiresies/ypiresies-pros-polites/yroboli-erotimatos-apo-ton-politi/\(ηλεκτρονική_φόρμα_υποβολής\)_και_τέλος_μέσω_ηλεκτρονικού_ταχυδρομείου_στη_διεύθυνση_info@adae.gr](http://www.adae.gr/ilektronikes-ypiresies/ypiresies-pros-polites/yroboli-erotimatos-apo-ton-politi/(ηλεκτρονική_φόρμα_υποβολής)_και_τέλος_μέσω_ηλεκτρονικού_ταχυδρομείου_στη_διεύθυνση_info@adae.gr).

Η Αρχή, μέσω της εξέτασης των καταγγελιών, έχει σκοπό την διερεύνησης πιθανής παράβασης της κείμενης νομοθεσίας και στη διαπίστωση τυχόν κενών ασφάλειας στους παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών, προκειμένου να προτείνει λύσεις ή να επιβάλει κυρώσεις. Παράλληλα, απαντώνται τα ερωτήματα φο-

ρέων και πολιτών/χρηστών αναφορικά με τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών τους.

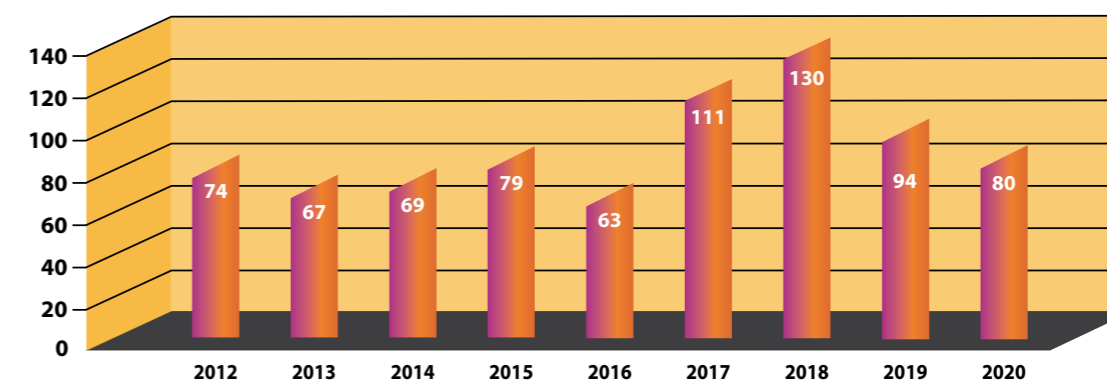
Συνολικά, το 2020 υποβλήθηκαν στην ΑΔΑΕ 80 καταγγελίες, εκ των οποίων οι 72 αφορούσαν υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών και οι οκτώ αφορούσαν ταχυδρομικές υπηρεσίες.

Επίσης, υποβλήθηκαν στην Αρχή 18 ερωτήματα πολιτών και τρία φορέων τα οποία αφορούσαν υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών καθώς και δύο ερωτήματα που αφορούσαν ταχυδρομικές υπηρεσίες. Από το 2019 εκκρεμούσαν τέσσερα ακόμη ερωτήματα πολιτών τα οποία αφορούσαν υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών και απαντήθηκαν εντός του 2020. Επιπρόσθετα, στην Αρχή υποβλήθηκαν και απαντήθηκαν 11 ακόμη ερωτήματα, τα οποία αφορούσαν σε αρμοδιότητα της ΑΑΔΕ (Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων), το παρόμοιο αρκτικόλεξο της οποίας αποτελεί κάποιες φορές λόγο σύγχυσης.

Στο διάγραμμα 2 απεικονίζεται η διαχρονική εξέλιξη των καταγγελιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών που υποβλήθηκαν στην ΑΔΑΕ κατά την περίοδο 2012-2020.

Διάγραμμα 2: Καταγγελίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών που υποβλήθηκαν στην ΑΔΑΕ, 2012 - 2020

■ Καταγγελίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών που υποβλήθηκαν

2.1 Καταγγελίες και ερωτήματα που αφορούν τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες

Το 2020 υποβλήθηκαν 72 καταγγελίες που αφορούσαν τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ενώ από τα προηγούμενα έτη βρίσκονταν σε επεξεργασία άλλες 29 καταγγελίες (συνολικά 101 καταγγελίες προς επεξεργασία).

Στο τέλος του έτους είχε ολοκληρωθεί η επεξεργασία των 74 από τις παραπάνω καταγγελίες, ενώ για τις υπόλοιπες 27 η επεξεργασία αναμένεται να ολοκληρωθεί μέσα στο 2021.

Οι 74 καταγγελίες, οι οποίες εξετάστηκαν μέσα στο έτος, κατανέμονται από πλευράς περιεχομένου ως εξής (βλ. διάγραμμα 3):

- ▶ 44 καταγγελίες αφορούσαν περιπτώσεις πιθανής παραβίασης του απορρήτου υπη-

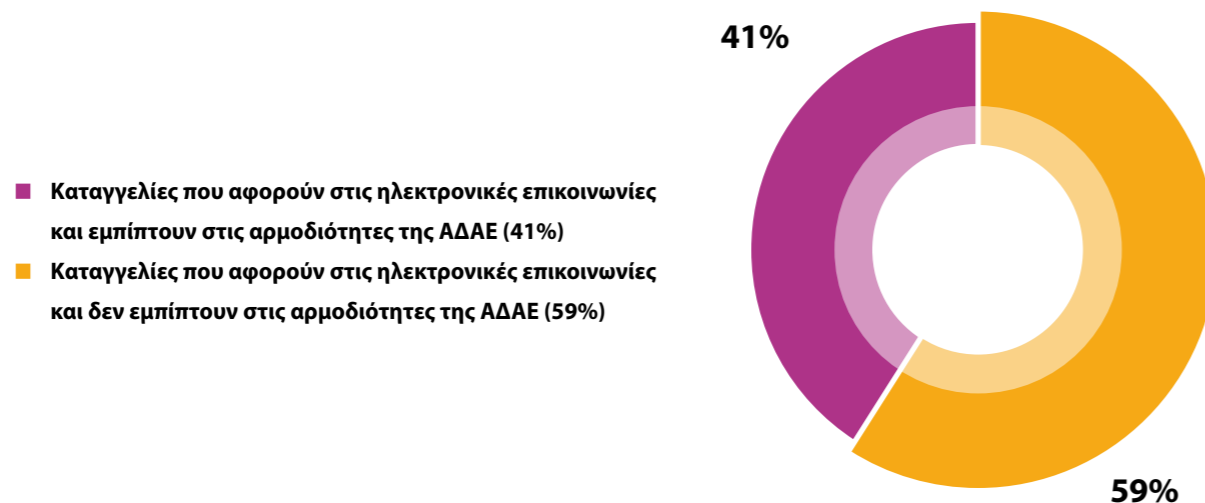
ρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Ειδικότερα, στις καταγγελίες αυτές γινόταν αναφορά σε:

- ▶ 43 συνδέσεις τηλεφωνίας, από τις οποίες οι 31 ήταν συνδέσεις κινητής και οι 12 συνδέσεις σταθερής τηλεφωνίας,
- ▶ μία πιθανή παραβίαση του απορρήτου των επικοινωνιών κατά την πρόσβαση στο διαδίκτυο,
- ▶ μία πιθανή παραβίαση του απορρήτου των επικοινωνιών για υπηρεσίες ηλεκτρονικού ταχυδρομείου,
- ▶ 16 περιπτώσεις κακόβουλων – ενοχλητικών κλήσεων,
- ▶ πέντε περιπτώσεις άλλων θεμάτων αρμοδιότητας της ΑΔΑΕ.

- ▶ 30 καταγγελίες αφορούσαν ζητήματα που δεν εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της ΑΔΑΕ, όπως, ενδεικτικά, ανεπιθύμητη ηλεκτρονική επικοινωνία, μη ζητηθείσα επικοινωνία, μέσα κοινωνικής δικτύωσης

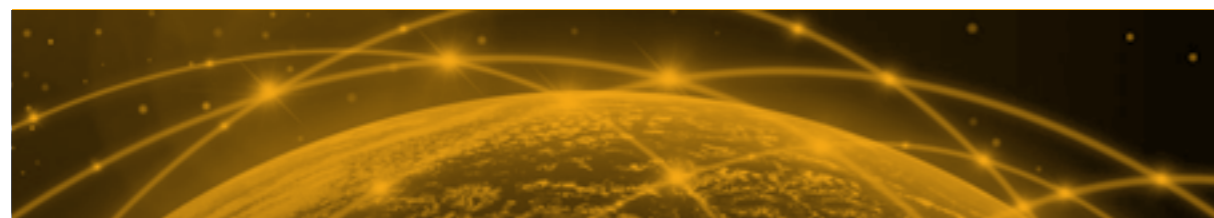
και πρόσβαση στο διαδίκτυο ή σε λογαριασμούς ηλεκτρονικού ταχυδρομείου παρόχων εξωτερικού. Από τις καταγγελίες αυτές, οι επτά προωθήθηκαν σε άλλες αρμόδιες αρχές..

Διάγραμμα 3:
Κατηγοριοποίηση καταγγελιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, 2020

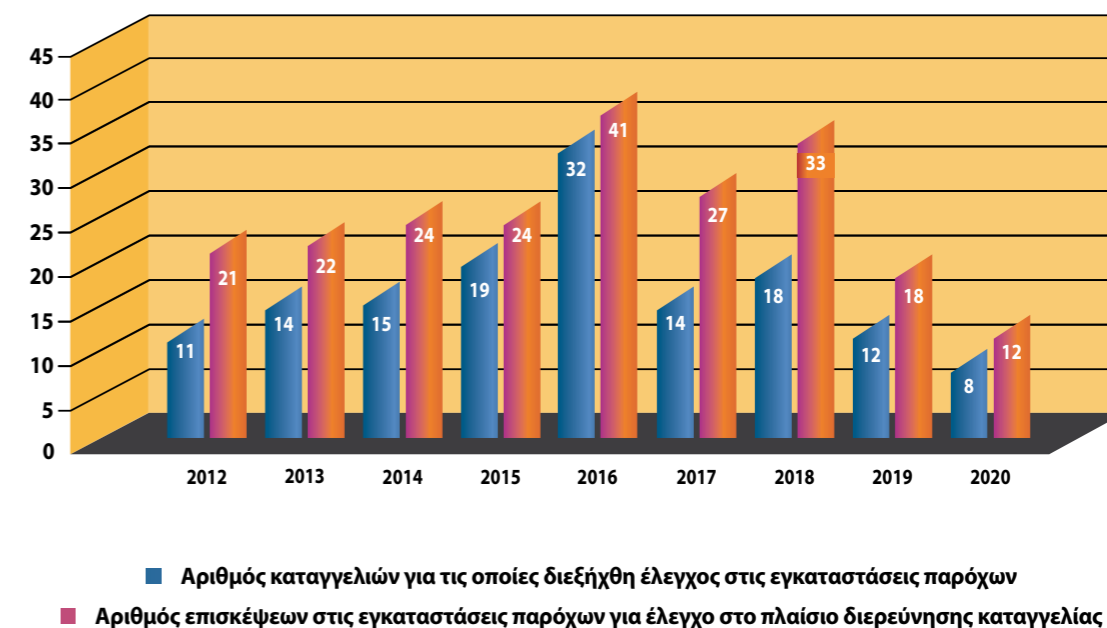

Από το σύνολο των καταγγελιών για τις οποίες έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος, 10 καταγγελίες τέθηκαν στο αρχείο λόγω ελλειπών ή ασαφών στοιχείων.

Για την εξέταση οκτώ καταγγελιών διενεργήθηκαν 12 επιτόπιοι έλεγχοι, στις εγκαταστάσεις παρόχων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, τηρουμένων των περιοριστικών μέτρων λόγω covid-19. Στο διάγραμμα 4 απεικονίζεται ο αριθμός των επιτόπιων ελέγχων στις εγκαταστάσεις παρόχων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών κατόπιν καταγγελιών τα τελευταία έτη (2012-2020).

Διάγραμμα 4: Επιτόπιοι έλεγχοι σε εγκαταστάσεις παρόχων ηλεκτρονικών επικοινωνιών κατόπιν καταγγελιών, 2012 - 2020

Το 2020 η Αρχή παρέλαβε 18 ερωτήματα από πολίτες και τρία από φορείς, ενώ υπήρχαν τέσσερα ακόμη ερωτήματα πολιτών που εκκρεμούσαν από το 2019.

Μέσα στο έτος απαντήθηκαν τα τέσσερα ερωτήματα που εκκρεμούσαν από το 2019, 12 από τα νέα ερωτήματα των πολιτών καθώς και τα τρία ερωτήματα φορέων που παρέλαβε η Αρχή μέσα στο 2020. Τέλος, έξι ερωτήματα πολιτών αναμένεται να απαντηθούν εντός του 2021.

Τα ερωτήματα που υποβλήθηκαν από πολίτες και απαντήθηκαν κατανέμονται ως εξής:

- ▶ Εννέα ερωτήματα αφορούσαν απορίες ή προβλήματα σε θέματα αρμοδιότητας της Αρχής, όπως, ενδεικτικά, κακόβουλες

κλήσεις, αναλυτικά στοιχεία κλήσεων, διαδικασία άρσης απορρήτου, λειτουργία και σχετική νομοθεσία της Αρχής, λογαριασμοί ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και υποχρεώσεις των παρόχων έναντι της ΑΔΑΕ.

- ▶ Επτά ερωτήματα αφορούσαν θέματα για τα οποία η ΑΔΑΕ δεν είναι αρμόδια εκ των οποίων δύο περιπτώσεις προωθήθηκαν σε άλλη Αρχή και σε πέντε δόθηκαν οδηγίες στους ενδιαφερόμενους για πιθανές περαιτέρω ενέργειες.

Τα ερωτήματα που υποβλήθηκαν από φορείς αφορούσαν θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων της Αρχής και δόθηκαν σχετικές διευκρινίσεις.

2.2 Καταγγελίες και ερωτήματα που αφορούν τις ταχυδρομικές υπηρεσίες

Το 2020 η Αρχή επεξεργάστηκε 17 καταγγελίες, εκ των οποίων για τις έξι ολοκληρώθηκε η επεξεργασία εντός του έτους και για τρεις ακόμη καταγγελίες έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος και αναμένονται τα πρακτικά της Ολομέλειας. Οι υπόλοιπες οκτώ καταγγελίες βρίσκονται σε στάδιο διερεύνησης. Από τις παραπάνω 17 καταγγελίες οι εννέα εκκρεμούσαν από το έτος 2019.

Επίσης, το 2020 η Αρχή παρέλαβε δύο ερωτήματα από πολίτες, τα οποία ήταν εκτός αρμοδιότητάς της και προωθήθηκαν στους αρμόδιους φορείς.

3. Πολιτικές ασφάλειας παρόχων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού για τη Διασφάλιση του Απορρήτου των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, που έχει εκδώσει η ΑΔΑΕ (απόφαση 165/2011 της ΑΔΑΕ, ΦΕΚ 2715/Β'/17.11.2011) και ειδικότερα βάσει του άρθρου 1 αυτού, οι πάροχοι υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών έχουν την υποχρέωση να υποβάλλουν προς έγκριση στην ΑΔΑΕ πολιτική ασφάλειας για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών που πρόκειται να εφαρμόσουν. Οι πολιτικές ασφάλειας, που υποβάλλονται στην ΑΔΑΕ, εξετάζονται ως προς τη συμβατότητά τους με

τον παραπάνω Κανονισμό για τη διασφάλιση του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Αν η πολιτική που υποβλήθηκε πληροί τις απαιτήσεις του Κανονισμού, εγκρίνεται από την ΑΔΑΕ και η έγκριση γνωστοποιείται στον πάροχο υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Στην περίπτωση που η πολιτική ασφάλειας δεν συμμορφώνεται πλήρως με τον Κανονισμό, δεν εγκρίνεται από την ΑΔΑΕ και ο πάροχος καλείται να την αναθεωρήσει εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος, σύμφωνα με τις παρατηρήσεις της Αρχής. Η αναθεωρημένη πολιτική που υποβάλλει ο πάροχος, εξετάζεται εκ νέου από την Αρχή και σε περίπτωση μη έγκρισής της, ο πάροχος καλείται σε ακρόαση, προκειμένου να δώσει εξηγήσεις για την καθυστέρηση ή τη μη συμμόρφωσή του.

Οι πάροχοι ταχυδρομικών υπηρεσιών υποχρεούνται να καταθέσουν στην ΑΔΑΕ Πολιτική Διασφάλισης του Απορρήτου των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών (ΠΔΑΤΥ), σύμφωνα με τον Κανονισμό που έχει εκδώσει η Αρχή για τη διασφάλιση του απορρήτου των ταχυδρομικών υπηρεσιών (απόφαση 1001/2005 της ΑΔΑΕ, ΦΕΚ 384/Β'/24.3.2005). Η ΑΔΑΕ ελέγχει τις πολιτικές για τη διασφάλιση του απορρήτου των ταχυδρομικών υπηρεσιών που καταθέτουν στην Αρχή οι ταχυδρομικές επιχειρήσεις (ΤΕ). Επίσης, εντοπίζει τις νέες ΤΕ, καθώς και εκείνες που έχουν κάνει παύση εργασιών, και εισηγείται την κλήση σε ακρόαση των εταιρειών που δεν έχουν υποβάλει ΠΔΑΤΥ. Η διαδικασία που ακολουθείται είναι, σε γενικές γραμμές, παρόμοια με την παραπάνω περιγραφόμενη για τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

3.1. Πολιτικές ασφάλειας για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών παρόχων ηλεκτρονικών επικοινωνιών

Το έτος 2020 κατατέθηκαν στην Αρχή συνολικά έξι πολιτικές ασφάλειας, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι αναθεωρημένες πολιτικές ασφάλειας, σύμφωνα με τον Κανονισμό για τη διασφάλιση του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, εκ των οποίων (βλ. διάγραμμα 6):

- ▶ Τρεις εγκρίθηκαν,
- ▶ Δύο δεν εγκρίθηκαν· ζητήθηκε από τους παρόχους να υποβάλλουν αναθεωρημένη πολιτική ασφάλειας,

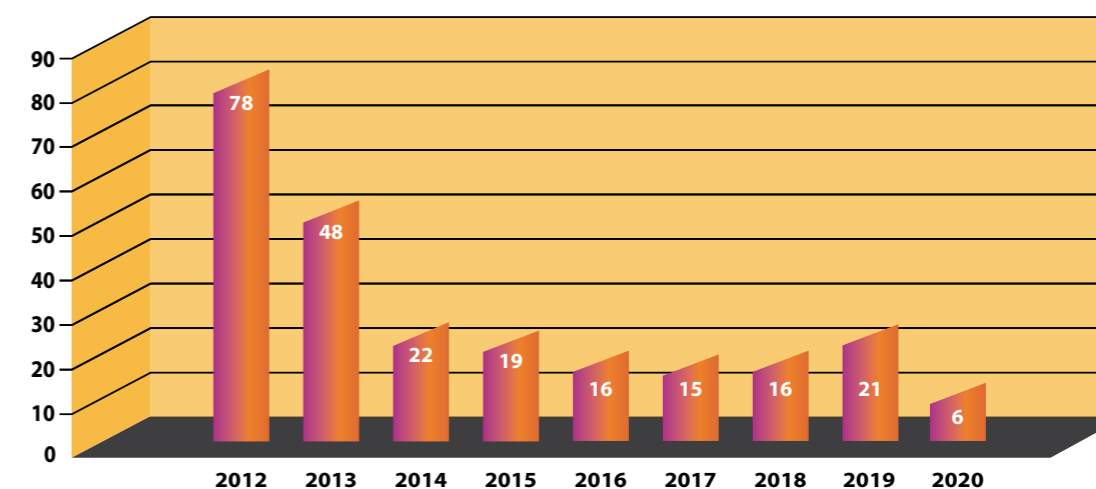
- ▶ Μία τελεί υπό επεξεργασία.

Επιπλέον, μέσα στο 2020, ολοκληρώθηκε η επεξεργασία οκτώ πολιτικών ασφάλειας που είχαν κατατεθεί στην Αρχή κατά το προηγούμενο έτος, οι οποίες εγκρίθηκαν στο σύνολό τους.

Συνοψίζοντας τα προηγούμενα στοιχεία, εντός του 2020, ολοκληρώθηκε η διεκπεραίωση 14 πολιτικών ασφάλειας, ως εξής:

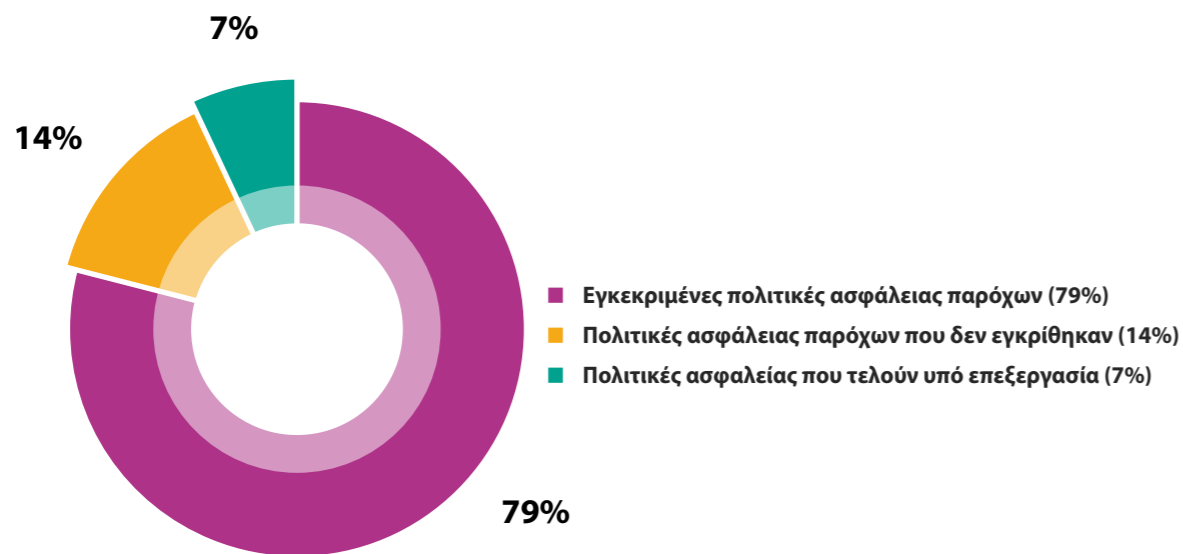
- ▶ Έντεκα εγκρίθηκαν,
- ▶ Δύο δεν εγκρίθηκαν· ζητήθηκε από τους παρόχους να υποβάλλουν αναθεωρημένη πολιτική ασφάλειας,
- ▶ Μία τελεί υπό επεξεργασία, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2021 (βλ. διάγραμμα 6).

Διάγραμμα 5: Πολιτικές ασφάλειας (συμπεριλαμβάνονται οι αναθεωρημένες πολιτικές ασφάλειας) για τη διασφάλιση του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών που κατατέθηκαν στην ΑΔΑΕ, 2012 - 2020

■ Πολιτικές ασφάλειας ηλεκτρονικών επικοινωνιών για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών

Διάγραμμα 6: Κατηγοριοποίηση των πολιτικών ασφάλειας για τη διασφάλιση του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, 2020

3.2. Κατάσταση παρόχων σχετικά με την υποχρέωση υποβολής πολιτικής ασφάλειας για τη διασφάλιση του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών

Κατά το 2020, συνεχίστηκε η εξέταση του Μητρώου Παρόχων Δικτύων και Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ), με σκοπό την ανανέωση του καταλόγου των παρόχων που έχουν υποχρέωση υποβολής πολιτικής ασφάλειας στην Αρχή. Κατόπιν εξαίρεσης των παρόχων που δεν ασκούν

εν τοις πράγμασι δραστηριότητες για τις οποίες έχουν αδειοδοτηθεί ή που έχουν κάνει παύση των δραστηριοτήτων τους, προέκυψαν οι πάροχοι που έχουν, στο τέλος του 2020, υποχρέωση υποβολής πολιτικής ασφάλειας. Ο συνολικός αριθμός των παρόχων αυτών είναι 163, εκ των οποίων 111 έχουν υποβάλει, ως όφειλαν, προς έγκριση στην Αρχή πολιτική ασφάλειας, ενώ 52 πάροχοι δεν έχουν υποβάλει πολιτική ασφάλειας.

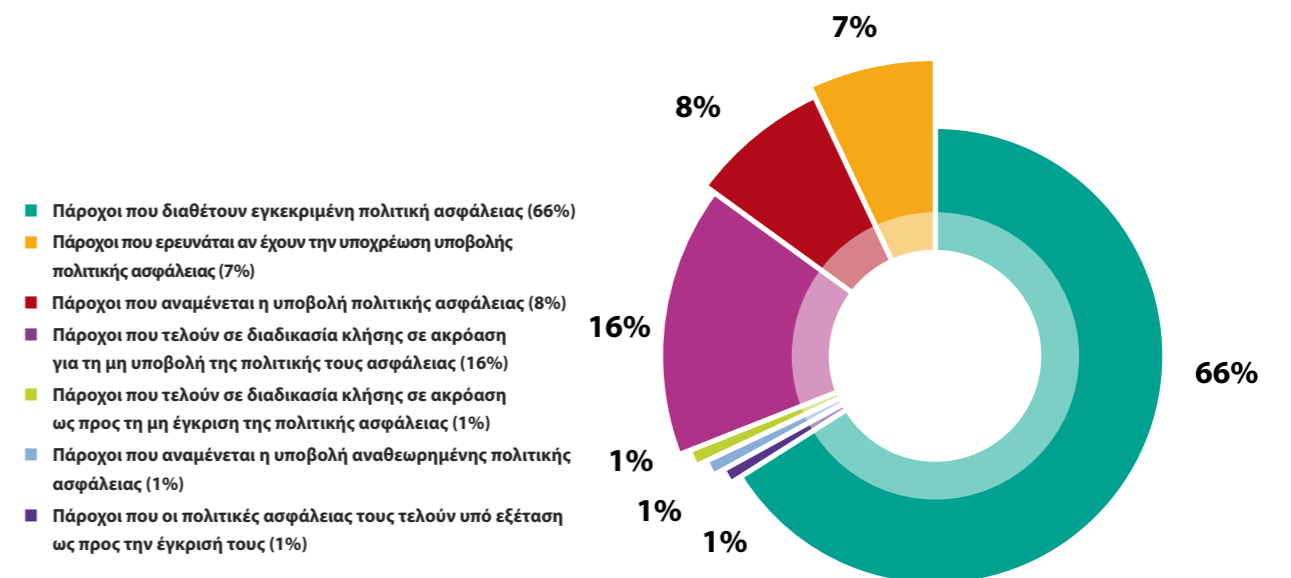
Αναλυτικότερα, ως προς τους 111 παρόχους που έχουν υποβάλει πολιτική ασφάλειας ισχύουν τα εξής (βλ. διάγραμμα 7):

- ▶ για 107 παρόχους έχει εγκριθεί η πολιτική ασφάλειας,
- ▶ για έναν πάροχο εκκρεμεί η έγκριση από την Ολομέλεια της Αρχής της πολιτικής ασφάλειας που υπέβαλε,
- ▶ για δύο παρόχους αναμένεται η υποβολή αναθεωρημένης πολιτικής ασφάλειας,
- ▶ για έναν πάροχο εκκρεμεί η κλήση σε ακρόαση, λόγω του ότι δεν εγκρίθηκε η πολιτική ασφάλειας που υπέβαλε.

Αναλυτικότερα, ως προς τους 52 παρόχους που δεν έχουν υποβάλει πολιτική ασφάλειας (βλ. διάγραμμα 7):

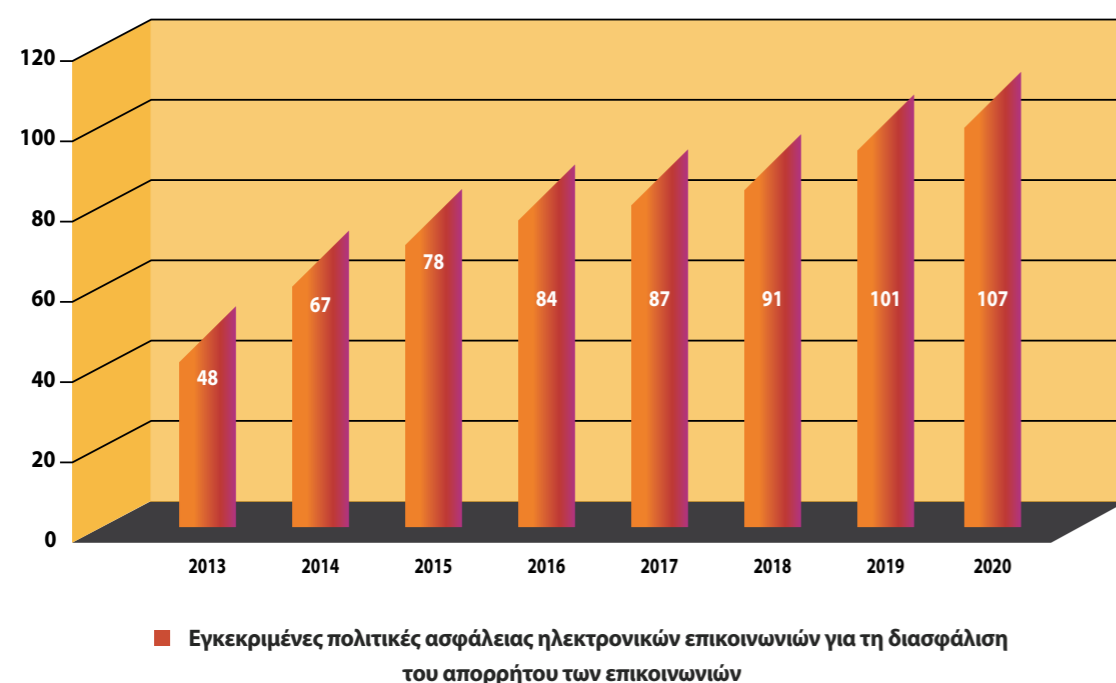
- ▶ 27 πάροχοι τελούν σε διαδικασία κλήσης σε ακρόαση για τη μη υποβολή της πολιτικής ασφαλείας τους,
- ▶ για 14 παρόχους αναμένεται η υποβολή πολιτικής ασφάλειας,
- ▶ για 11 παρόχους ερευνάται εάν έχουν την υποχρέωση υποβολής πολιτικής ασφαλείας.

Διάγραμμα 7: Επισκόπηση παρόχων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών σχετικά με την υποβολή πολιτικής ασφάλειας, 2020

Πρέπει να σημειωθεί ότι οι μεγαλύτερες εταιρείες που παρέχουν υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών έχουν καταθέσει πολιτικές ασφάλειας με βάση τον Κανονισμό για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών (απόφαση υπ' αριθμ. 165/2011 της ΑΔΑΕ), οι οποίες έχουν εγκριθεί από την Ολομέλεια της ΑΔΑΕ. Στο διάγραμμα 8 παρουσιάζεται η εξέλιξη, ανά έτος, των εγκεκριμένων πολιτικών ασφάλειας από το 2013 έως και σήμερα.

Διάγραμμα 8: Σύνολο εγκεκριμένων από την ΑΔΑΕ πολιτικών ασφάλειας ηλεκτρονικών επικοινωνιών για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών, 2013 - 2020

3.3 Πολιτικές διασφάλισης απορρήτου επικοινωνιών για ταχυδρομικές υπηρεσίες

Πρωταγωνιστές στην εξυπηρέτηση των πολιτών λόγω της πανδημίας (COVID-19), ήταν οι ταχυδρομικές επιχειρήσεις κατά τη διάρκεια του έτους 2020.

Το Η ΑΔΑΕ μέσα στο 2020, αντλώντας στοιχεία από το ισχύον³ μητρώο της ΕΕΤΤ, το οποίο περιλαμβάνει τις εταιρείες που παρέχουν ταχυδρομικές υπηρεσίες, απέστειλε επιστολές και επικοινωνήσε

³ Πηγή: Βάση δεδομένων ΕΕΤΤ.

προφορικά με τις εγγεγραμμένες εταιρείες με σκοπό να ενημερώσει εκ νέου τους παρόχους ταχυδρομικών υπηρεσιών που δεν έχουν υποβάλει Πολιτική Διασφάλισης Απορρήτου Ταχυδρομικών Υπηρεσιών (ΠΔΑΤΥ). Επίσης, ενημέρωσε τις νεοσυσταθείσες εταιρείες, για τη σχετική υποχρέωσή τους εφόσον ήταν εφικτό, για να τους υπενθυμίσει την ανάγκη υποβολής ΠΔΑΤΥ, να ενημερώσει για την Πολιτική που πρέπει να υποβάλουν και να αντλήσει περισσότερες πληροφορίες για τις εταιρείες αυτές.

Κατά τη διάρκεια του έτους 2020 η ΑΔΑΕ διαχειρίστηκε 15 υποθέσεις που αφορούσαν Πολιτικές Διασφάλισης του Απορρήτου των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών (ΠΔΑΤΥ) σύμφωνα με τον Κανονισμό για τη Διασφάλιση του

Απορρήτου των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών. Από αυτές τις υποθέσεις η ΑΔΑΕ επεξεργάστηκε 13, ενώ για τις δύο που υποβλήθηκαν τις τελευταίες μέρες του 2020, η διαδικασία επεξεργασίας αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2021.

Πιο συγκεκριμένα, από τις 13 ΠΔΑΤΥ, για τις οποίες ολοκληρώθηκε η επεξεργασία εντός του 2020, τρεις εγκρίθηκαν, έξι δεν εγκρίθηκαν και ζητήθηκε από τους παρόχους η κατάθεση αναθεωρημένης ΠΔΑΤΥ, ενώ σε τέσσερις περιπτώσεις οι πάροχοι εξαιρέθηκαν από την υποχρέωση υποβολής Πολιτικής Ασφάλειας για τη Διασφάλιση του Απορρήτου των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών (βλ. διάγραμμα 9).

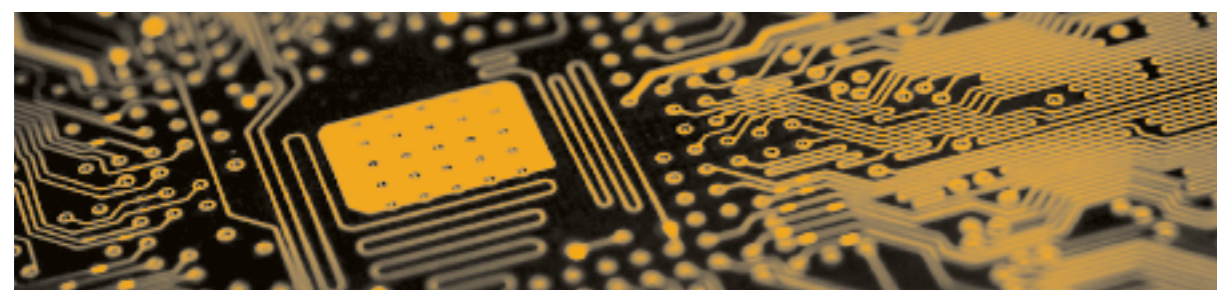
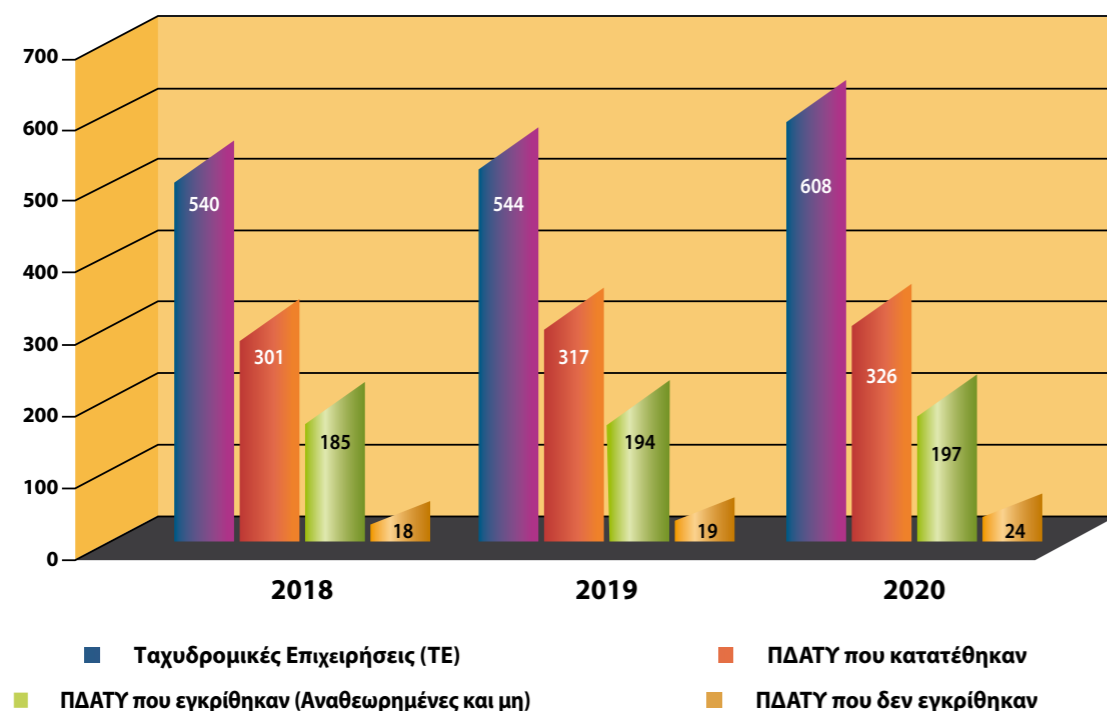
Διάγραμμα 9: Πολιτικές διασφάλισης του απορρήτου ταχυδρομικών επιχειρήσεων που εξετάστηκαν από την ΑΔΑΕ, 2020

Σημειώνεται ότι οι εγκεκριμένες Πολιτικές Διασφάλισης του Απορρήτου των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών (ΠΔΑΤΥ) αφορούν τις επιχειρήσεις οι οποίες διακινούν μέσω των δικτύων τους πάνω από το 95% των ταχυδρομικών αντικειμένων.

Επισημαίνεται ακόμη ότι η αγορά των ταχυδρομικών υπηρεσιών παρουσιάζει συνεχείς μεταβολές ως προς τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε αυτήν και οφείλουν να εφαρμόζουν ΠΔΑΤΥ. Το 2020 ο αριθμός των ταχυδρομικών επιχειρήσεων με Γενική Άδεια Ταχυδρομικών Υπηρεσιών ανέρχεται σε 608 ενώ το 2019 ήταν 544. (βλ. διάγραμμα 10).

Διάγραμμα 10: Αυξομειώσεις του αριθμού των ταχυδρομικών επιχειρήσεων και πολιτικές διασφάλισης του απορρήτου (ΠΔΑΤΥ) στο τέλος κάθε έτους, 2018 - 2020

4. Περιστατικά ασφάλειας που αφορούν υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3115/2003 («Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών», ΦΕΚ 47 Α'), του Ν. 3674/2008 («Ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου διασφάλισης του απορρήτου της τηλεφωνικής επικοινωνίας και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 136 Α'), καθώς και με βάση τον Κανονισμό για τη διασφάλιση του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (απόφαση υπ' αριθμ. 165/2011 της ΑΔΑΕ), ο πάροχος οφείλει να καταρτίζει και να εφαρμόζει «Διαδικασία Διαχείρισης Περιστατικών Ασφάλειας», η οποία θα ενεργοποιείται αμελλητί σε κάθε περίπτωση εμφάνισης περιστατικού ασφάλειας. Στη διαδικασία αυτή προβλέπεται η καταγραφή όλων των στοιχείων που αφορούν το εκάστοτε περιστατικό και αναφέρονται λεπτομερώς στον παραπάνω Κανονισμό, καθώς και η σύνταξη και διατήρηση σε αρχείο όλων των εγγράφων που σχετίζονται με τα περιστατικά ασφάλειας.

Σε περίπτωση εμφάνισης περιστατικού ασφάλειας, οι πάροχοι υποχρεούνται να ενημερώνουν αμελλητί την ΑΔΑΕ, υποβάλλοντας αρχικά για κάθε περιστατικό το έγγραφο «Έκθεση Άμεσης Αναφοράς Περιστατικού Ασφάλειας» και, μετά τη διερεύνησή του, το έγγραφο «Τελική Έκθεση Αναφοράς Περιστατικού Ασφάλειας».

Σημειώνεται ότι, για τους σκοπούς του Κανονισμού, ως περιστατικό ασφάλειας που αφορά την ασφάλεια και την ακεραιότητα δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, νοεί-

ται κάθε συμβάν που δύναται να σχετίζεται με τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών ή κάθε ιδιαίτερος κίνδυνος παραβίασης του απορρήτου των επικοινωνιών, καθώς και κάθε περίπτωση μη εφαρμογής ή ιδιαίτερου κινδύνου μη εφαρμογής της πολιτικής ασφάλειας για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών.

Το 2020 υποβλήθηκαν στην ΑΔΑΕ συνολικά 75 αναφορές περιστατικών ασφάλειας που αφορούσαν το απόρρητο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ενώ από το προηγούμενο έτος βρίσκονταν υπό επεξεργασία άλλες 15 αναφορές. Από το σύνολο των 90 αυτών περιστατικών ασφάλειας που εξετάστηκαν εντός του έτους, για τα 41 ολοκληρώθηκε ο έλεγχος, ενώ για τα υπόλοιπα 45, οι σχετικές υποθέσεις τελούν υπό επεξεργασία. Για την εξέταση των παραπάνω περιστατικών ασφάλειας η ΑΔΑΕ πραγματοποίησε οκτώ επιτόπιους ελέγχους στις εγκαταστάσεις των εταιρειών, τηρουμένων των περιοριστικών μέτρων λόγω της πανδημίας.

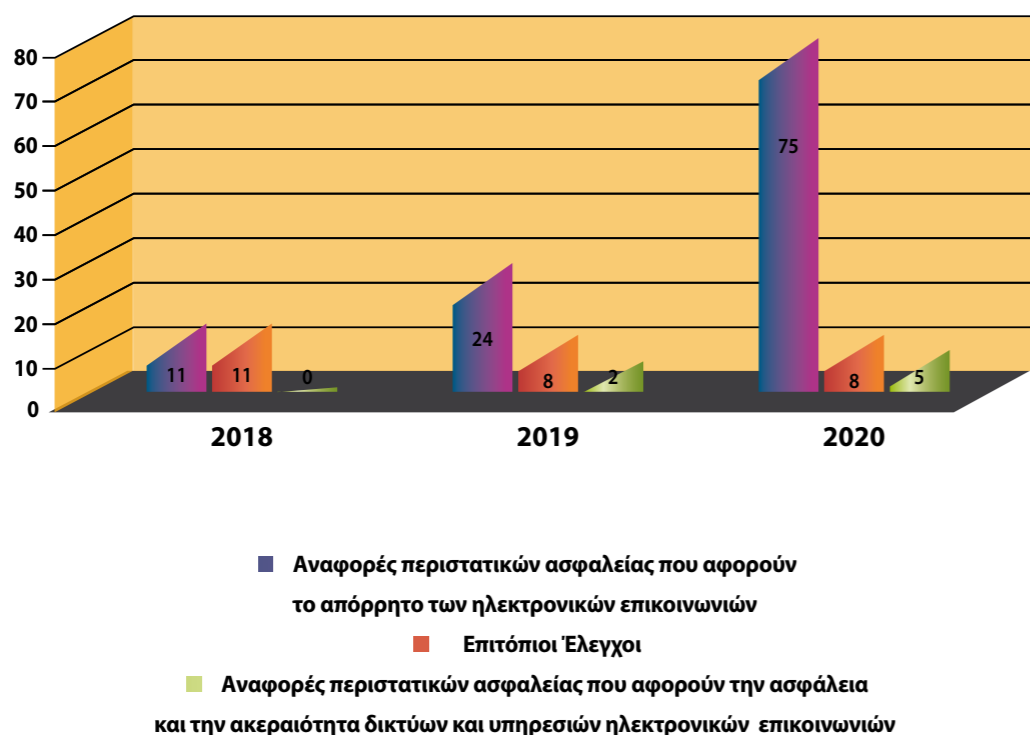
Επίσης, με βάση το άρθρο 37 του Ν. 4070/2012 («Ρυθμίσεις Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, Μεταφορών, Δημοσίων Έργων και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 82 Α'), που ενσωματώνει τις απαιτήσεις του άρθρου 13α «Ασφάλεια και ακεραιότητα δικτύων και υπηρεσιών» της Οδηγίας 2009/140/ΕΚ, καθώς και με βάση τον Κανονισμό για την Ασφάλεια και την Ακεραιότητα Δικτύων και Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών» (Απόφαση υπ' αριθμ. 205/2013 της ΑΔΑΕ), η ΑΔΑΕ εξετάζει περιστατικά ασφάλειας που αφορούν την ακεραιότητα Δικτύων και Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών.

Σημειώνεται ότι, για τους σκοπούς του Κανονισμού, ως περιστατικό ασφάλειας νοείται κάθε γεγονός το οποίο επηρεάζει την ακεραιότητα του δημοσίου δικτύου ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή τη συνέχεια παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών που διατίθενται στο κοινό. Στο πλαίσιο του Κανονισμού δεν εμπίπτουν γεγονότα που επηρεάζουν το απόρρητο των επικοινωνιών, καθώς και προγραμματισμένες εργασίες συντήρησης ή αναβάθμισης συστημάτων, οι οποίες επηρεάζουν τη συνέχεια παροχής υπηρεσιών, στο βαθμό που αυτές υλοποιούνται σύμφωνα με

το προγραμματισμένο για τον πάροχο χρονοδιάγραμμα.

Το 2020 υποβλήθηκαν στην ΑΔΑΕ πέντε αναφορές περιστατικών ασφάλειας που αφορούσαν την ασφάλεια και την ακεραιότητα δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ενώ από το προηγούμενο έτος βρίσκονταν υπό επεξεργασία άλλη μια αναφορά. Από το σύνολο των έξι αυτών περιστατικών ασφάλειας που εξετάστηκαν εντός του έτους, για τα τέσσερα ολοκληρώθηκε ο έλεγχος, ενώ για τα υπόλοιπα δύο, οι σχετικές υποθέσεις τελούν υπό επεξεργασία (βλ. διάγραμμα 11).

Διάγραμμα 11: Περιστατικά ασφάλειας που αφορούν υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, 2018-2020

5. Άρση του απορρήτου των επικοινωνιών

Κατά τα ισχύοντα στο ελληνικό σύστημα δικαίου, η άρση του συνταγματικώς προστατευόμενου δικαιώματος στην απόρρητη, ελεύθερη ανταπόκριση είναι νοητή μόνο υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που θέτει το ίδιο το Σύνταγμα, στο άρθρο 19 και εξειδικεύει ο σχετικός εκτελεστικός νόμος (ν. 2225/1994, ΦΕΚ 121Α/20.07.1994). Ειδικότερα, άρση του απορρήτου μπορεί να διαταχθεί μόνο με εγγυήσεις της δικαστικής εξουσίας (εισαγγελική αρχή ή δικαστικό συμβούλιο) είτε για λόγους που αφορούν την προστασία της εθνικής ασφάλειας, είτε για λόγους που συνδέονται με τη διακρίβωση των περιοριστικώς αναφερόμενων στον νόμο εγκλημάτων (άρθρο 4 ν. 2225/1994 και άρθρο 34 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας). Σημειώτεον ότι σε επίπεδο ευρωπαϊκού δικαίου, το δικαίωμα στο απόρρητο της επικοινωνίας στεγάζεται τόσο στο άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (εφεξής: ΕΣΔΑ)⁴, όσο και στο άρθρο 7 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμά-

⁴ Κατά περιεχόμενο του άρθρου 8 ΕΣΔΑ: «1. Παν πρόσωπον δικαιούται εις τον σεβασμόν της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής του, της κατοικίας του και της αλληλογραφίας του. 2. Δεν επιτρέπεται να υπάρξη επέμβασις δημοσίας αρχής εν τη ασκήσει του δικαιώματος τούτου, εκτός εάν η επέμβασις αυτή προβλέπεται υπό του νόμου και αποτελεί μέτρον το οποίον, εις μίαν δημοκρατικήν κοινωνίαν, είναι αναγκαίον δια την εθνικήν ασφάλειαν, την δημοσίαν ασφάλειαν, την οικονομικήν ευημερίαν της χώρας, την προάσπισιν της τάξεως και την πρόληψιν ποινικών παραβάσεων, την προστασίαν της υγείας ή της ηθικής, ή την προστασίαν των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων».

των της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής: ΧΘΔ ΕΕ)⁵.

Στις συντελεσθείσες υπό αυτές τις προϋποθέσεις άρσεις, η ΑΔΑΕ αυτονοήτως, στο πλαίσιο της αρχής διάκρισης των εξουσιών, «υπεισέρχεται μόνο στον έλεγχο της τήρησης των όρων και της διαδικασίας άρσης του απορρήτου, χωρίς να εξετάζει την κρίση των αρμόδιων δικαστικών αρχών» [άρθρο 6 παρ. 1, περ. (στ) του ν. 3115/2003]. Σε ό,τι αφορά τη διαδικασία περιέλευσης των σχετικών δικαστικών εγγράφων στην ΑΔΑΕ, η οικεία διοικητική πρακτική αποτυπώνεται στο ν. 2225/1994 ως εξής: «Στην ΑΔΑΕ παραδίδεται, μέσα σε κλειστό φάκελο, όλο το κείμενο της διάταξης που επιβάλλει την άρση του απορρήτου. Η σχετική αλληλογραφία είναι απόρρητη και τηρείται σε ειδικό αρχείο, στο οποίο έχουν πρόσβαση ο Πρόεδρος της ΑΔΑΕ και ένα ακόμη μέλος της, το οποίο είναι ειδικά εξουσιοδοτημένο προς τούτο από την ΑΔΑΕ. Ο Πρόεδρος της ΑΔΑΕ ενημερώνει σε κάθε περίπτωση τους αρχηγούς των κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή και κοινοποιεί τη διάταξη στον Υπουργό Δικαιοσύνης» (άρθρο 5 παρ. 4).

Περαιτέρω, στο πδ 40/2005 (ΦΕΚ Α' 59/07.03.2005) που αφορά την εσωτερική οργανωτική διάρθρωση της ΑΔΑΕ, προβλέπεται η λειτουργία «Αυτοτελούς Τμήματος Ελέγχου Άρσης Απορρήτου» (άρθρο 11), αρμοδιότητες ως ακολούθως: «Το Αυτοτελές Τμήμα Ελέγχου Άρσης Απορρήτου προβαίνει στην κατάσχεση μέσω παραβίασης του απορρήτου, που υποπίπτουν

⁵ Κατά περιεχόμενο του άρθρου 7 ΧΘΔ ΕΕ: «Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στο σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής του, της κατοικίας του και των επικοινωνιών του».

στην αντίληψη της Α.Δ.Α.Ε., κατά την ενάσκηση του έργου της και ορίζεται μεσεγγυούχος αυτών μέχρι να αποφανθούν τα αρμόδια δικαστήρια (α) προβαίνει στην καταστροφή πληροφοριών ή στοιχείων ή δεδομένων τα οποία αποκτήθηκαν με παράνομη παραβίαση του απορρήτου των επικοινωνιών (β) εξετάζει καταγγελίες σχετικά με την προστασία των δικαιωμάτων των αιτούντων, όταν θίγονται από τον τρόπο και τη διαδικασία άρσης του απορρήτου (γ) εξετάζει τη νομιμότητα εντολών άρσεως του απορρήτου».

Στην ΑΔΑΕ έχει επίσης εκ του νόμου ανατεθεί η ειδικότερη αρμοδιότητα γνωστοποίησης στον θιγόμενο του περιοριστικού μέτρου άρσης του απορρήτου, μετά τη λήξη του και υπό την αναγκαία προϋπόθεση ότι «δε διακυβεύεται ο σκοπός για τον οποίο διατάχθηκε» (άρθρο 5 παρ. 9 του ν. 2225/1994).

Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά τη χρονική περίοδο από 01.01 έως και 31.12.2020 επισημαίνονται τα ακόλουθα: δεδομένου του ολιγάριθμου προσωπικού της Αρχής, στο Αυτοτελές Τμήμα Ελέγχου Άρσης Απορρήτου παρείχαν τις υπηρεσίες τους, με μερική απασχόληση δύο μόνο υπάλληλοι της Αρχής, μια υπάλληλος ΠΕ και μια υπάλληλος ΔΕ. Περαιτέρω, οι περιορισμοί που επιβλήθηκαν στη φυσική παρουσία των εργαζομένων στην έδρα της Αρχής λόγω των μέτρων που έλαβε η ελληνική πολιτεία προς ανάσχεση της πανδημικής κρίσης Covid-19, είχε άμεση συνέπεια στη διαχείριση των εισερχόμενων διατάξεων άρσης του απορρήτου. Είναι αυτονόητο δε ότι, λόγω του απόρρητου χαρακτήρα των τελευταίων, δεν υπάρχουν οι προϋποθέσεις για επεξεργασία τους στο πλαίσιο της εξ αποστάσεως εργασίας. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με την ακραία υποστελέχωση του Αυτοτελούς

Τμήματος Ελέγχου Άρσης Απορρήτου οδήγησε σε αδυναμία τόσο στατιστικής, όσο και ποιοτικής επεξεργασίας των διατάξεων. Δεν κατέστη συνεπώς, δυνατή ούτε η εξαγωγή συνθετικών συμπερασμάτων και συνδυαστικών κρίσεων σε σχέση με τα επιμέρους χαρακτηριστικά των διατάξεων άρσης του απορρήτου⁶.

Εντελώς ενδεικτικά, μεταξύ των ζητημάτων που οφείλει η ΑΔΑΕ να αναδείξει και να επεξεργαστεί ποιοτικά σε σχέση με τη διαδικασία άρσης του απορρήτου, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

- (α) κατηγοριοποίηση των αδικημάτων για τα οποία διατάσσεται η άρση του απορρήτου: συχνότητα, διάρκεια άρσης ανά είδος αδικήματος κοκ. Επίσης, ενδεχόμενη ανάδειξη περιπτώσεων, όπου διατάσσεται άρση για αδίκημα διαφορετικό από τα περιλαμβανόμενα στον numerus clausus κατάλογο του άρθρου 4 ν. 2225/1994 αδικήματα.
- (β) διακρίβωση του τρόπου με τον οποίο αξιοποιείται η νέα διάταξη του άρθρου 34 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας σε σχέση με τις αρμοδιότητες του εισαγγελέα οικονομικού εγκλήματος, στο πλαίσιο της διαδικασίας άρσης του απορρήτου. Επ' αυτής της διάταξης, η Αρχή έχει ήδη διατυπώσει τις επιφυλάξεις της⁷, καθόσον δι' αυτής εκτεί-

⁶ Μια πρώτη καταγραφή προς αυτή την κατεύθυνση, για περιορισμένα θεματικά πεδία, είχε επιχειρηθεί για το τελευταίο τρίμηνο του 2019.

⁷ Βλ. σχετική Ανακοίνωση της Ολομέλειας της ΑΔΑΕ για τις αλλαγές στη διαδικασία άρσης του απορρήτου άρθρο 43 του ν. 4640/2019 - διαθέσιμη στο Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών: Ανακοίνωση της ΑΔΑΕ για τις αλλαγές στη διαδικασία άρσης του απορρήτου (Αρ. 43, Ν.4640/2019) (adae.gr) -.

νεται η δυνατότητα άρσης του απορρήτου στην ευρύτερη κατηγορία των οικονομικών κακουργημάτων. Πρόκειται δηλαδή, για απόκλιση από τον κανόνα της περιοριστικής απαρίθμησης στον νόμο των αδικημάτων περί της διερεύνησης των οποίων χωρεί η άρση του απορρήτου.

- (γ) Το εύρος της άρσης του απορρήτου: ποια μέσα επικοινωνίας δηλ. καταλαμβάνουν και με ποια συχνότητα οι διατάξεις περί άρσης. Ειδικότερα, ενδιαφέρει να γνωρίζουμε τι ακριβώς συμβαίνει με τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, μέσω των οποίων άλλωστε, στην εποχή μας διενεργείται ο μεγαλύτερος όγκος των επικοινωνιών. Πολλώ δε μάλλον που κατά καιρούς, έχουν αναδειχθεί στην επικαιρότητα, δημοσιεύματα, σύμφωνα με τα οποία εικάζεται ότι στον στόχο των υπηρεσιών πληροφοριών έχουν τεθεί και οι παρακολουθήσεις των επικοινωνιών που διενεργούνται μέσω επιφυών υπηρεσιών (over the top services).
- (δ) Η συντριπτική πλειονότητα των διατάξεων περί άρσης αφορά λόγους εθνικής ασφάλειας (βλ. το δεύτερο από τα προπαρατεθέντα γραφήματα). Είναι γεγονός ότι όταν η άρση διενεργείται για λόγους εθνικής ασφάλειας, ο νόμος διευκολύνει έτι περαιτέρω τη διαδικασία, καθώς δεν απαιτεί αιτιολογία, ούτε την αναγραφή στη διάταξη «το[υ] ονόμα[τος] του προσώπου ή των προσώπων κατά των οποίων λαμβάνεται το μέτρο της άρσης»⁸. Επιπλέον, δε θέτει ανώτατο όριο ως προς τη δυνατότητα χορήγησης διαδοχικών, μετά την αρχική, παρατάσεων. Στο σημείο αυτό, η νομολογία του ΕΔΔΑ έχει

⁸ Άρθρο 5 παρ. 2 περ. (α) ν. 2225/1994.

επισημάνει emphaticά ότι υπάρχει ζήτημα ως προς τις επιταγές του άρθρου 8 της ΕΣΔΑ, το οποίο απαιτεί οπωσδήποτε ορισμένη διάρκεια του μέτρου. Συνεπώς, σε ό,τι αφορά τα καθ' ημάς, είναι κρίσιμο να υπάρχουν ειδικά, στο πεδίο της εθνικής ασφάλειας, ακριβείς καταγραφές ως προς τις παρατάσεις (αριθμός, συχνότητα, διάρκεια). Τεκμηριωμένες πληροφορίες επ' αυτού, θα έδιναν στην ΑΔΑΕ τη δυνατότητα να αναδείξει την ανακολουθία του εθνικού κανονιστικού πλαισίου ως προς τα προαπαιτούμενα της ΕΣΔΑ. Ενδεχομένως δε, η ΑΔΑΕ θα μπορούσε ακολουθώντας, να εισηγηθεί στον νομοθέτη, σχετική τροποποίηση με στόχο την εναρμόνιση του εθνικού κανονιστικού πλαισίου με τα κριτήρια της ΕΣΔΑ.

- (ε) Σε σχέση με την αιτιολογία που περιλαμβάνουν οι διατάξεις, σε περιπτώσεις άρσης του απορρήτου για τη διακρίβωση αδικημάτων, η ΑΔΑΕ ασφαλώς και οφείλει να απέχει, στο πλαίσιο της αρχής διάκρισης των εξουσιών, από τη διατύπωση θέσεων που παρεισφρύνουν στην ουσία της δικαστικής κρίσης και αφορούν κατά βάση, τη σκοπιμότητα λήψης τού υπό συζήτηση ειδικού ανακριτικού μέτρου. Δεν ισχύει ωστόσο, το ίδιο με την υποχρέωση της Αρχής να καταγράφει τις περιπτώσεις αναιτιολόγητων διατάξεων ή τις περιπτώσεις προσχηματικής αιτιολογίας, όπως είναι για παράδειγμα, η απλή παράθεση ή επανάληψη της νομοθετικής διάταξης. Δεδομένου ότι ο νόμος απαιτεί σε κάθε περίπτωση, ειδική και εμπειριστωμένη αιτιολογία, είναι σαφές ότι οι παρατηρήσεις της Αρχής επ' αυτού αποτελούν μέρος της υποχρέωσής της να μεριμνά για την τήρηση των δικαιοκρατικών εγγυήσε-

ων. Πολλώ δε μάλλον που η διάταξη του άρθρου 4 παρ. 2 του ν. 2225/1994 υπενθυμίζει τη συνταγματική περιωπή, αρχή της αναλογικότητας. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι «Η άρση στις περιπτώσεις αυτές είναι επιτρεπτή μόνο αν αιτιολογημένα το αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο διαπιστώσει ότι η διερεύνηση της υπόθεσης ή η εξακρίβωση του τόπου διαμονής του κατηγορουμένου είναι αδύνατη ή ουσιωδώς δυσχερής χωρίς αυτήν». Συνεπώς, η επισήμανση και η ανάδειξη έλλειψης αιτιολογίας με αυτά τα χαρακτηριστικά συνδέεται ευθέως με τον εγγυητικό ρόλο της Αρχής.

(στ) Η νομολογία του ΕΔΔΑ έχει επίσης, επισημάνει την ανάγκη καταγραφής του συνολικού ποσοστού αποδοχής των αιτημάτων περί άρσης. Ειδικότερα, σε περιπτώσεις, όπου το ποσοστό αυτό έτεινε στα όρια καθολικής αποδοχής, το δικαστήριο αποφάνθηκε ότι «η χρήση του συστήματος μυστικών παρακολουθήσεων, ... , είναι τουλάχιστον υπερβολική· γεγονός που ενδέχεται να συνδέεται εν μέρει με τις ελλείψεις εγγυήσεις του νομοθετικού πλαισίου»⁹. Στο πλαίσιο της δικής μας έννομης τάξης, το πολιτειακό όργανο που βαρύνεται με το τεκμήριο γνώσης αυτού του ποσοστού είναι η ΑΔΑΕ, καθόσον μόνη αυτή έχει συνολική εποπτεία των διατασσόμενων άρσεων.

(ζ) Μεταξύ άλλων, η ΑΔΑΕ έχει - όπως προεπισημάνθηκε - ως αρμοδιότητα και την υπο-

⁹ Βλ. σχετικά in ECHR, Iordachi and others v. Moldova, 14 September 2009, παρ. 52, Case of the Association for European Integration and Human Rights and Ekimdhiev v. Bulgaria, 28 June 2007, παρ. 92.

χρέωση ενημέρωσης των θιγόμενων από το μέτρο της άρσης, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 παρ. 9 του ν. 2225/1994. Κατά τα οριζόμενα στο άρθρο αυτό: "Μετά τη λήξη του μέτρου της άρσης και υπό την αναγκαία προϋπόθεση ότι δεν διακυβεύεται ο σκοπός για τον οποίο διατάχθηκε, μπορεί η Α.Δ.Α.Ε. να αποφασίζει τη γνωστοποίηση της επιβολής του στους θιγόμενους". Η υποχρέωση αυτή περιλαμβάνεται επίσης, μεταξύ των πάγιων κριτηρίων της νομολογίας του ΕΔΔΑ· από τις εκ των ων ουκ άνευ προβλέψεις που πρέπει να διαθέτει δηλαδή, κατά το ΕΔΔΑ το εθνικό δίκαιο προκειμένου να καταγνωστεί η συμβατότητα του προς την ΕΣΔΑ¹⁰.

Προκειμένου να είναι σε θέση η Αρχή να ασκήσει τις αρμοδιότητές της σε σχέση με τα παραπάνω, επείγει η άμεση στελέχωση του αποδυναμωμένου μέχρι σήμερα, Αυτοτελούς Τμήματος Ελέγχου Άρσης Απορρήτου. Προς αυτή την κατεύθυνση, είναι θετικό το γεγονός ότι βαίνει προς ολοκλήρωση ο διαγωνισμός που διενεργήθηκε από το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού για την πρόσληψη δύο νομικών, ειδικών επιστημόνων. Η έλευσή τους στην Αρχή αναμένεται να ενισχύσει το Τμήμα και να καλύψει μέρος των αναγκών του.

Συνεπώς προς τις δεσμεύσεις της η Αρχή, όπως αυτές είχαν περιληφθεί στην Ετήσια

¹⁰ Βλ. εντελώς ενδεικτικά : ΕΔΔΑ, Centrum för Rättvisa v. Sweden, 19 June 2018, παρ. 105, Szabó and Vissy v. Hungary, 12 January 2016, παρ. 86, Zakharov v. Russia 4 December 2015, παρ. 286, Leander v. Sweden, 26 March 1987, παρ. 60 – με αναφορά εδώ, κυρίως, σε ζητήματα προσωπικών δεδομένων -, Klass and others v. Germany, 6 September 1978, παρ. 57 κοκ.

Έκθεση 2019 και παρά τις αντίξοες συνθήκες που διαμορφώθηκαν λόγω της πανδημίας, επέμεινε στον εκσυγχρονισμό του συστήματος διαβίβασης των διατάξεων που εκδίδουν οι δικαστικές αρχές στο πεδίο της άρσης του απορρήτου. Προς αυτή την κατεύθυνση, ως πολύ σημαντική αξιολογείται η πρόσφατη νομοθετική ρύθμιση, διά της οποίας προβλέπεται πλήρης αναμόρφωση και ψηφιοποίηση του συστήματος υπηρεσιακής διακίνησης των διατάξεων περί άρσης του απορρήτου. Προβλέπεται εφεξής, η κρυπτογραφημένη ηλεκτρονική διαβίβασή τους από τις επισπεύδουσες Αρχές προς την ΑΔΑΕ. Ειδικότερα, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 5 παρ. 12 του ν. 2225/1994 «Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, καθορίζονται όλες οι τεχνικές και διαδικαστικές λεπτομέρειες για τη θέση σε εφαρμογή και λειτουργία της διαδικασίας ... ως προς την παράδοση του αποσπάσματος της διάταξης με ηλεκτρονικό κρυπτογραφημένο μήνυμα». Σημειωτέον ότι η προσθήκη αυτή εισήχθη στον ν. 2225/1994 με το άρθρο 37 παρ.2 του ν. 4786/2021 (ΦΕΚ Α 43/23.3.2021).

Ειδικότερα, από ιδρύσεως της ΑΔΑΕ, κατά το έτος 2003 μέχρι και σήμερα, ένα από τα βασικά ζητήματα που δεν επέτρεπαν την αποτελεσματική λειτουργία του Αυτοτελούς Τμήματος Ελέγχου Άρσης Απορρήτου αφορούσε τον μη μηχανογραφημένο τρόπο διαβίβασης των διατάξεων εκ μέρους των εκδουσών Αρχών στην ΑΔΑΕ. Αυτό σημαίνει ότι μέχρι σήμερα, η Αρχή λάμβανε μόνο το φυσικό σώμα των διατάξεων, σε έγχαρτη μορφή - κάτι που δεν επέτρεπε την ηλεκτρονική επεξεργασία τους, καθόσον ουδέποτε η Αρχή διέθετε επάρκεια ανθρώπινων και υλικοτεχνικών πόρων για να προχωρήσει εξ

ιδίων σε ψηφιοποίηση των εισερχόμενων διατάξεων -. Εφεξής και εφόσον πλέον, το σύνολο των διατάξεων θα λαμβάνεται μέσω κρυπτογραφημένου λογισμικού ως ψηφιακό αρχείο, εξυπακούεται ότι θα είναι εφικτή η ηλεκτρονική ανάγνωση και επεξεργασία τους, με όλα τα διαθέσιμα μέσα και με τη βοήθεια ειδικών, κατάλληλων προς τούτο εφαρμογών.

Συνεπώς, υπό την προϋπόθεση ότι τόσο η στελέχωση του Τμήματος, όσο και η έκδοση της κατά νόμο προβλεπόμενης ΚΥΑ για την υλοποίηση του νέου τρόπου διαβίβασης των διατάξεων, θα προχωρήσουν με γρήγορους ρυθμούς, η ΑΔΑΕ ευελπιστεί ότι στην επόμενη Έκθεση Πεπραγμένων θα είναι σε θέση για πρώτη φορά, να διατυπώσει ποιοτικές, αξιολογικές κρίσεις σε σχέση με τη λειτουργία της διαδικασίας άρσης του απορρήτου. Περαιτέρω και εφόσον παραστεί ανάγκη για σημειακές βελτιώσεις, η Αρχή θα συμβάλλει στην επεξεργασία σχετικών προτάσεων προς τις καθ' ύλην αρμόδιες αρχές ή προς τον νομοθέτη.

Τέλος, ως προς τα αριθμητικά δεδομένα που αφορούν το χρονικό διάστημα από 01.01. έως 31.12. 2020 σημειωτέα τα παρακάτω:

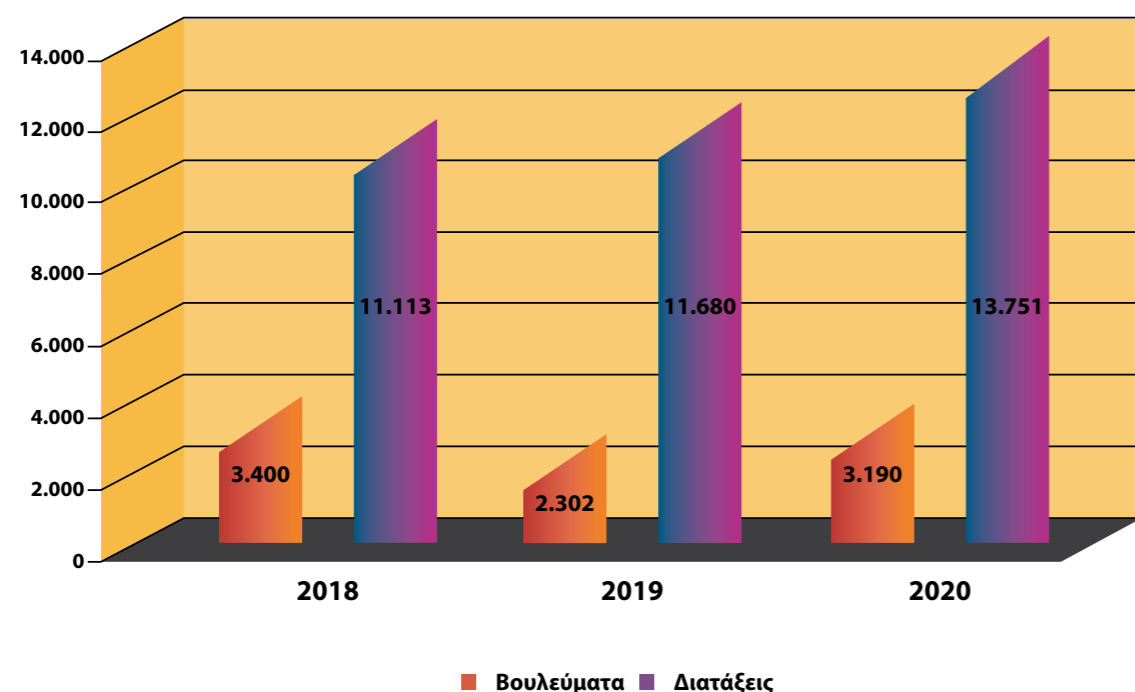
Από την ΑΔΑΕ παρελήφθησαν:

- ▶ 13.751 διατάξεις που αφορούσαν την άρση απορρήτου των επικοινωνιών για λόγους εθνικής ασφάλειας, έναντι 11.680 το έτος 2019. Στον ανωτέρω αριθμό περιλαμβάνονται νέες περιπτώσεις άρσης του απορρήτου, παρατάσεις προγενέστερων διατάξεων και διατάξεις που ορίζουν την παύση της άρσης του απορρήτου, πριν την παρέλευση του χρόνου που έχει οριστεί από την αρχική διάταξη.

Σημειωτέον ότι, οι ανωτέρω αναφερόμενοι αριθμοί αφορούν στο πλήθος των διατάξεων που έχουν εκδοθεί από τις δικαστικές αρχές και έχουν κοινοποιηθεί στην ΑΔΑΕ και όχι τον αριθμό των συνδέσεων ή ατόμων επί των οποίων διατάσσεται η άρση του απορρήτου. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι στο πλαίσιο κάθε διάταξης μπορεί να περιλαμβάνεται αριθμός συνδέσεων που υπερβαίνει τον ένα τηλεφωνικό αριθμό.

- ▶ 3.190 βουλεύματα δικαστικών συμβουλίων, έναντι 2.302 το έτος 2019.

Διάγραμμα 12: Κοινοποίηση βουλευμάτων και διατάξεων άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών, 2018-2020

6. Νομοθετικές εξελίξεις: Ανάθεση νέων αρμοδιοτήτων στην ΑΔΑΕ

Ο Ευρωπαϊκός Κώδικας Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών ενσωματώθηκε στην Ελληνική έννομη τάξη με τον Νόμο 4727/2020 (ΦΕΚ 184/Α/23.9.2020) «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) - Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις». Ο νόμος αυτός θέτει την ΑΔΑΕ ως αρμόδιο φορέα για την ασφάλεια δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και για τη διαθεσιμότητα των υπηρεσιών σε περίπτωση καταστροφικής βλάβης του δικτύου ή σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας.

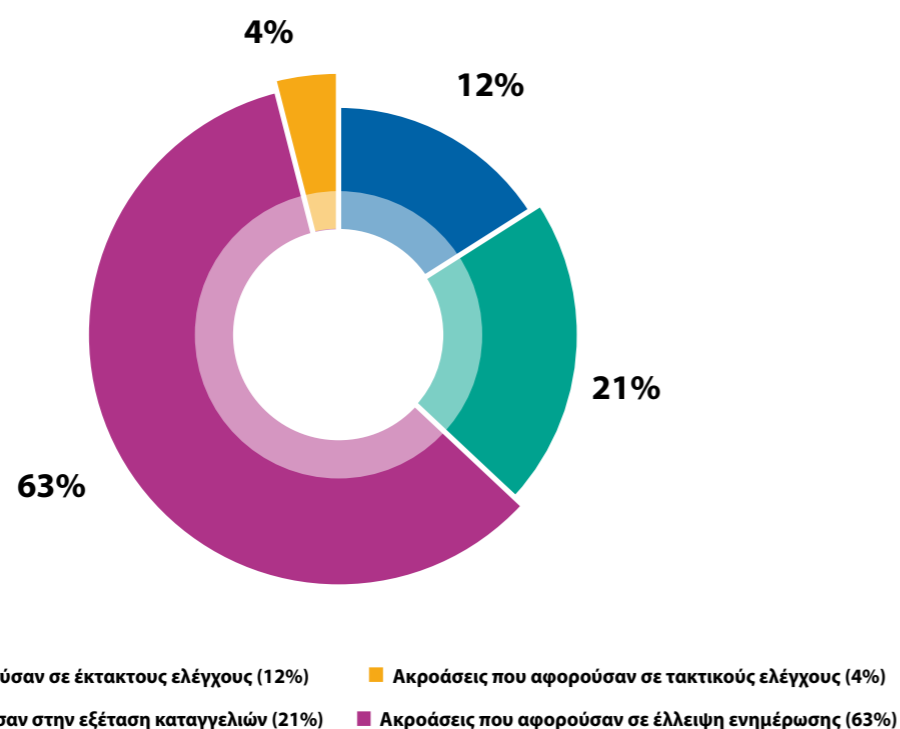
Στο άρθρο 216 του παραπάνω νόμου με τον τίτλο «Διαθεσιμότητα των υπηρεσιών», με το οποίο μεταφέρθηκε στο εσωτερικό δίκαιο η διάταξη του άρθρου 108 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, ορίζονται τα ακόλουθα: «Προκειμένου να εξασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή διαθεσιμότητα υπηρεσιών φωνητικών επικοινωνιών και υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο που παρέχονται μέσω των δημοσίων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, σε περίπτωση καταστροφικής βλάβης του δικτύου ή σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας, οι πάροχοι υποχρεούνται να λαμβάνουν όλα τα απαιτούμενα μέτρα. Οι πάροχοι υπηρεσιών φωνητικών επικοινωνιών υποχρεούνται να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα ατελώς ώστε να εξασφαλίζουν αδιάλειπτη πρόσβαση σε υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης και αδι-

άλειπτη διαβίβαση προειδοποιήσεων του κοινού. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη, Δικαιοσύνης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, κατόπιν εισήγησης της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.) και γνώμης της Ε.Ε.Τ.Τ. καθορίζονται οι ελάχιστες υποχρεώσεις προς τις οποίες οφείλουν να συμμορφώνονται οι επιχειρήσεις. Αρμόδιος φορέας για τον έλεγχο των επιχειρήσεων σχετικά με την τήρηση των ανωτέρω ελάχιστων υποχρεώσεων είναι η Α.Δ.Α.Ε., η οποία δύναται για τον σκοπό αυτόν να ζητά από τις επιχειρήσεις την παροχή σχετικών πληροφοριών».

7. Ακροάσεις και κυρωτική αρμοδιότητα της ΑΔΑΕ

Μέσα στο 2020 πραγματοποιήθηκαν συνολικά πενήντα δύο ακροάσεις στις οποίες παρέστησαν οι ελεγχόμενες εταιρείες, είτε αυτοπροσώπως, είτε δια της υποβολής εγγράφου υπομνήματος και ανέπτυξαν τις απόψεις τους. Σε έξι περιπτώσεις, η ακρόαση αφορούσε σε αποτελέσματα εκτάκτων ελέγχων σε συνέχεια περιστατικών ασφαλείας, για τα οποία οι ίδιοι οι πάροχοι ενημέρωσαν την Αρχή, σε 11 περιπτώσεις, η ακρόαση αφορούσε σε αποτελέσματα εκτάκτων ελέγχων κατόπιν καταγγελιών πολιτών, σε 33 περιπτώσεις η ακρόαση αφορούσε σε εταιρείες που δεν είχαν υποβάλλει στην Αρχή ενημέρωση σχετικά με τις ασκούμενες από αυτές δραστηριότητες ή δεν είχαν υποβάλλει Πολιτική Ασφάλειας προς έγκριση και σε δύο περιπτώσεις η ακρόαση αφορούσε σε αποτελέσματα τακτικών ελέγχων εφαρμογής της Πολιτικής Ασφάλειας εκ μέρους του παρόχου (βλέπε διάγραμμα 13).

Διάγραμμα 13: Κατηγοριοποίηση των ακροάσεων παρόχων που πραγματοποιήθηκαν στην ΑΔΑΕ, 2020

Μέσα στο 2020 επιβλήθηκαν οι ακόλουθες διοικητικές κυρώσεις με 44 αποφάσεις της Ολομέλειας της ΑΔΑΕ. Συγκεκριμένα:

- ▶ Με την υπ' αριθμ. 11/2020 απόφαση αποφασίστηκε η μη επιβολή κύρωσης σε εταιρεία παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών λόγω της μη έγκρισης Αναθεωρημένης Πολιτικής Ασφάλειας, η οποία εντέλει υπεβλήθη και εγκρίθηκε από την Αρχή.
- ▶ Με την υπ' αριθμ. 83/2020 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση της

σύστασης για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.

- ▶ Με την υπ' αριθμ. 89/2020 απόφαση αποφασίστηκε η μη επιβολή κύρωσης σε εταιρεία παροχή ταχυδρομικών υπηρεσιών λόγω της μη έγκρισης Αναθεωρημένης Πολιτικής Ασφάλειας, η οποία εντέλει υπεβλήθη και εγκρίθηκε από την Αρχή.
- ▶ Με την υπ' αριθμ. 93/2020 απόφαση εξαιρέθηκε εταιρεία ηλεκτρονικών επικοινωνιών από την υποχρέωση υποβολής Πολιτικής Ασφάλειας λόγω μη άσκησης τηλεπικοινωνιακής δραστηριότητας.

- ▶ Με την υπ' αριθμ. 107/2020 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση του χρηματικού προστίμου ύψους 40.000 ευρώ για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
- ▶ Με την υπ' αριθμ. 108/2020 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση του χρηματικού προστίμου ύψους 60.000 ευρώ για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
- ▶ Με την υπ' αριθμ. 109/2020 απόφαση εξαιρέθηκε εταιρεία ηλεκτρονικών επικοινωνιών από την υποχρέωση υποβολής Πολιτικής Ασφάλειας λόγω μη άσκησης τηλεπικοινωνιακής δραστηριότητας.
- ▶ Με την υπ' αριθμ. 132/2020 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση της σύστασης για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
- ▶ Με την υπ' αριθμ. 144/2020 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση του χρηματικού προστίμου ύψους 20.000 ευρώ για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
- ▶ Με την υπ' αριθμ. 145/2020 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση του χρηματικού προστίμου ύψους 20.000 ευρώ για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
- ▶ Με την υπ' αριθμ. 177/2020 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία ηλεκτρονικών

επικοινωνιών η διοικητική κύρωση της σύστασης για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.

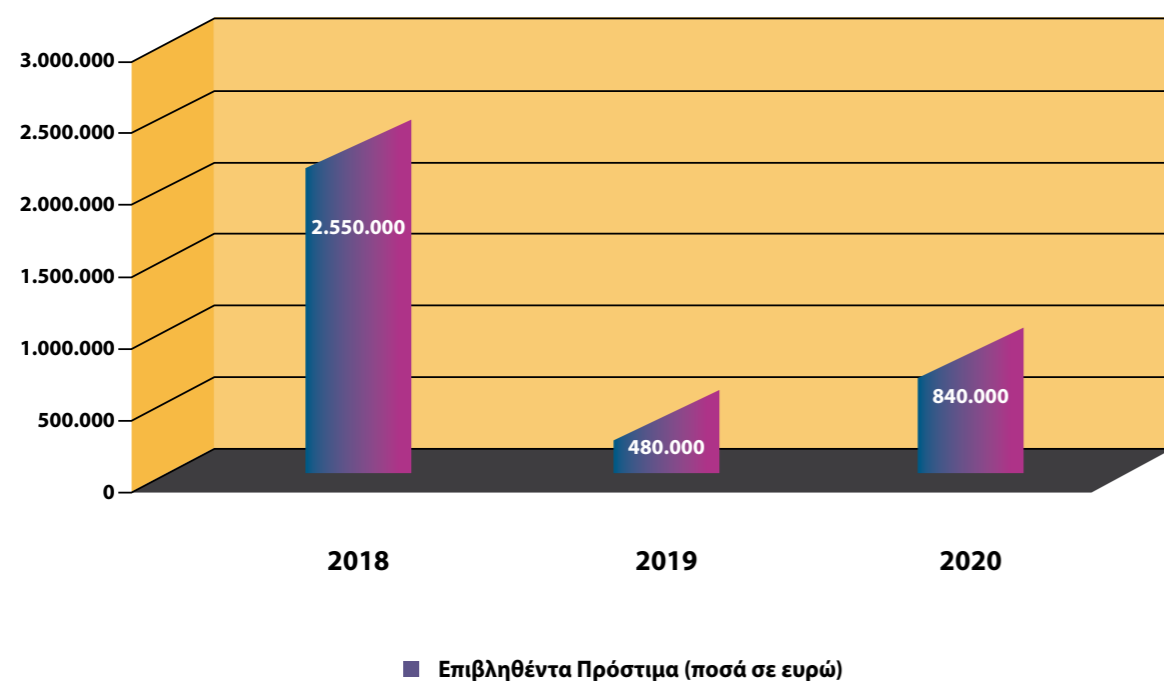
- ▶ Με την υπ' αριθμ. 181/2020 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση του χρηματικού προστίμου ύψους 20.000 ευρώ για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
- ▶ Με την υπ' αριθμ. 191/2020 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση του χρηματικού προστίμου ύψους 20.000 ευρώ για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
- ▶ Με την υπ' αριθμ. 192/2020 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση του χρηματικού προστίμου ύψους 20.000 ευρώ για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
- ▶ Με την υπ' αριθμ. 235/2020 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση του χρηματικού προστίμου ύψους 100.000 ευρώ για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
- ▶ Με την υπ' αριθμ. 257/2020 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση του χρηματικού προστίμου ύψους 80.000 ευρώ για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
- ▶ Με την υπ' αριθμ. 258/2020 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση του χρη-

κοινωνιών η διοικητική κύρωση της σύστασης για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.

- ▶ Με την υπ' αριθμ. 382/2020 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση της σύστασης για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
- ▶ Με την υπ' αριθμ. 384/2020 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση της σύστασης για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.

Συνολικά σε οκτώ περιπτώσεις δεν επιβλήθηκαν διοικητικές κυρώσεις, σε 13 περιπτώσεις επιβλήθηκε η διοικητική κύρωση της σύστασης και στις λοιπές 23 περιπτώσεις επιβλήθηκαν χρηματικά πρόστιμα συνολικού ύψους 840.000 ευρώ (βλ. διάγραμμα 14).

Διάγραμμα 14 Διοικητικές κυρώσεις, 2018-2020

8. Τροποποίηση του Κανονισμού Εσωτερικής Λειτουργίας της ΑΔΑΕ

Με την απόφαση 29/2020 (ΦΕΚ 423/Β/12-2-2020) τροποποιήθηκαν οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 4 της 44/31.10.2003 απόφασης της ΑΔΑΕ. «Κανονισμός Εσωτερικής Λειτουργίας της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.)» (ΦΕΚ Β' 1642/7.11.2003), ως εξής:

«3. Οι διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο των επικοινωνιών ή τους όρους και τη διαδικασία άρσης αυτού επιβάλλονται πάντοτε ύστερα από ακρόαση, μετά από προηγούμενη κλήτευση για παροχή εξηγήσεων, του φερόμενου ως υπαίτιου, ο οποίος καταθέτει έγγραφο υπόμνημα εντός της προθεσμίας που του τίθεται από την κλήση προς παροχή εξηγήσεων.

Σε περίπτωση που ο φερόμενος ως υπαίτιος ή εκπρόσωπος του, αν είναι νομικό πρόσωπο, επιθυμεί να εμφανισθεί ενώπιον της Ολομέλειας για προφορική ακρόαση

(μετά ή άνευ δικηγόρου) ή επιθυμεί να εκπροσωπηθεί δια πληρεξουσίου δικηγόρου το ανακοινώνει εγγράφως στην Αρχή το βραδύτερο δύο πλήρεις εργάσιμες ημέρες

πριν από την ορισθείσα ημερομηνία. Στις περιπτώσεις που επιλέγεται η διαδικασία της αυτοπρόσωπης παράστασης κατά τα ανωτέρω, μπορεί να δοθεί προθεσμία, κατά την κρίση του Προέδρου προς κατάθεση γραπτού υπομνήματος. Ο Πρόεδρος μπορεί πάντως σε κάθε περίπτωση να διατάξει την αυτοπρόσωπη παρουσία του φερόμενου ως υπαίτιου ή

εκπροσώπου του, αν πρόκειται περί νομικού προσώπου.

4. Η κλήση για ακρόαση διατάσσεται με επιμέλεια του Προέδρου, του εισηγητή ή του βοηθού εισηγητή και ενεργείται από ειδικά εξουσιοδοτημένο από την Ολομέλεια μέλος του προσωπικού της Αρχής ή δημόσιο όργανο. Αναφέρει δε τον τόπο και το χρόνο της ακρόασης καθώς και το θέμα αυτής. Η κλήτευση αποδεικνύεται με την υπογραφή του καλούμενου σε αντίγραφο του εγγράφου που επιδόθηκε ή με σχετική επισημείωση του επιδίδοντος αν για οποιοδήποτε λόγο η υπογραφή του καλούμενου είναι αδύνατη. Αν ο καλούμενος δεν βρεθεί στην κατοικία του ή στην επαγγελματική του εγκατάσταση ο επιφορτισμένος με την επίδοση επιδίδει το έγγραφο σε σύνικο ή θυρωρό της πολυκατοικίας ή σε υπάλληλο της επιχείρησης. Στην περίπτωση αυτή υπογράφει ο παραλήπτης του εγγράφου με ταυτόχρονη δήλωση του ονοματεπωνύμου του και της ιδιότητάς του ή σε περίπτωση άρνησης του ο επιδίδων πραγματοποιεί σχετική επισημείωση. Αν, κατά την κρίση του Προέδρου δεν είναι ευχερής η επίδοση της κλήσης με εντεταλμένο όργανο, λόγω αποστάσεως της κατοικίας του καλούμενου ή της επαγγελματικής του εγκατάστασης από την έδρα της Αρχής ή αν αυτός διαμένει στο εξωτερικό ή για άλλο σοβαρό λόγο, η επίδοση γίνεται με συστημένη επιστολή».

9. Νομολογία δικαστηρίων σε συνέχεια ενδίκων βοηθημάτων κατά Αποφάσεων της Αρχής

Με τις υπ' αριθμ. 2567/2020, 2568/2020 και 2569/2020 αποφάσεις του Διοικητικού Εφε-

τείου Αθηνών, επί προσφυγών εταιρείας παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών κατά αποφάσεων της Αρχής, με τις οποίες είχαν επιβληθεί διοικητικές κυρώσεις για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας περί απορρήτου των επικοινωνιών, το Δικαστήριο επικύρωσε τις σχετικές αποφάσεις της Αρχής, επισημαίνοντας, εξάλλου, τα εξής:

«...σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 2 εδ. τελευταίο του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, το υιοθετούμενο μέτρο πρέπει να λαμβάνεται μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα από την ακρόαση του ενδιαφερομένου. ... Για τον προσδιορισμό δε των ακραίων ευλόγων ορίων που πρέπει να τηρούνται, λαμβάνονται υπόψη οι περιστάσεις της υπό διερεύνηση υπόθεσης και ιδίως η τυχόν πολυπλοκότητα του πραγματικού αυτής και τα ανακύπτοντα ζητήματα ερμηνείας των εφαρμοστέων κανόνων δικαίου. ... Πάντως η μη τήρηση της αρχής αυτής ασκεί επιρροή επί του κύρους της διοικητικής διαδικασίας και της σχετικής αποφάσεως, μόνον όταν αποδεικνύεται ότι η παρέλευση υπερβολικού χρόνου είχε επίπτωση στην ικανότητα των ενδιαφερόμενων να αμυνθούν αποτελεσματικά, άλλως συνεπάγεται απλώς μείωση των προβλεπόμενων κυρώσεων...»

Τέλος, το Δικαστήριο έκανε δεκτό το γεγονός ότι «...από τη γραμματική διατύπωση των διατάξεων του άρθρου 2 του Ν. 3674/2008 προκύπτει ότι εποπτευόμενες από την προσφεύγουσα εγκαταστάσεις (υποδομές) δεν είναι μόνο εκείνες που βρίσκονται εντός των κτιριακών εγκαταστάσεων ..., αλλά και εκείνες που βρίσκονται σε δημόσιους χώρους... αφού οι εγκαταστάσεις αυτές ανήκουν σε αυτήν και

εξυπηρετούν το σκοπό της για παροχή υπηρεσιών τηλεφωνίας...», καθώς και ότι «...η ΑΔΑΕ, στο πλαίσιο άσκησης των οριζόμενων στο άρθρο 6 του Ν. 3115/2003 αρμοδιοτήτων της, δεν εμποδίζεται να ελέγξει και να χαρακτηρίσει ως ανεπαρκή ή αναποτελεσματικά τα μέτρα που εφαρμόζει ο πάροχος για τη διασφάλιση του απορρήτου της επικοινωνίας, ιδίως ενόψει διαπιστωθέντων περιστατικών προσβολής του απορρήτου...».

Με την υπ' αριθμ. 2431/2020 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, επί προσφυγής εταιρείας παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών κατά απόφασης της Αρχής, επικυρώθηκε το επιβληθέν από την Αρχή διοικητικό πρόστιμο για μη εφαρμογή της Πολιτικής Ασφάλειας της εταιρείας, ενόψει τακτικού ελέγχου που διενεργήθηκε από την Αρχή.

Με την υπ' αριθμ. 78/2020 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, επί προσφυγής εταιρείας παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών κατά απόφασης της Αρχής, επικυρώθηκε το επιβληθέν από την Αρχή διοικητικό πρόστιμο που είχε επιβληθεί κατόπιν ελέγχου ενόψει καταγγελίας. Η καταγγελία αφορούσε σε χορήγηση ίδιου τηλεφωνικού αριθμού σε έτερο συνδρομητή από την εταιρεία, με αποτέλεσμα κλήσεις και μηνύματα της καταγγέλλουσας να προωθούνται στο τρίτο πρόσωπο. Το Δικαστήριο έκρινε επί λέξει ότι: «...με τη διάταξη αυτή του Συντάγματος (ενν. του άρθρου 19) το απόρρητο της επικοινωνίας προστατεύεται έναντι πάντων (ιδιωτών ή φορέων δημόσιας εξουσίας) από κάθε είδους προσβολή και εκτείνεται στο σύνολο του επικοινωνιακού γεγονότος, καλύπτει δηλαδή, όχι μόνο το περιεχόμενο της επικοινωνίας (φωνή, κείμενο,

εικόνα, ήχο, ιστοσελίδα κλπ), αλλά και τα συναφώς παραγόμενα δεδομένα επικοινωνίας που προσδιορίζουν τις συνθήκες επικοινωνίας και την εξατομικεύουν (όπως πληροφορίες για τον τόπο, το χρόνο, τη διάρκεια, τη μορφή και το είδος επικοινωνίας, στοιχεία προσδιοριστικά του μέσου με το οποίο διεξήχθη η επικοινωνία, στοιχεία ταυτότητας και διευθύνσεων επικοινωνούντων μερών κλπ). Με την προστασία του συνόλου του επικοινωνιακού γεγονότος (περιεχόμενο και δεδομένα επικοινωνίας) από το απόρρητο της επικοινωνίας ο συνταγματικός νομοθέτης εγγυάται ένα περιβάλλον ιδιαίτερα αυξημένης προστασίας της εμπιστευτικότητας κατά τη διεξαγωγή της επικοινωνίας και συνακόλουθα της ιδιωτικής ζωής (ΣτΕ 1593/2016)».

10. Ετήσιες εκθέσεις για τις κακόβουλες ή ενοχλητικές κλήσεις και επεξεργασία κλήσεων εκτάκτου ανάγκης

Σε εκτέλεση διάταξης του Ν. 3471/2006, η Αρχή εξέδωσε την Πράξη 2322/2006 (ΦΕΚ 1853/Β'/21.12.2006), με την οποία καθορίστηκαν οι διαδικασίες, ο τρόπος, η διάρκεια και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εξουδετέρωση της δυνατότητας μη αναγραφής της καλούσας γραμμής, από τους φορείς παροχής δημοσίου δικτύου ή διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας τηλεφωνίας για τον εντοπισμό κακόβουλων ή ενοχλητικών κλήσεων και τη διάθεση των δεδομένων που περιέχουν την αναγνώριση της ταυτότητας του καλούντος συνδρομητή ή χρήστη στον συνδρομητή ή χρήστη που ζητά τον εντοπισμό. Στις δια-

τάξεις της Πράξης, υπάγονται όλοι οι φορείς παροχής δημοσίου δικτύου ή διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Σύμφωνα με την Πράξη της ΑΔΑΕ (άρθρο 6 παρ. 4), εντός του πρώτου τριμήνου εκάστου ημερολογιακού έτους, κάθε υπόχρεος πάροχος υποβάλλει στην ΑΔΑΕ Ετήσια Έκθεση για το προηγούμενο έτος, με στοιχεία που αφορούν τη διεκπεραίωση αιτήσεων για τον εντοπισμό Κακόβουλων ή Ενοχλητικών Κλήσεων και τη διασφάλιση του απορρήτου της συγκεκριμένης διαδικασίας.

Για το χρονικό διάστημα από 1.1.2020 έως 31.12.2020, σύμφωνα με τις σχετικές εκθέσεις των παρόχων Cosmote ΑΕ, ΟΤΕ ΑΕ, Vodafone Ραναφον ΑΕΕΤ, και Wind Ελλάς Τηλεπικοινωνίες ΑΕΒΕ, προκύπτει ότι ο αριθμός των αιτήσεων για τον εντοπισμό κακόβουλων ή ενοχλητικών κλήσεων ανήλθε σε 281 αιτήσεις, ενώ το έτος 2019 ο αριθμός των αιτήσεων ήταν 384. Ειδικότερα, στην εταιρεία ΟΤΕ ΑΕ υποβλήθηκαν 37 αιτήσεις για τον εντοπισμό κακόβουλων ή ενοχλητικών κλήσεων, ενώ η εταιρεία Cosmote - Κινητές Τηλεπικοινωνίες ΑΕ διεκπεραίωσε 108 αιτήματα, εκ των οποίων τα 12 απορρίφθηκαν ως απαράδεκτα και πέντε απορρίφθηκαν ως μη αιτιολογημένα. Επίσης, η εταιρεία Wind Ελλάς Τηλεπικοινωνίες ΑΕΒΕ διεκπεραίωσε 43 αιτήσεις για τον εντοπισμό κακόβουλων ή ενοχλητικών κλήσεων, εκ των οποίων οι εννέα απορρίφθηκαν ως απαράδεκτες. Τέλος, η εταιρεία Vodafone-Ranafon ΑΕΕΤ διεκπεραίωσε 93 αιτήσεις, εκ των οποίων οι οκτώ απορρίφθηκαν ως απαράδεκτες.

Ως προς την επεξεργασία κλήσεων εκτάκτου ανάγκης, με την Πράξη της ΑΔΑΕ με αριθμ.

απόφ. 216/2008 (ΦΕΚ 1898/Β'/17.09.2008), ρυθμίζονται οι διαδικασίες, ο τρόπος και οι τεχνικές λεπτομέρειες για την επεξεργασία των δεδομένων θέσης και την εξουδετέρωση της δυνατότητας μη αναγραφής της καλούσας γραμμής από τους φορείς παροχής δημόσιου δικτύου ή διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών, με σκοπό την παροχή πληροφοριών στους αρμόδιους φορείς για τον εντοπισμό της θέσης του καλούντος προς αριθμούς έκτακτης ανάγκης, συμπεριλαμβανομένου του ενιαίου ευρωπαϊκού αριθμού 112.

Σε εκτέλεση των υποχρεώσεων των παρόχων που απορρέουν από το άρθρο 6 της παραπάνω Πράξης της ΑΔΑΕ, η Αρχή παρέλαβε ετήσιες εκθέσεις από τους εξής παρόχους: Cosmote - Κινητές Τηλεπικοινωνίες ΑΕ, Vodafone-Panafon ΑΕ και Wind Ελλάς Τηλεπικοινωνίες ΑΕΒΕ. Από τις εκθέσεις αυτές προκύπτει ότι για το έτος 2020 και σύμφωνα με την αναφορά της εταιρείας WIND Ελλάς Τηλεπικοινωνίες ΑΕΒΕ, πραγματοποιήθηκαν 64 επιτυχείς αναζητήσεις στη βάση δεδομένων «Αντιστοιχισμός Κωδικών Εντοπισμού Θέσης και Πληροφοριών» από τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας (ΓΓΠΠ) για το δίκτυο κινητής τηλεφωνίας, ενώ η εταιρεία έλαβε και ανταποκρίθηκε σε τέσσερα σχετικά γραπτά αιτήματα. Σχετικά με τις αιτήσεις για επεξεργασία δεδομένων θέσης των καλούντων στο 112, η εταιρεία Vodafone-Panafon ΑΕ αναφέρει ότι διεκπεραίωσε συνολικά 46 αιτήματα. Τέλος, σύμφωνα με τη σχετική έκθεση της Cosmote -Κινητές Τηλεπικοινωνίες ΑΕ, το κέντρο εξυπηρέτησης της Υπηρεσίας Έκτακτης Ανάγκης υπέβαλε στην εταιρεία 64 αιτήματα για την παροχή πληροφοριών θέσης, εκ των

οποίων τα 60 αφορούσαν κλήσεις φωνής και τα τέσσερα αφορούσαν μηνύματα.

11. Αποφάσεις της ΑΔΑΕ και συνεδριάσεις της Ολομέλειας

Η ΑΔΑΕ συνέρχεται στην έδρα της και λαμβάνει αποφάσεις οι οποίες αφορούν κυρίως τη διενέργεια ελέγχων, την έγκριση πολιτικών ασφάλειας των παρόχων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών, την εξέταση καταγγελιών, την υποβολή προτάσεων επί θεμάτων διασφάλισης του απορρήτου των επικοινωνιών, τη συγκρότηση ομάδων εργασίας, τη συμμετοχή σε συνέδρια και διεθνείς συναντήσεις. Επίσης λαμβάνει αποφάσεις για διοικητικά και οικονομικά θέματα. Κατά τη διάρκεια του 2020, η ΑΔΑΕ δημοσίευσε συνολικά 436 αποφάσεις, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι 218 αποφάσεις της Ολομέλειας της Αρχής. Οι αποφάσεις της ΑΔΑΕ αναρτώνται στη «Διαύγεια», καθώς και στη διαδικτυακή πύλη της Αρχής και καταχωρούνται σε ειδικό βιβλίο.

Μέσα στο 2020, πραγματοποιήθηκαν συνολικά 50 συνεδριάσεις της Ολομέλειας της ΑΔΑΕ, εκ των οποίων 37 αφορούσαν εβδομαδιαίες, προγραμματισμένες και έκτακτες συνεδριάσεις (εκ των οποίων αναβλήθηκε μια) και 20 αφορούσαν κλήση σε ακρόαση (εκ των οποίων αναβλήθηκαν έξι).

Από τις προαναφερθείσες συνεδριάσεις της Ολομέλειας, η ΑΔΑΕ αξιοποίησε σε 23 περιπτώσεις τα αναπληρωματικά της μέλη, τα οποία συμμετείχαν δια ψήφου, στη θέση από τον τακτικό μέλος.

12. Συμμετοχή της Διεύθυνσης Διασφάλισης Απορρήτου Ταχυδρομικών Υπηρεσιών σε ευρωπαϊκά έργα και εκπαίδευση Παρόχων Ταχυδρομικών Υπηρεσιών

12.1 Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στα ερευνητικά ευρωπαϊκά έργα NEWPOST στον τομέα των ταχυδρομικών υπηρεσιών

Η ΑΔΑΕ, δια της Διεύθυνσης Διασφάλισης Απορρήτου Ταχυδρομικών Υπηρεσιών, συμμετέχει ως συνεργαζόμενος εταίρος (associated partner) στο Ευρωπαϊκό έργο "NewPost: Upgrading the EU Postal Sector with new Skills" (Project number: 597876-EPP-1-2018-1-EL-EPPKA3-VET-JQ), το οποίο εντάσσεται στο Πρόγραμμα Erasmus +2018 της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στόχος της Αρχής είναι οι υπάλληλοι του ταχυδρομικού κλάδου να εκπαιδευτούν σχετικά με το πως να σέβονται το δικαίωμα στο απόρρητο της επικοινωνίας των πολιτών, σε ένα διαρκώς εξελισσόμενο περιβάλλον, όπως είναι αυτό της ταχυδρομικής αγοράς.

Μέσω της σύμπραξης ταχυδρομικών επιχειρήσεων, κλαδικών φορέων και κέντρων επαγγελματικής κατάρτισης των ευρωπαϊκών χωρών που συμμετέχουν στο Έργο, θα αναπτυχθεί ένα κοινό τυπικό προσόν Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης για τον Ευρωπαϊκό Ταχυδρομικό Κλάδο (Joint VET Curricula for the Postal Sector) υπό την ομπρέ-

λα της PostEurop, της ένωσης 52 ευρωπαϊκών ταχυδρομικών οργανισμών φορέων παροχής καθολικής υπηρεσίας (<http://www.posteurop.org/>).

12.2 Εκπαίδευση Προϊσταμένων Ελληνικών Ταχυδρομείων Α.Ε.

Η ΑΔΑΕ συνδράμει με την τεχνογνωσία της στην εκπαίδευση των στελεχών του Ομίλου ΕΛΤΑ ΑΕ σε ζητήματα διασφάλισης απορρήτου των ταχυδρομικών υπηρεσιών. Στόχος της δράσης είναι τόσο η ενημέρωση για τη σωστή διαχείριση των ταχυδρομικών αντικειμένων από τους προϊστάμενους του Οργανισμού όσο και η διάχυση των αποτελεσμάτων αυτής σε όλο το προσωπικό των Ελληνικών Ταχυδρομείων. Η εκπαίδευση πρόκειται να ολοκληρωθεί μέσα στο 2021.

13. Συνδρομή της Αρχής προς άλλους Φορείς του Δημοσίου

Τον Ιανουάριο του 2020, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προέβη στη κατάρτιση μιας εργαλειοθήκης μέτρων ασφάλειας για την ασφάλεια των δικτύων 5G, με τίτλο «Cybersecurity of 5G networks EU Toolbox of risk mitigating measures» εν συντομία με την ονομασία «5G Toolbox». Η κατάρτιση της εργαλειοθήκης πραγματοποιήθηκε με βάση την Ευρωπαϊκή Ανάλυση Κινδύνων που είχε δημοσιευτεί στις 9.10.2019 με τίτλο «EU coordinated risk assessment of the cybersecurity of 5G networks» εν συντομία με την ονομασία «5G Risk Assessment».

Η κατάρτιση, οργάνωση και παρακολούθηση της υλοποίησης της παραπάνω εργαλειοθήκης, από τα Κράτη Μέλη, συντονίζεται από

την Ομάδα Συνεργασίας της οδηγίας NIS (NIS Cooperation Group - NISCG).

Η Αρχή κλήθηκε να παράσχει την εμπειρογνωμοσύνη της και να συμβάλλει στη διαμόρφωση θέσεων αναφορικά με την εφαρμογή της εργαλειοθήκης των μέτρων αντιμετώπισης κινδύνων για την κυβερνοασφάλεια των δικτύων 5G». Η ΑΔΑΕ, ως Αρμόδια Αρχή, υπεύθυνη για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών και της ακεραιότητας δικτύων και υπηρεσιών, έχοντας εκτεταμένη εμπειρία σε ζητήματα ασφάλειας δικτύων και υπηρεσιών επικοινωνιών απέστειλε τις προτάσεις της στη Γενική Διεύθυνση Κυβερνοασφάλειας του Υπουργείου Ψηφιακής Πολιτικής Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης.

Επίσης, η Αρχή κλήθηκε να παράσχει την εμπειρογνωμοσύνη της και να συμβάλλει στη διαμόρφωση θέσεων αναφορικά με σχέδιο νομοθετικής ρύθμισης όπου οι διατάξεις του αποσκοπούν στη θέσπιση του αναγκαίου ερείσματος για την εφαρμογή στρατηγικών και τεχνικών μέτρων της εργαλειοθήκης του NIS Cooperation Group για την κυβερνοασφάλεια των δικτύων 5ης γενιάς. Η Αρχή απέστειλε τις σχετικές προτάσεις της στη Γενική Διεύθυνση Κυβερνοασφάλειας του Υπουργείου Ψηφιακής Πολιτικής Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης.

14. Συμβολή της ΑΔΑΕ στις συζητήσεις του Συμβουλίου της ΕΕ για τον Κανονισμό eprivacy

Η ΑΔΑΕ παρακολούθησε για τέταρτη χρονιά τις εργασίες της Ομάδας TELE του Συμβουλίου όπου, υπό την Κροατική και Γερμανική

Προεδρία, συνεχίστηκε η συζήτηση της Πρότασης Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής και την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και την κατάργηση της Οδηγίας 2002/58/EK, (Κανονισμός eprivacy). Καθώς τα κράτη-μέλη δεν κατέληξαν σε συμφωνία, οι συζητήσεις επί του κειμένου της πρότασης κανονισμού θα συνεχιστούν στην Ομάδα TELE και επί Πορτογαλικής Προεδρίας, δηλαδή κατά το πρώτο εξάμηνο του 2021. Η Αρχή συνεργάστηκε με τα συναρμόδια Υπουργεία Δικαιοσύνης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, καθώς και με άλλους φορείς της χώρας και συνέβαλλε στη διαμόρφωση των εθνικών θέσεων.

14.1 Στοιχεία για τον Κανονισμό eprivacy

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 10 Ιανουαρίου 2017, υπέβαλε πρόταση Κανονισμού (Κανονισμός για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες) και πρότεινε την αντικατάσταση της σχετικής κοινοτικής Οδηγίας (2002/58/ΕΚ) με τη θέσπιση αυστηρότερων και εκσυγχρονισμένων κανόνων για τη διασφάλιση της προστασίας της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Στο πλαίσιο αυτό, επιδιώκεται να εναρμονιστούν οι κανόνες προστασίας που εφαρμόζουν τα κράτη-μέλη, ενώ ταυτόχρονα εισάγονται διαδικασίες για τη στενότερη συνεργασία μεταξύ των ανεξάρτητων αρχών των κρατών μελών.

Η νομική βάση του Κανονισμού eprivacy είναι το άρθρο 7 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλαδή το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής. Ο σεβασμός της αρχής της εμπιστευτικότητας στον τομέα των ηλε-

κτρονικών επικοινωνιών προϋποθέτει ότι «οι πληροφορίες που ανταλλάσσονται μεταξύ των μερών και τα εξωτερικά στοιχεία αυτής της επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένης της αποστολής των πληροφοριών, από πού και σε ποιον, πότε, δεν πρέπει να αποκαλύπτονται σε κανέναν άλλο εκτός από τα μέρη που συμμετέχουν σε μια επικοινωνία.»

Ως *lex specialis*, ο κανονισμός eprivacy για την προστασία της ιδιωτικής ζωής, αφού ψηφιστεί, θα υπερισχύει του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων (ΓΚΠΠΔ) στους συγκεκριμένους τομείς που καλύπτει. Οι δύο διαφορετικοί νόμοι απορρέουν από δύο διαφορετικά δικαιώματα του Ευρωπαϊκού Χάρτη Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων: ο ΓΚΠΠΔ καλύπτει το δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων (άρθρο 8), ενώ ο Κανονισμός eprivacy το δικαίωμα ενός ατόμου στην ιδιωτική ζωή (άρθρο 7), το οποίο συμπεριλαμβάνει την εμπιστευτικότητα στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

Μια σημαντική αλλαγή που προτείνεται με τον Κανονισμό αφορά την προσπάθεια να διασφαλιστεί η προστασία της ιδιωτικής ζωής, ανεξαρτήτως του επιλεγμένου τεχνολογικού μέσου επικοινωνίας. Έτσι, υπό το πρίσμα των τεχνολογικών εξελίξεων, το πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού επικαιροποιείται και επεκτείνεται ώστε να καλύπτει όχι μόνο τις διαθέσιμες στο κοινό υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, αλλά και τις υπηρεσίες over the top (OTT). Ως εκ τούτου, υπόχρεοι εφαρμογής του Κανονισμού θα είναι και όλες οι εταιρίες που παρέχουν υπηρεσίες VoIP, υπηρεσίες άμεσων μηνυμάτων, ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, καθώς και μηνυμάτων κοινωνικών μέσων

(π.χ. το WhatsApp, το Facebook Messenger, το Skype, το Gmail, το iMessage, ή το Viber). Επίσης, η θέσπιση αυστηρότερων κανόνων για τα cookies αποτελεί κεντρικό θέμα αντιπαράθεσης απόψεων μεταξύ των εταιριών / ενώσεων ιδιωτικών συμφερόντων και των οργανώσεων προστασίας δικαιωμάτων.

Δεδομένου του αργού ρυθμού επεξεργασίας του κειμένου του Κανονισμού eprivacy και του συνεχώς αναπτυσσόμενου τεχνολογικού τοπίου, η ΕΕ έχει ήδη αρχίσει να εφαρμόζει διατάξεις που αφορούν ζητήματα σχετικά με την προστασία της ιδιωτικότητας στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες σε άλλους νόμους. Συγκεκριμένα, από τον Δεκέμβριο του 2020, τέθηκε σε ισχύ ο Ευρωπαϊκός Κώδικας Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (EECC - Οδηγία 2018/1972/EK), με τον οποίο επεκτείνεται ο ορισμός των «υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών» για να συμπεριλάβει υπηρεσίες «over-the-top OTT» (επιφυσείς).

Με τον Ν. 4727/2020 «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024)- Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ)2018/1972) και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 184 Α') στην έννοια των «υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών» συγκαταλέγονται και οι υπηρεσίες διαπροσωπικών επικοινωνιών, οι οποίες περιλαμβάνουν «Επιφυσείς Υπηρεσίες Επικοινωνιών», όπως το Viber, Messenger, WhatsApp και άλλες υπηρεσίες επικοινωνίας που βασίζονται σε πρωτόκολλα διαδικτύου (IP) (Ν. 4727/2020, άρθρο 110 εδ. 39). Σε ό,τι αφορά στην Οδηγία 2002/58/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Ιουλίου 2002 (οδηγία για την προστασία

ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες), και κατόπιν της έναρξης ισχύος του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, οι θεσπιζόμενες υποχρεώσεις καταλαμβάνουν πλέον και τις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών ΟΤΤ, ενόψει της διεύρυνσης του ορισμού του παρόχου σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν.

15. Ενημερωτικές δράσεις της ΑΔΑΕ

Η αύξηση της ευαισθητοποίησης σε ζητήματα κυβερνοασφάλειας όλων των εμπλεκόμενων μερών τόσο των οργανισμών και επιχειρήσεων όσο και των πολιτών αποτελεί προϋπόθεση για την οικοδόμηση της απαραίτητης εμπιστοσύνης για την εύρυθμη λειτουργία της ενιαίας ψηφιακής αγοράς, εκτιμούν τα Ευρωπαϊκά Όργανα σημειώνοντας ότι:

«Η κυβερνοασφάλεια δεν είναι μόνο ζήτημα τεχνολογίας, αλλά ζήτημα όπου σημαντικό ρόλο κατέχει η ανθρώπινη συμπεριφορά. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η «κυβερνοϋγιεινή», δηλαδή απλά μέτρα ρουτίνας τα οποία, όταν εφαρμόζονται και εκτελούνται τακτικά από πολίτες, οργανισμούς και επιχειρήσεις, ελαχιστοποιούν την έκθεσή τους σε κινδύνους από κυβερνοαπειλές.» (σημείο 8, Κανονισμός (ΕΕ) 2019/881).

Η ΑΔΑΕ ενστερνίζεται τα παραπάνω συμπεράσματα και αναπτύσσει προγράμματα για την ενημέρωση χρηστών και συνδρομητών, αναγνωρίζοντας το γεγονός ότι η ασφάλεια του κυβερνοχώρου και η προστασία του απορρήτου των επικοινωνιών δεν αφορά μόνο τους ειδικούς ή συγκεκριμένους φορείς και οργανώσεις, αλλά όλους όσους χρησιμοποιούν το διαδίκτυο και τις διασυνδεδεμένες συσκευές για επικοινωνία και αλληλεπίδραση.

Στόχος της Αρχής είναι να αποτελέσει κοινή συνείδηση ότι η άγνοια ή η αμέλεια κατά την αξιοποίηση των ωφελειών της ψηφιακής τεχνολογίας μπορεί να καταστήσει τον χρήστη ευάλωτο στόχο κυβερνοεπίθεσης, η οποία, μεταξύ άλλων, εγκυμονεί κινδύνους για το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή. Για την αποτελεσματική προάσπιση του θεμελιώδους αυτού δικαιώματος σημαντικός παράγοντας είναι η γνώση των μέτρων προστασίας και αντιμετώπισης των απειλών, διαπίστωση που αποτυπώνεται και στην προτροπή των ενημερωτικών προγραμμάτων της Αρχής «Το απόρρητο της επικοινωνίας είναι δικαίωμά σου. Προστάτεψέ το».

15.1 Πρόγραμμα ενημέρωσης για την προστασία της ιδιωτικής ζωής

Η ΑΔΑΕ υλοποιεί δράσεις ενημέρωσης των ψηφιακών χρηστών σχετικά με τους κινδύνους για το απόρρητο των επικοινωνιών τους και τα μέτρα αυτοπροστασίας τα οποία θα πρέπει να γνωρίζουν και να εφαρμόζουν.

Στο πλαίσιο αυτό, από το 2008, η Αρχή ανέλαβε την πρωτοβουλία να δημιουργήσει ενημερωτικό υλικό, όπως έντυπο, το οποίο κυκλοφόρησε πανελλαδικά ως ένθετο σε εφημερίδα, ραδιοφωνικά κοινωνικά μηνύματα με θέμα την ασφάλεια στο διαδίκτυο και τη δημιουργία ασφαλών κωδικών πρόσβασης, τα οποία μεταδόθηκαν από όλους σχεδόν τους ραδιοφωνικούς σταθμούς της χώρας, αφίσες για την ενημέρωση των επιβατών των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς (ΜΜΕ), καθώς και ψηφιακά βίντεο με θέμα τη δημιουργία ασφαλών κωδικών πρόσβασης, που προβλήθηκαν στις οθόνες των ΜΜΕ (Μετρό, Ηλεκτρικός Σιδηρόδρομος, Αστικά Λεωφορεία) και βρίσκονται

αναρτημένα στον ιστοχώρο της Αρχής. Η προβολή όλων των παραπάνω μηνυμάτων πραγματοποιήθηκε δωρεάν χάρη στη συνεργασία που ανέπτυξε η Αρχή με το Εθνικό Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο, τον Οργανισμό Σταθερές Συγκοινωνίες ΑΕ (ΣΤΑΣΥ), τον Δήμο Αμαρουσίου, την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), και τον Οργανισμό Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών, (ΟΑΣΑ) ΑΕ, ενώ παράλληλα το πρόγραμμα έλαβε ευρεία δημοσιότητα, σε έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης, τηλεοπτικές και ραδιοφωνικές εκπομπές και μεγάλο αριθμό κοινοποιήσεων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Τέλος, με την υποστήριξη και της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, η Αρχή προώθησε το ενημερωτικό υλικό σχετικά με μέτρα αυτοπροστασίας που θα πρέπει να λαμβάνονται από τους χρήστες και συνδρομητές για την προστασία του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών τους στους Δήμους της χώρας, προς ανάρτησή του στις ιστοσελίδες τους για την ενημέρωση των δημοτών, ενέργεια που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του εορτασμού του Ευρωπαϊκού Μήνα για την Ασφάλεια στον Κυβερνοχώρο το 2020.

16. Ομάδες Εργασίας

16.1 Ομάδα Εργασίας για την ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972

Η ΑΔΑΕ παρέιχε την εμπειρογνωμοσύνη της και ολοκλήρωσε τη συμμετοχή της εντός του 2020, στη διαρκή Ομάδα Εργασίας που συστάθηκε από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης το 2019, με αντικείμενο την ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 του

Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών. Ο Ευρωπαϊκός Κώδικας Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών ενσωματώθηκε στην Ελληνική έννομη τάξη με τον Νόμο 4727/2020 (ΦΕΚ 184/Α/23.9.2020). Ο νόμος αυτός θέτει την ΑΔΑΕ ως αρμόδιο Φορέα για την Ασφάλεια δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και για τη διαθεσιμότητα των υπηρεσιών σε περίπτωση καταστροφικής βλάβης του δικτύου ή σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας. (βλέπε ενότητα 6. «Νομοθετικές εξελίξεις: Ανάθεση νέων αρμοδιοτήτων στην ΑΔΑΕ»).

16.2 Ομάδα Εργασίας για την ενσωμάτωση του Άρθρου 216 του Ν. 4727/2020

Στην ΑΔΑΕ συστάθηκε μία εσωτερική άτυπη ομάδα εργασίας, με στόχο τη διαμόρφωση των απαιτήσεων του Άρθρου 216 του Ν. 4727/2020 αναφορικά με τη διαθεσιμότητα των υπηρεσιών φωνητικών επικοινωνιών και υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο που παρέχονται μέσω των δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, σε περίπτωση καταστροφικής βλάβης του δικτύου ή σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας. Το έργο της ομάδας προβλέπεται να ολοκληρωθεί εντός του 2021.

17. Συμμετοχή της ΑΔΑΕ σε ευρωπαϊκές ομάδες εργασίας, fora και συνέδρια

Η ΑΔΑΕ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, συνεργάζεται με άλλες αρχές της χώρας, με αντίστοιχες αρχές άλλων κρατών, καθώς και με ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς.

Η Αρχή συνέχισε τη συστηματική επαφή και την ανταλλαγή απόψεων με ευρωπαϊκούς και άλλους φορείς σε θέματα που αφορούν την ασφάλεια και το απόρρητο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, με στόχο την ενεργό συμμετοχή της στη διαμόρφωση των ευρωπαϊκών εξελίξεων.

17.1 Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στην Ομάδα Εργασίας του ENISA για την εφαρμογή της Οδηγίας 2009/140/ΕΚ (άρθρο 13α)

Η ΑΔΑΕ συμμετέχει ως μέλος στην Ομάδα Εργασίας για την εφαρμογή του άρθρου 13α της Οδηγίας 2009/140/ΕΚ από τα κράτη-μέλη, αναφορικά με την ασφάλεια και την ακεραιότητα δικτύων και υπηρεσιών. Την Ομάδα, στην οποία εκπροσωπούνται τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συντονίζει ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών (ENISA).

Στο πλαίσιο αυτό, η Αρχή συμμετείχε στις τρεις συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν μέσα στο έτος, οι δύο εκ των οποίων έλαβαν χώρα μέσω τηλεδιάσκεψης, λόγω των περιορισμών στις μετακινήσεις εξαιτίας της πανδημίας. Αναλυτικότερα:

Η ΑΔΑΕ δια του εκπροσώπου της συμμετείχε στην 30η προγραμματισμένη συνάντηση της Ομάδας που διοργάνωσε ο ENISA, στις Βρυξέλες στις 12-14 Φεβρουαρίου. Στην ανοιχτή συνάντηση της πρώτης μέρας των εργασιών της Ομάδας συμμετείχαν και εκπρόσωποι παρόχων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και υπηρεσιών διαδικτύου που δραστηριοποιούνται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι παρουσιάσεις και τα θέματα που συζητήθηκαν αφορού-

σαν ζητήματα κυβερνοασφάλειας, την Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κώδικα Επικοινωνιών (ECC CODE), την ασφάλεια των δικτύων 5G, καθώς και την ανάλυση των διαφοροποιήσεων (gap analysis) μεταξύ της τεχνικής οδηγίας με μέτρα ασφάλειας που έχει δημοσιοποιήσει ο ENISA και των νέων απαιτήσεων ασφάλειας που προβλέπονται από τον ECC CODE.

Η ΑΔΑΕ συμμετείχε στην 31η τηλεδιάσκεψη που διοργάνωσε ο ENISA για την εφαρμογή του άρθρου 13α στις 24-25 Ιουνίου. Μεταξύ των ζητημάτων που συζητήθηκαν σε αυτή τη συνάντηση ήταν τα ζητήματα ασφάλειας και ακεραιότητας δικτύων και υπηρεσιών που προέκυψαν λόγω της πανδημίας και της αυξημένης τηλεπικοινωνιακής κίνησης, καθώς και ζητήματα οργάνωσης αναφορικά με τα περιστατικά ασφάλειας, βάσει των νέων απαιτήσεων του άρθρου 40 του ECC CODE.

Τέλος, η ΑΔΑΕ δια των εκπροσώπων της συμμετείχε στην 32η τηλεδιάσκεψη του ENISA για την εφαρμογή του άρθρου 13α στις 25-26 Νοεμβρίου. Την Ομάδα απασχόλησαν κυρίως η έκθεση «Telecom Security In a Pandemic» που παρουσίασε ο ENISA, η οποία τονίζει την ανάγκη αυξημένης συνεργασίας, καθώς οι τηλεπικοινωνίες καθίστανται ολοένα και πιο σημαντικές για την ευρωπαϊκή κοινωνία και οικονομία. Επίσης, συνεχίστηκε η ανάλυση των διαφοροποιήσεων μεταξύ της τεχνικής οδηγίας με μέτρα ασφάλειας που έχει δημοσιοποιήσει ο ENISA και του ECC CODE, καθώς και τα προτεινόμενα μέτρα ασφάλειας της νέας τεχνικής οδηγίας του ENISA. Να σημειωθεί ότι η ομάδα του άρθρου 13α ονομάζεται πλέον European Competent Authorities for Secure Electronic Communications (ECASEC).

18. Συμμετοχή της ΑΔΑΕ σε συνέδρια

18.1 Ημερίδα «Technology-led Policing: Μεταξύ Ιδιωτικότητας και Ασφάλειας»

Η ΑΔΑΕ συμμετείχε με εισήγηση στην ημερίδα «Technology-led Policing: Μεταξύ Ιδιωτικότητας και Ασφάλειας», η οποία διοργανώθηκε από την Homo Digitalis και αφορούσε τη χρήση νέων τεχνολογιών από αστυνομικές αρχές και τις απαραίτητες διασφαλίσεις που θα πρέπει να προβλέπονται για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Η ημερίδα πραγματοποιήθηκε στις 30 Σεπτεμβρίου ως μέρος του έργου Digital Ri.Se (Digital Rights & Security), το οποίο υλοποιείται στο πλαίσιο του προγράμματος Active Citizens Fund. Εκπρόσωπος της ΑΔΑΕ συμμετείχε δια ζώσης ως εισηγήτρια και στελέχη της ΑΔΑΕ την παρακολούθησαν μέσω τηλεδιάσκεψης. Βασικό αντικείμενο της ημερίδας αποτέλεσε η διερεύνηση της χρήσης των νέων τεχνολογιών στην καταπολέμηση της εγκληματικότητας και στην προστασία της δημόσιας τάξης εν γένει. Στο πλαίσιο αυτό εντάχθηκε και το πάνελ νομικών, με τη συμμετοχή στελέχους της Αρχής, που συζήτησε το θέμα «Η διατήρηση μεταδεδομένων ηλεκτρονικών επικοινωνιών και η πρόσβαση σε αυτά από τις αστυνομικές αρχές: Η κατάσταση σε Ελλάδα και Ευρώπη και τα αναγκαία μελλοντικά βήματα για την αναθεώρηση της Ελληνικής νομοθεσίας». Οι σύνεδροι ανέλυσαν τις παραμέτρους της κατάργησης της οδηγίας 2006/24 και του γεγονότος ότι η Ελληνική Δημοκρατία δεν έχει εναρμονίσει εδώ και έξι έτη την εθνική νομοθεσία που ρυθμίζει τη διατήρηση δεδομένων ηλεκτρονικών επικοινωνιών και την πρόσβαση σε αυτά από τις αστυνομικές αρχές με τις κατευθυντήριες γραμμές του Δι-

καστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ), θέματα που απασχολούν όλες τις εμπλεκόμενες πλευρές (παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, Ανεξάρτητες Αρχές, μελετητές, νομικούς και πολίτες) τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

18.2 6ο Ψηφιακό Συνέδριο ICT Security World

Στελέχη του ειδικού επιστημονικού προσωπικού και υπάλληλοι της ΑΔΑΕ παρακολούθησαν το 6ο συνέδριο ICT Security World με θέμα «Ψηφιακή Ασφάλεια και Προστασία Δεδομένων εν μέσω πανδημίας του COVID-19» που διοργανώθηκε ψηφιακά από την Teamworks στις 9 - 10 Δεκεμβρίου. Οι σύνεδροι επικεντρώθηκαν στις προκλήσεις και τις υποχρεώσεις που δημιούργησε η πανδημία στην ασφάλεια των ψηφιακών δεδομένων, στις συνέπειες της επιτάχυνσης του Ψηφιακού Μετασχηματισμού, της καθιέρωσης της τηλεργασίας και τηλεεκπαίδευσης, της ψηφιοποίησης των υπηρεσιών του Δημοσίου τομέα, της ραγδαίας ανόδου των υπηρεσιών ηλεκτρονικών αγορών, ψηφιακής τραπεζικής, καθώς και των ψηφιακών υπηρεσιών υγείας. Όλες οι παραπάνω εξελίξεις συνεπάγονται νέες προκλήσεις και ψηφιακούς κινδύνους για την ασφάλεια των πληροφοριακών και τηλεπικοινωνιακών συστημάτων και καθιστούν επιτακτική την ανάγκη αξιοποίησης ασφαλών υπηρεσιών ψηφιακής ασφάλειας για την προστασία των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων.

18.3 ENISA 5G Security Awareness Webinar

Στελέχη του ειδικού επιστημονικού προσωπικού της Αρχής παρακολούθησαν το διαδικτυ-

ακό σεμινάριο που διοργάνωσε ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών, ENISA, στις 10-12 Ιουνίου. Στόχος του σεμιναρίου ήταν η εκπαίδευση των μελών του National Information Security (NIS) Cooperation Group, το οποίο ειδικεύεται σε θέματα ασφάλειας των δικτύων κινητής τηλεφωνίας 5G.

18.4 10ο Συνέδριο e- Government Forum

Στέλεχος της ΑΔΑΕ παρακολούθησε το 10ο συνέδριο e-Government Forum με θέμα «Ο ψηφιακός μετασχηματισμός του δημόσιου τομέα εν μέσω COVID-19» που διοργανώθηκε ψηφιακά από την Teamworks στις 10-12 Νοεμβρίου. Τους συνέδρους απασχόλησε η πορεία των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Ψηφιακών Επικοινωνιών σε μία περίοδο σημαντικών αλλαγών στη Δημόσια Διοίκηση ενώ μεταξύ των θεμάτων που συζητήθηκαν ήταν η αξιοποίηση των ψηφιακών επικοινωνιών και υπηρεσιών, αλλά και των 5G υποδομών στις δημόσιες υπηρεσίες και στους οργανισμούς καθώς και η ψηφιακή ασφάλεια. Παρουσιάστηκαν επίσης οι τελευταίες τεχνολογικές εξελίξεις και διοικητικές αλλαγές στην πορεία προς τον ψηφιακό μετασχηματισμό της Δημόσιας Διοίκησης.

18.5 Delphi Economic Forum

Στο πλαίσιο της Ελληνικής Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρώπης, το Ινστιτούτο Διεθνών Σχέσεων του Πάντειου Πανεπιστημίου και το Delphi Economic Forum, διοργάνωσαν ψηφιακά συζήτηση με θέμα: "Ανθρώπινα δικαιώματα και προσωπικά δεδομένα σε καιρό πανδημίας" στις 29 Σεπτεμβρίου. Στέλεχος της ΑΔΑΕ παρακολούθησε την παρουσίαση των

προκλήσεων της εποχής όσον αφορά στην προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, του Κράτους Δικαίου και της Δημοκρατίας σε περίοδο έκτακτης ανάγκης. Κεντρικό σημείο στη συζήτηση αποτέλεσε η σημασία της διατήρησης των αξιών και των θεμελιωδών ελευθεριών, στο πλαίσιο των προσπαθειών για τον έλεγχο της πανδημίας και τη στήριξη της παγκόσμιας ανάκαμψης.

19. Συμμετοχή του προσωπικού της ΑΔΑΕ σε προγράμματα επιμόρφωσης

Στελέχη της ΑΔΑΕ, συμμετείχαν το 2020 σε πιστοποιημένα επιμορφωτικά προγράμματα, τα οποία σχεδίασαν και υλοποίησαν φορείς όπως είναι το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης (ΙΝΕΠ) του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ), ο Φορέας Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (BEREC), καθώς και εξειδικευμένοι οργανισμοί όπως είναι ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών (ENISA), η Νομική Βιβλιοθήκη και το επιστημονικό περιοδικό Δίκαιο Μέσων Ενημέρωσης και Επικοινωνίας (ΔιΜΕΕ).

Περισσότερο αναλυτικά, δύο στελέχη της ΑΔΑΕ παρακολούθησαν το επιμορφωτικό πρόγραμμα «Digital Platforms & Social Media: Νομοθετικές εξελίξεις και σύγχρονες προκλήσεις» που διοργάνωσε το επιστημονικό περιοδικό Δίκαιο Μέσων Ενημέρωσης και Επικοινωνίας, στις 7 Φεβρουαρίου.

Ένα στέλεχος της ΑΔΑΕ παρακολούθησε το επιμορφωτικό πρόγραμμα «AI, Data & Legal Tech», το οποίο πραγματοποιήθηκε από τη

Νομική Βιβλιοθήκη, στις 30 Οκτωβρίου ενώ ένα ακόμη στέλεχος παρακολούθησε το επιμορφωτικό πρόγραμμα με θέμα την «Ολοκληρωμένη Παρουσίαση και Εκμάθηση Π.Σ. Εργάνη», το οποίο διοργανώθηκε από το Forum Training, στις 4 Νοεμβρίου (διάρκειας 5 ωρών).

Επίσης, ένα στέλεχος της ΑΔΑΕ παρακολούθησε το επιμορφωτικό πρόγραμμα «Το απόρρητο και η παραβίασή του στην ποινική δίκη», που διοργανώθηκε από τη Νομική Βιβλιοθήκη, στις 10 Δεκεμβρίου (διάρκειας 5 ωρών) και ένα ακόμη στέλεχος παρακολούθησε το επιμορφωτικό πρόγραμμα με θέμα «5G cybersecurity toolbox developments and way(s) forward», το οποίο διοργάνωσαν ο ENISA και ο BEREC, στις 21 Δεκεμβρίου (διάρκειας 4 ωρών).

Στελέχη της ΑΔΑΕ παρακολούθησαν το 2020, επιμορφωτικά προγράμματα που διοργάνωσε το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης. Τα προγράμματα του Ινστιτούτου Επιμόρφωσης επιχειρούν να συμβάλλουν στην ανάπτυξη μιας αποτελεσματικής διοίκησης που διασφαλίζει υψηλή ποιότητα υπηρεσιών προς τους πολίτες, προς όφελος της ισόρροπης ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής. Στόχος τους είναι η εκπαίδευση των στελεχών της διοίκησης, η αναβάθμιση του δυναμικού, μέσα από τη διαρκή εκπαίδευση και την πιστοποιημένη επιμόρφωση και ο εκσυγχρονισμός του δημοσίου και των φορέων του, μέσω της έρευνας, της τεκμηρίωσης και της καινοτομίας.

Συγκεκριμένα, τρία στελέχη της ΑΔΑΕ παρακολούθησαν το επιμορφωτικό πρόγραμμα

«Βήματα υποβολής Α.Π.Δ. στον ΕΦΚΑ Φορέων Δημοσίου», το οποίο είχε διάρκεια 5 ώρες (27 Απριλίου), ένα στέλεχος το πρόγραμμα «Ανοικτή Διακυβέρνηση (Open Government)», διάρκειας 21 ωρών (29 Ιουνίου - 1 Ιουλίου), ένα στέλεχος το πρόγραμμα «Σύνταξη, έκδοση δημοσίων εγγράφων και δημοσίευση διοικητικών πράξεων», το οποίο είχε διάρκεια 28 ώρες (6 - 9 Ιουλίου) και ένα ακόμη στέλεχος παρακολούθησε το επιμορφωτικό πρόγραμμα «Διαχείριση LINUX SERVER», διάρκειας 35 ωρών (6 - 10 Ιουλίου). Τέλος, δύο στελέχη της Αρχής παρακολούθησαν το επιμορφωτικό πρόγραμμα «Γενικός Κανονισμός προστασίας Δεδομένων: Οι Υποχρεώσεις της Δημόσιας Διοίκησης», το οποίο είχε διάρκεια 21 ώρες (21 - 23 Οκτωβρίου και 2 - 4 Δεκεμβρίου αντίστοιχα).

20. Η διαδικτυακή πύλη της ΑΔΑΕ

Η διαδικτυακή πύλη της ΑΔΑΕ βελτιώνεται συνεχώς ως προς τη διαχείριση του περιεχομένου. Στόχος είναι μια άρτια παρουσία στο διαδίκτυο, με γνώμονα την ανταπόκριση στην ανάγκη για σφαιρική και έγκυρη ενημέρωση, η οποία να προσφέρεται στον χρήστη με έναν τρόπο αισθητικά ποιοτικό και λειτουργικά εύχρηστο.

Στη διαδικτυακή πύλη της ΑΔΑΕ αναρτώνται σε τακτική βάση οι αποφάσεις της Αρχής, ενώ παρέχεται και ενημέρωση αναφορικά με το απόρρητο των επικοινωνιών. Οι πληροφορίες έχουν ταξινομηθεί σε θεματικές ενότητες, με στόχο να διευκολύνει τόσο τους πολίτες όσο και τους παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών στην αναζήτηση ενημέρωσης για την ισχύουσα νομοθεσία, το έργο της Αρχής, τους

τρόπους αυτοπροστασίας των χρηστών και συνδρομητών και άλλα θέματα. Ειδικά για την ενημέρωση των πολιτών σχετικά με την αντιμετώπιση των απειλών για το απόρρητο των επικοινωνιών τους, η διαδικτυακή πύλη της ΑΔΑΕ περιέχει ενημερωτικό υλικό για τα μέτρα αυτοπροστασίας και ασφάλειας για το απόρρητο των επικοινωνιών (<http://www.adae.gr/enimerosi-christon-kai-syndromiton/>), το οποίο επικαιροποιείται σε τακτά χρονικά διαστήματα, καθώς και ηλεκτρονικά ερωτηματολόγια που στόχο έχουν την εκπαίδευση των χρηστών για ζητήματα ασφάλειας και απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Επιπλέον, διατίθενται ηλεκτρονικά ερωτηματολόγια, μέσω των οποίων οι επισκέπτες μπορούν να αξιολογήσουν αλλά και να διευρύνουν τις γνώσεις τους.

Επίσης, μέσω της διαδικτυακής πύλης της ΑΔΑΕ, οι πολίτες μπορούν να υποβάλλουν ηλεκτρονικά ερωτήματα και καταγγελίες στην Αρχή, καθώς και να ενημερωθούν από τις γενικές ερωτήσεις που αφορούν τους πολίτες και τους παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών για τα πιο σημαντικά ζητήματα σχετικά με το απόρρητο των επικοινωνιών. Τέλος, σε εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 611/2013 της Επιτροπής σχετικά με τα εφαρμοστέα μέτρα για την κοινοποίηση παραβιάσεων προσωπικών δεδομένων βάσει της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, στην ιστοσελίδα της Αρχής

βρίσκεται αναρτημένη η φόρμα κοινοποίησης των περιστατικών παραβίασης προσωπικών δεδομένων, η οποία αφορά τους παρόχους (<http://www.adae.gr/ilektronikes-ypiresies/ypiresies-pros-parochoys/koinoioisi-parabiasis-prosorikon-dedomenon/>).

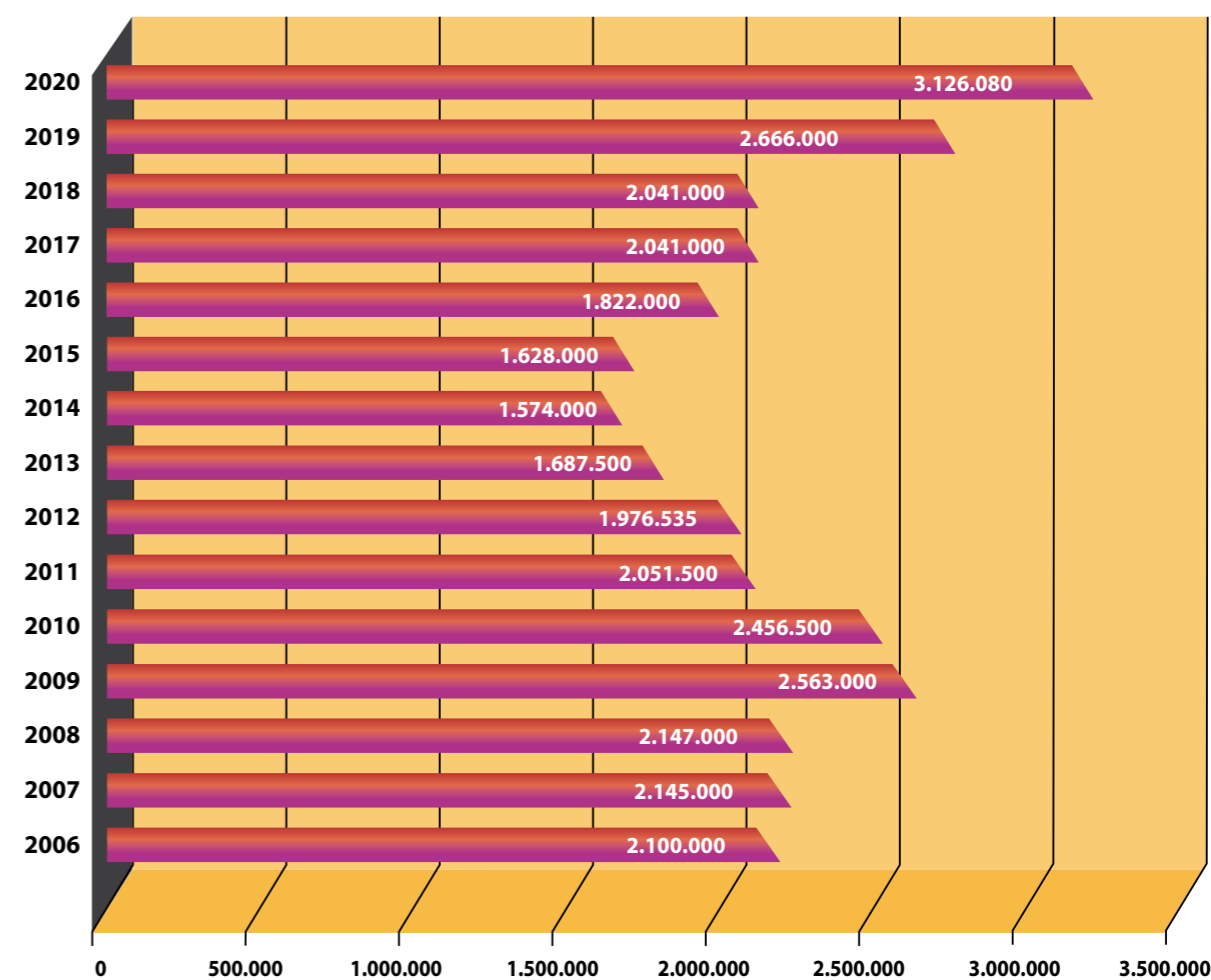
21. Προϋπολογισμός της ΑΔΑΕ

Το 2020, ο προϋπολογισμός της ΑΔΑΕ διαμορφώθηκε στο ποσό των 3.126.080 € έναντι του ποσού των 2.666.000 € του προηγούμενου έτους (βλ. διάγραμμα 15). Το 2020, η αρχική έγκριση για τον προϋπολογισμό της ΑΔΑΕ ήταν 2.963.000 ευρώ, ποσό στο οποίο προστέθηκε η έκτακτη οικονομική ενίσχυση που έλαβε η Αρχή από το αποθεματικό της ΕΕΤΤ, αλλά και από Υπουργείο Οικονομικών για δαπάνες που εκτελέστηκαν με στόχο την ανάσχεση της διασποράς της πανδημίας COVID-19.

Οι εγκεκριμένες πιστώσεις για καταναλωτικές και σύνθετες δαπάνες της ΑΔΑΕ για το έτος 2020 ανήλθαν στα 560.080 € έναντι 382.000 € το έτος 2019.

Ο Πρόεδρος της ΑΔΑΕ κατήρτισε τον προϋπολογισμό της για το έτος 2021, τον οποίο εν συνεχεία εισηγήθηκε στον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, όπως προβλέπουν οι οικείες διατάξεις. Οι αναγκαίες για τη λειτουργία της ΑΔΑΕ πιστώσεις εγγράφονται υπό ίδιο φορέα στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Διάγραμμα 15: Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός της ΑΔΑΕ, 2006 - 2020

03

**ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
ΤΗΣ ΑΔΑΕ 2020**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Παρακάτω παρουσιάζονται οι νομοθετικές προτάσεις, οι οποίες έχουν υποβληθεί από την ΑΔΑΕ για την ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου προστασίας των επικοινωνιών.

Νομοθετικές προτάσεις της ΑΔΑΕ

Παρατηρείται προκαταρκτικά ότι το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την ΑΔΑΕ (πρόκειται βασικά για τον Ν. 3115/2003 και το ΠΔ 40/2005) είναι απαρχαιωμένο, και υπήρξε εξ αρχής ελλιπές κανονιστικά σε πολλά σημεία, ασαφές και μη άρτιο νομοτεχνικά. Οι ελλείψεις αυτές κατέστησαν εντονότερες με την πάροδο των 15 και πλέον ετών έκτοτε, λαμβανομένων υπόψη των ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων στους τομείς των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και της μεγάλης ανάπτυξης των τεχνικών παρακολούθησης από κρατικές υπηρεσίες. Κατά την χρονική αυτή περίοδο υπήρξαν επίσης και σημαντικές μεταβολές στο νομικό καθεστώς που διέπει την προστασία των προσωπικών δεδομένων και τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (κυρίως στο ενωσιακό δίκαιο). Τα προαναφερθέντα έχουν καταστήσει εμφανή την ανάγκη σημαντικών τροποποιήσεων στο σχετικό με την ΑΔΑΕ νομικό κανονιστικό πλαίσιο. Ένα παράδειγμα των εν λόγω ατελειών του νομοθετικού καθεστώτος είναι το άρθρο 6 παρ. 1 του Ν. 3115/2003, στο οποίο καθορίζονται οι αρμοδιότητες της Αρχής. Εν πρώτοις από την εν λόγω διάταξη δεν καθίσταται σαφές αν πρόκειται για την οριοθέτηση των εν γένει αρμοδιοτήτων της Αρχής συνολικά έναντι των υπολοίπων δημοσίων αρχών ή για κατανομή των εσωτερικών αρμοδιοτήτων της Αρχής στα διάφορα όργανα διοικήσεως τους, όπως είναι η Ολομέλεια και ο Πρόεδρος. Στον βαθ-

μό που με την επίμαχη διάταξη σκοπείται το δεύτερο, δεν είναι σαφές ποιες ακριβώς είναι οι αρμοδιότητες της Ολομέλειας και ποιες του Προέδρου, εφόσον σε αυτήν γίνεται χρήση του όρου ΑΔΑΕ χωρίς περαιτέρω διευκρίνιση. Ένα σημαντικό έργο στο οποίο θα πρέπει να εγκύψει η Αρχή, δια των αρμοδίων οργάνων της, είναι η σύνταξη και υποβολή στην Πολιτεία ενός συνολικού σχεδίου τροποποίησης των βασικών νομοθετικών κειμένων που διέπουν την ΑΔΑΕ

Οι ειδικότερες διαχρονικές νομοθετικές προτάσεις της Αρχής είναι οι ακόλουθες:

1. Άσκηση καθηκόντων με καθεστώς πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης από μέλη της Ολομέλειας της ΑΔΑΕ.
2. α. Άσκηση ελέγχου από το προσωπικό της ΑΔΑΕ και διεύρυνση του ελέγχου και στα στοιχεία επικοινωνίας. β. Έλεγχος καταγγελιών για παραβίαση του απορρήτου των επικοινωνιών. γ. Δυνατότητα κατάσχεσης των μέσων παραβίασης του απορρήτου των επικοινωνιών. δ. Πολιτική λειτουργίας και ασφάλειας δικτύου της ΑΔΑΕ.
3. Διατύπωση γνώμης της ΑΔΑΕ για την έκδοση του Κανονισμού Γενικών Αδειών.
4. Συνεδριάσεις της Ολομέλειας της ΑΔΑΕ.
5. Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αντιπρόεδρο της ΑΔΑΕ.
6. Οικονομική ευελιξία - Πόροι της ΑΔΑΕ.
7. Στελέχωση, κατανομή θέσεων.
8. Διαχείριση των διατάξεων και βουλευμάτων άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών που αποστέλλονται στην ΑΔΑΕ.

Ανάλυση των νομοθετικών προτάσεων της ΑΔΑΕ

1. Άσκηση καθηκόντων με καθεστώς πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης από μέλη της Ολομέλειας της ΑΔΑΕ

Με την προτεινόμενη ρύθμιση κατόπιν και της τροποποίησης του άρθρου 3 παρ. 5 του Ν. 3051/2003 (ΦΕΚ Α' / 220) με το άρθρο 61 του Ν. 4055/2012 (ΦΕΚ Α' / 51), προβλέπεται ότι, με απόφαση της Ολομέλειας της Αρχής μπορούν να ανατίθενται καθήκοντα πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης στα τακτικά μέλη της ΑΔΑΕ.

Προτεινόμενη ρύθμιση

Μετά την παράγραφο 3 του άρθρου 4 του Ν. 3115/2003 (ΦΕΚ Α' / 47) προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Με απόφαση της Ολομέλειας της Αρχής, μπορεί να ανατίθενται καθήκοντα πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης στα τακτικά μέλη της ΑΔΑΕ για την κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών της Αρχής».

Η παράγραφος 4 του άρθρου 4 του Ν. 3115/2003 (ΦΕΚ Α' / 47) αναριθμείται σε παράγραφο 5.

2. α. Άσκηση ελέγχου από το προσωπικό της ΑΔΑΕ και διεύρυνση του ελέγχου και στα στοιχεία επικοινωνίας. β. Έλεγχος καταγγελιών για παραβίαση του απορρήτου των επικοινωνιών. γ. Δυνατότητα κατάσχεσης των μέσων παραβίασης του απορρήτου των επικοινωνιών. δ. Πολιτική λειτουργίας και ασφάλειας δικτύου της ΑΔΑΕ

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αφορούν τις πε-

ριπτώσεις α', δ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του Ν. 3115/2003, καθώς και προσθήκη περίπτωσης ιδ' :

α) Διευρύνεται ο έλεγχος της ΑΔΑΕ, όχι μόνο στις τράπεζες δεδομένων, αλλά και στα στοιχεία επικοινωνίας. Ο ιδρυτικός νόμος (Ν. 3115/2003) της Αρχής στο άρθρο 6 καθορίζει τις αρμοδιότητές της. Ειδικότερα, στην παράγραφο 1α του άρθρου αυτού γίνεται αναφορά στους φορείς εκείνους, στους οποίους η ΑΔΑΕ έχει αρμοδιότητα ελέγχου σε ό,τι αφορά την τήρηση του απορρήτου των επικοινωνιών. Αναφέρεται συγκεκριμένα ότι «η ΑΔΑΕ ... διενεργεί, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας, τακτικούς και έκτακτους ελέγχους, σε εγκαταστάσεις, τεχνικό εξοπλισμό, αρχεία, τράπεζες δεδομένων και έγγραφα της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (ΕΥΠ), άλλων δημοσίων υπηρεσιών, οργανισμών, επιχειρήσεων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, καθώς και ιδιωτικών επιχειρήσεων που ασχολούνται με ταχυδρομικές, τηλεπικοινωνιακές ή άλλες υπηρεσίες σχετικές με την ανταπόκριση και την επικοινωνία».

Από την παραπάνω διατύπωση συνάγεται ότι, σε ό,τι αφορά την τήρηση του απορρήτου της επικοινωνίας, η ΑΔΑΕ υποχρεούται να ελέγχει αφενός ορισμένες δημόσιες υπηρεσίες (π.χ. ΕΥΠ) και αφετέρου τους ιδιωτικούς φορείς-παρόχους, οι οποίοι προσφέρουν υπηρεσίες επικοινωνιών στο κοινό, όπως είναι τα ταχυδρομεία, οι εταιρείες ταχυμεταφορών, οι οργανισμοί και οι εταιρείες τηλεπικοινωνιών.

Προτείνεται επίσης, η διενέργεια ελέγχων να γίνεται όχι μόνο από μέλος ή μέλη της ΑΔΑΕ, αλλά και από ειδικώς προς τούτο ορισθέντα μέλη του προσωπικού της, προκειμένου η

ΑΔΑΕ να αντεπεξέλθει στο εύρος των ελέγχων που είναι επιφορτισμένη να διενεργεί.

β) Αναδιατυπώνεται η διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1δ) του Ν. 3115/2003.

γ) Η παράγραφος 1ε του άρθρου 6 του Ν. 3115/2003 περιορίζεται στις περιπτώσεις καταγγελιών από άτομα, μόνον όταν αυτά θίγονται από τον τρόπο και τη διαδικασία άρσης του απορρήτου. Οι ιδιώτες δεν έχουν το δικαίωμα να καταγγείλουν στην ΑΔΑΕ την παραβίαση του απορρήτου των επικοινωνιών τους. Ωστόσο, επειδή ο πολίτης δεν προστατεύεται ευθέως έτσι, παρά μόνον έμμεσα (μέσω της παρ. 1α του άρθρου 6), κρίνεται απαραίτητο να προστεθεί στην αρχή της παραγράφου 1ε του άρθρου 6 του νόμου αυτού η αρμοδιότητα της ΑΔΑΕ να ελέγχει καταγγελίες πολιτών για παραβίαση του απορρήτου των επικοινωνιών τους.

δ) Κρίνεται ότι πρέπει να υφίσταται και να εφαρμόζεται Πολιτική Ασφάλειας για το εσωτερικό δίκτυο της Αρχής.

Προτεινόμενη ρύθμιση

Οι περιπτώσεις α', δ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του Ν. 3115/2003, αντικαθίστανται ως εξής και προστίθεται περίπτωση ιδ':

«**α)** Διενεργεί, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας, τακτικούς και έκτακτους ελέγχους, σε εγκαταστάσεις, τεχνικό εξοπλισμό, αρχεία, τράπεζες δεδομένων, δεδομένα επικοινωνίας και έγγραφα της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (ΕΥΠ), άλλων δημόσιων υπηρεσιών, οργανισμών, επιχειρήσεων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, καθώς και ιδιωτικών επιχειρήσεων που ασχολούνται με ταχυδρομικές, τηλε-

πικοινωνιακές ή άλλες υπηρεσίες σχετικές με την ανταπόκριση και την επικοινωνία. Τον έλεγχο διενεργούν τουλάχιστον ένα μέλος της ΑΔΑΕ και μέλη του προσωπικού της, τα οποία ορίζονται με απόφαση της Αρχής ύστερα από εισήγηση του Προέδρου. Κατά τον έλεγχο αρχείων που τηρούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας παρίσταται αυτοπροσώπως ο Πρόεδρος.

δ) Δύνатаι να προβαίνει στην κατάσχεση μέσων και στοιχείων ή δεδομένων παραβίασης του απορρήτου και ορίζεται η ίδια μεσεγγυούχος αυτών μέχρι να αποφανθούν τα αρμόδια δικαστήρια. Προβαίνει, κατόπιν δικαστικής απόφασης, εφόσον υφίσταται εκκρεμής ποινική διαδικασία, στην καταστροφή πληροφοριών ή στοιχείων ή δεδομένων, τα οποία αποκτήθηκαν με παράνομη παραβίαση του απορρήτου των επικοινωνιών.

ε) Εξετάζει κάθε περίπτωση παραβίασης των διατάξεων περί απορρήτου των επικοινωνιών, καθώς και καταγγελίες σχετικές με την προστασία των δικαιωμάτων των αιτούντων.

ιδ) Εκδίδει την Πολιτική Λειτουργίας και Ασφάλειας του δικτύου της.»

3. Διατύπωση γνώμης της ΑΔΑΕ για την έκδοση του Κανονισμού Γενικών Αδειών

Προβλέπεται η διατύπωση γνώμης της ΑΔΑΕ κατά την έκδοση του Κανονισμού της παραγράφου 5 του άρθρου 18 του Ν. 4070/2012 (ΦΕΚ 82/Α'/10.04.2012), όποτε αυτός αφορά θέματα προστασίας του απορρήτου των επικοινωνιών.

Προτεινόμενη ρύθμιση

Στο τέλος της παραγράφου 5 του άρθρου 18 του Ν. 4070/2012 (ΦΕΚ Α'/82) προστίθεται το εξής εδάφιο:

«Όταν ο Κανονισμός αφορά τον όρο Α7 ως προς την προστασία του απορρήτου των επικοινωνιών, καθώς και τους όρους Α13, Α14, Α16 και Α17 του Παραρτήματος VII, εκδίδεται μετά από γνώμη της Αρχής Διασφάλισης Απορρήτου Επικοινωνιών (ΑΔΑΕ)».

4. Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αντιπρόεδρο της ΑΔΑΕ

Με απόφαση της Ολομέλειας της ΑΔΑΕ, ύστερα από εισήγηση του Προέδρου, θα μπορούν να ανατίθενται αρμοδιότητές του στον Αντιπρόεδρο της ΑΔΑΕ. Η προσθήκη στον νόμο γίνεται προκειμένου να καταστεί αποτελεσματικότερη η λειτουργία της ΑΔΑΕ.

Προτεινόμενη ρύθμιση

Η παράγραφος 4 του άρθρου 7 του Ν. 3115/2003 αντικαθίσταται ως εξής:

«**4)** Τα μέλη της ΑΔΑΕ κατά την άσκηση των καθηκόντων τους ενεργούν συλλογικά. Στον Πρόεδρο ανατίθενται καθήκοντα συντονισμού και διοίκησης των υπηρεσιών της ΑΔΑΕ, καθώς και παρακολούθησης της εκτέλεσης των αποφάσεων, πορισμάτων και οποιωνδήποτε άλλων πράξεων της ΑΔΑΕ. Με απόφαση της ΑΔΑΕ μπορούν να ανατίθενται, στα μέλη ή στο προσωπικό της, συγκεκριμένα καθήκοντα, μεταξύ των οποίων καθήκοντα διοίκησης ή διαχείρισης. Ο Πρόεδρος με απόφασή του που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μπορεί να εξουσιοδοτεί μέλη ή άλλα όργανά της να υπογράφουν «με εντολή Προέδρου» έγγραφα ή άλλες πράξεις της ΑΔΑΕ. Η ΑΔΑΕ εκπροσωπείται έναντι τρίτων δικαστικώς και εξωδίκως από τον Πρόεδρό της και όταν αυτός κωλύεται από τον Αντιπρόεδρο. Η ΑΔΑΕ δύναται να ανα-

θέτει την εκπροσώπηση για συγκεκριμένη πράξη ή ενέργεια ή κατηγορία πράξεων ή ενεργειών σε άλλο μέλος της. Με απόφαση της ΑΔΑΕ, ύστερα από εισήγηση του Προέδρου, μπορούν να ανατίθενται αρμοδιότητές του στον Αντιπρόεδρο.».

5. Οικονομική ευελιξία – Πόροι της ΑΔΑΕ

Προτείνεται να προστεθεί άρθρο 7Α στον ιδρυτικό νόμο της ΑΔΑΕ, ούτως ώστε η Αρχή να αποκτήσει τη δέουσα οικονομική αυτοτέλεια, ώστε να επιτελεί αποτελεσματικότερα το έργο της. Αυτό δικαιολογείται από το γεγονός ότι η ΑΔΑΕ αποτελεί συνταγματικά κατοχυρωμένη ανεξάρτητη αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 19 του Συντάγματος, και άρα πρέπει να απολαύει της μέγιστης δυνατής οικονομικής αυτοτέλειας, προκειμένου να αντεπεξέρχεται στις αυξημένες υποχρεώσεις που πηγάζουν από τις αρμοδιότητές της. Ως γνωστόν, η ΑΔΑΕ είναι επιφορτισμένη με ελεγκτική και κυρωτική αρμοδιότητα και πρέπει επομένως να ασκεί τα καθήκοντά της όσο το δυνατόν ταχύτερα, πιο άμεσα και αποτελεσματικά, χωρίς προσκόμματα και καθυστερήσεις που συνεπάγεται η έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειάς της και η υπαγωγή της στις διαδικασίες του δημόσιου λογιστικού. Με τον τρόπο αυτόν και η επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού θα μειωθεί σταδιακά, και η Αρχή θα αποκτήσει τα αναγκαία οικονομικά μέσα για την πραγμάτωση της αποστολής της.

Προτεινόμενη ρύθμιση

Μετά το άρθρο 7 του Ν. 3115/2003, προστίθεται άρθρο 7Α ως εξής:

«Άρθρο 7Α
Πόροι της Αρχής

1. Πόρους της ΑΔΑΕ αποτελούν: α) οι ανα-

γκαίες πιστώσεις για τη λειτουργία της που εγγράφονται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, β) λοιπές πιστώσεις από τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, γ) πόροι ή έσοδα από ημεδαπά ή διεθνή προγράμματα ή προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και κονδύλια από το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς και δ) κάθε άλλος πόρος που περιέρχεται στην ΑΔΑΕ βάσει ειδικής ή γενικής διάταξης της κείμενης νομοθεσίας. Η ΑΔΑΕ μπορεί να τηρεί σχετικό τραπεζικό λογαριασμό.

2. Ποσοστό 20 % από τα διοικητικά τέλη του εδαφίου α της παραγράφου 1 άρθρου 74 του Ν. 4070/2012 που επιβάλλονται στους παρόχους ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και από τα διοικητικά τέλη της παραγράφου 2 του άρθρου 11 του Ν. 4053/2012 που επιβάλλονται στους παρόχους ταχυδρομικών υπηρεσιών περιέρχεται ετησίως στην ΑΔΑΕ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζεται η διαδικασία περιέλευσης του ανωτέρω ποσοστού στην ΑΔΑΕ, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου. Προς τούτο, η ΑΔΑΕ συντάσσει πλήρη, αναλυτική και ειδικώς αιτιολογημένη μελέτη, στην οποία αναλύει το κόστος που υφίσταται για την πιστοποίηση και τον έλεγχο των πολιτικών ασφάλειας των επιχειρήσεων που υπάγονται στην αρμοδιότητά της, ανάλογα με τον αριθμό των συνδρομητών τους, τον κύκλο των εργασιών, καθώς και με τις επιμέρους εγκαταστάσεις τους, την οποία αποστέλλει προς τους αρμόδιους Υπουρ-

γούς Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

3. Οι πόροι και τα έσοδα της Αρχής που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος μπορούν να διατίθενται ιδίως για την κάλυψη δαπανών σχετικά με:
- α) την αγορά υλικού και λογισμικού για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών,
 - β) την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση του κοινού και των παρόχων ηλεκτρονικών επικοινωνιών σε θέματα κανονιστικού πλαισίου και τεχνολογικών εξελίξεων,
 - γ) την εκπαίδευση και την πιστοποίηση του προσωπικού της,
 - δ) τη συμμετοχή της ΑΔΑΕ σε διεθνή συνέδρια και οργανώσεις σχετικά με το αντικείμενό της,
 - ε) τη διοικητική λειτουργία της ΑΔΑΕ και
 - στ) άλλες ανάγκες που προκύπτουν κατά την εκτέλεση του έργου της.
4. Κάθε τρία (3) έτη μετά την έναρξη ισχύος της διάταξης του παρόντος άρθρου και εφόσον η ΑΔΑΕ έχει αποθεματικό από την κάλυψη των δαπανών της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, οι πλεονάζουσες πιστώσεις αποτελούν έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού, στον οποίο και μεταφέρονται. Η μεταφορά λαμβάνει χώρα μετά την έκδοση διαπιστωτικής απόφασης των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών, ύστερα από σχετική απόφαση της Ολομέλειας της Αρχής.»

6. Στελέχωση, κατανομή θέσεων

- α) Προβλέπεται η αύξηση των οργανικών θέσεων της ΑΔΑΕ και η κατανομή τους σε κατηγορίες προσωπικού με βάση τις σημερινές ανάγκες αλλά και τις νέες απαιτήσεις.

β) Κατανέμονται κατά κλάδους οι θέσεις του προσωπικού της ΑΔΑΕ.

Προτεινόμενη ρύθμιση

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 8 του ν. 3115/2003 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Για τη στελέχωση της ΑΔΑΕ συνιστώνται συνολικά ενενήντα (90) θέσεις, από τις οποίες οι τριάντα δύο (32) είναι θέσεις Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού, οι πενήντα δύο (52) θέσεις τακτικού προσωπικού, οι πέντε (5) θέσεις δικηγόρων παρ' εφέταις με έμμισθη εντολή και μία (1) θέση Νομικού Συμβούλου».

2. Στην παράγραφο 4 του άρθρου 8 του ν. 3115/2003 διαγράφεται η τελευταία πρόταση.

3. Η παράγραφος 5 του άρθρου 8 του ν. 3115/2003 αντικαθίσταται ως εξής:

«α. Οι θέσεις του τακτικού προσωπικού κατανέμονται κατά κατηγορίες και κλάδους ως εξής:

Πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ): Κλάδος ΠΕ Διοικητικού – Οικονομικού, θέσεις δεκαοκτώ (18), εκ των οποίων οι δύο (2) είναι πτυχιούχων Νομικής, Κλάδος ΠΕ Πληροφορικής, θέσεις έξι (6),

Τεχνολογικής εκπαίδευσης (ΤΕ): Κλάδος ΤΕ Διοικητικού – Λογιστικού, θέσεις πέντε (5), Κλάδος ΤΕ Μηχανικών, θέσεις οκτώ (8), Κλάδος ΤΕ Πληροφορικής, θέσεις δύο (2),

Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΔΕ): Κλάδος ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων, θέσεις επτά (7), Κλάδος ΔΕ Διοικητικού – Λογιστικού, θέσεις τρεις (3), Κλάδος ΔΕ Οδηγών, θέσεις δύο (2),

Υποχρεωτικής εκπαίδευσης (ΥΕ): Κλάδος ΥΕ Γενικών Καθηκόντων, θέσεις μία (1).

β. Οι θέσεις του Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού κατανέμονται ως εξής:

Είκοσι έξι (26) θέσεις διπλωματούχων ηλεκτρολόγων μηχανικών και μηχανικών Η/Υ ή ηλεκτρονικών μηχανικών ή τηλεπικοινωνιακών μηχανικών ή μηχανικών πληροφορικής ή φυσικών.

Δύο (2) θέσεις πτυχιούχων ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ή αναγνωρισμένων ισότιμων σχολών αλλοδαπής, Διεθνών ή Ευρωπαϊκών σπουδών ή Πολιτικών ή Οικονομικών σπουδών ή Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων και τέσσερις (4) θέσεις πτυχιούχων νομικής.

γ. Οι θέσεις των δικηγόρων με έμμισθη εντολή είναι πέντε (5).

δ. Ο Νομικός Σύμβουλος πρέπει να είναι δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω και κάτοχος τουλάχιστον μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών σε συναφές με τους σκοπούς της ΑΔΑΕ αντικείμενο.»

4. Η παράγραφος 10 του άρθρου 8 του ν. 3115/2003 αντικαθίσταται ως εξής:

«10. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται, μετά από γνώμη της ΑΔΑΕ, με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών, Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καθορίζεται η εσωτερική διάρθρωση της ΑΔΑΕ, οι αρμοδιότητες των οργανικών της μονάδων, τα προσόντα και ο τρόπος επιλογής των προϊσταμένων του προσωπικού, θέματα πειθαρχικής διαδικασίας, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων.»

7. Άλλες προτάσεις της ΑΔΑΕ

α. Αρμοδιότητα επί εσωτερικών δικτύων σε οργανισμούς, υπηρεσίες και επιχειρήσεις, οι οποίες διαθέτουν δίκτυα επικοινωνιών.

Σχετικά με τους φορείς, επί των οποίων η ΑΔΑΕ έχει αρμοδιότητα ελέγχου, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 εδ. α', εκτός από τους εν λόγω φορείς, υπάρχουν, όπως είναι γνωστό, οργανισμοί, υπηρεσίες και επιχειρήσεις, που διαθέτουν δίκτυα επικοινωνιών τα οποία προορίζονται καταρχήν για να εξυπηρετούν τις δικές τους ανάγκες, παράλληλα όμως χρησιμοποιούνται από τους εργαζομένους σε αυτές, τους συνεργάτες και τους πελάτες τους και για τις προσωπικές τους επικοινωνίες. Αναφέρονται ενδεικτικά οι περιπτώσεις εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (ΑΕΙ, ΤΕΙ), δήμων, επιμελητηρίων, νοσοκομείων, ξενοδοχείων κ.ά. Επειδή δε ένα σημαντικό μέρος των επικοινωνιών που διεξάγονται πραγματοποιείται μέσα από τα προαναφερθέντα ιδιωτικά δίκτυα (ειδικότερα στις τηλεπικοινωνίες και στο διαδίκτυο), τίθεται το ζήτημα του ελέγχου των εν λόγω φορέων σε ό,τι αφορά στην τήρηση του απορρήτου της επικοινωνίας των υπαλλήλων, των συνεργατών ή των πελατών τους.

Σημειώνεται ότι η σχετική συνταγματική διάταξη (άρθρο 19) ορίζει ότι το απόρρητο των επικοινωνιών είναι απολύτως απαραβίαστο, για τον έλεγχο δε της τήρησης του απορρήτου από κάθε φορέα που εμπλέκεται στην παροχή υπηρεσιών επικοινωνιών συστήθηκε η ΑΔΑΕ

Όπως προκύπτει από τη διατύπωση του άρθρου 6 παρ. 1α του Ν. 3115/2003 που προαναφέρθηκε, η ΑΔΑΕ δεν έχει αρμοδιότητα να ασκεί έλεγχο στους φορείς αυτούς ως προς την τήρηση του απορρήτου για τις περιπτώ-

σεις που αναφέρθηκαν παραπάνω. Για το λόγο αυτό, η ανωτέρω προταθείσα τροποποίηση της περ. α' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του Ν. 3115/2003 θα δύνατο να εμπεριέχει και σχετική ρύθμιση για τα προαναφερθέντα ιδιωτικά δίκτυα ως εξής:

Προτεινόμενη ρύθμιση

Η περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του Ν. 3115/2003, αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Διενεργεί, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας, τακτικούς και έκτακτους ελέγχους, σε εγκαταστάσεις, τεχνικό εξοπλισμό, αρχεία, τράπεζες δεδομένων, δεδομένα επικοινωνίας και έγγραφα της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (ΕΥΠ), άλλων δημόσιων υπηρεσιών, οργανισμών, επιχειρήσεων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, καθώς και ιδιωτικών επιχειρήσεων που ασχολούνται με ταχυδρομικές, τηλεπικοινωνιακές ή άλλες υπηρεσίες σχετικές με την ανταπόκριση και την επικοινωνία. Εκτός από τα παραπάνω, διενεργεί, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας, τακτικούς και έκτακτους ελέγχους, σε υπηρεσίες, οργανισμούς και επιχειρήσεις που διαθέτουν εσωτερικά δίκτυα (intranet) ή ιδιωτικά τηλεφωνικά κέντρα ή προμηθεύουν εξοπλισμό ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή παρέχουν υπηρεσίες σχετικές με δραστηριότητες ηλεκτρονικών επικοινωνιών στους προαναφερθέντες οργανισμούς και επιχειρήσεις είτε ανήκουν στον δημόσιο είτε στον ιδιωτικό τομέα εν γένει. Η κατοχή οποιασδήποτε άδειας δεν παρεμποδίζει τον έλεγχο. Τον έλεγχο διενεργούν τουλάχιστον ένα μέλος της ΑΔΑΕ και μέλη του προσωπικού της, τα οποία ορίζονται με απόφαση της Αρχής ύστερα από εισήγη-

ση του Προέδρου. Κατά τον έλεγχο αρχείων που τηρούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας παρίσταται αυτοπροσώπως ο Πρόεδρος.» .

β. Εξασφάλιση των αναγκών μέσω για την υλοποίηση του θεσμικού ρόλου της ΑΔΑΕ

i. Προϋπολογισμός

Το 2020, ο προϋπολογισμός της ΑΔΑΕ διαμορφώθηκε στο ποσό των 3.126.080,00 ευρώ από 2.963.000,00 αρχική έγκριση λόγω έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης από το αποθεματικό της ΕΕΤΤ αλλά και από Υπουργείο Οικονομικών για δαπάνες που εκτελέστηκαν για την ανάσχεση διασποράς της πανδημίας COVID-19.

Στον πίνακα που ακολουθεί εμφανίζονται αναλυτικά τα εγκεκριμένα ποσά του προϋπολογισμού της Αρχής ανά έτος, με αφετηρία το 2005, όταν ξεκίνησε ουσιαστικά το ελεγκτικό της έργο.

Πίνακας 1

Εγκεκριμένοι προϋπολογισμοί της ΑΔΑΕ, 2005 - 2020

Έτος	Εγκεκριμένος προϋπολογισμός της ΑΔΑΕ
2020	3.126.080 ευρώ
2019	2.666.000 ευρώ
2018	2.223.000 ευρώ
2017	2.041.000 ευρώ
2016	1.822.000 ευρώ
2015	1.628.000 ευρώ
2014	1.574.000 ευρώ
2013	1.687.500 ευρώ
2012	1.976.535 ευρώ
2011	2.051.500 ευρώ
2010	2.456.500 ευρώ
2009	2.563.000 ευρώ
2008	2.147.000 ευρώ
2007	2.145.000 ευρώ
2006	2.100.000 ευρώ
2005	2.000.000 ευρώ

ii. Τεχνολογικός εξοπλισμός

Η διαρκής εξέλιξη της τεχνολογίας επιβάλλει τον ανάλογο εξοπλισμό της ΑΔΑΕ με σύγχρονα μέσα, ο οποίος αναφέρεται, ενδεικτικά σε:

- αναβάθμιση συσκευών/συστημάτων ελέγχου δικτύου (φάσματος) κινητής τηλεφωνίας,
- ανάλυση και διερεύνηση περιστατικών ασφάλειας των τηλεπικοινωνιακών συστημάτων των παρόχων,
- έλεγχο ασφάλειας δικτύων (vulnerability scanners, penetration testing κλπ.).

Η ΑΔΑΕ στερείται του ενδεδειγμένου τεχνολογικού εξοπλισμού λόγω του μικρού προϋπολογισμού που της εγκρίνεται.

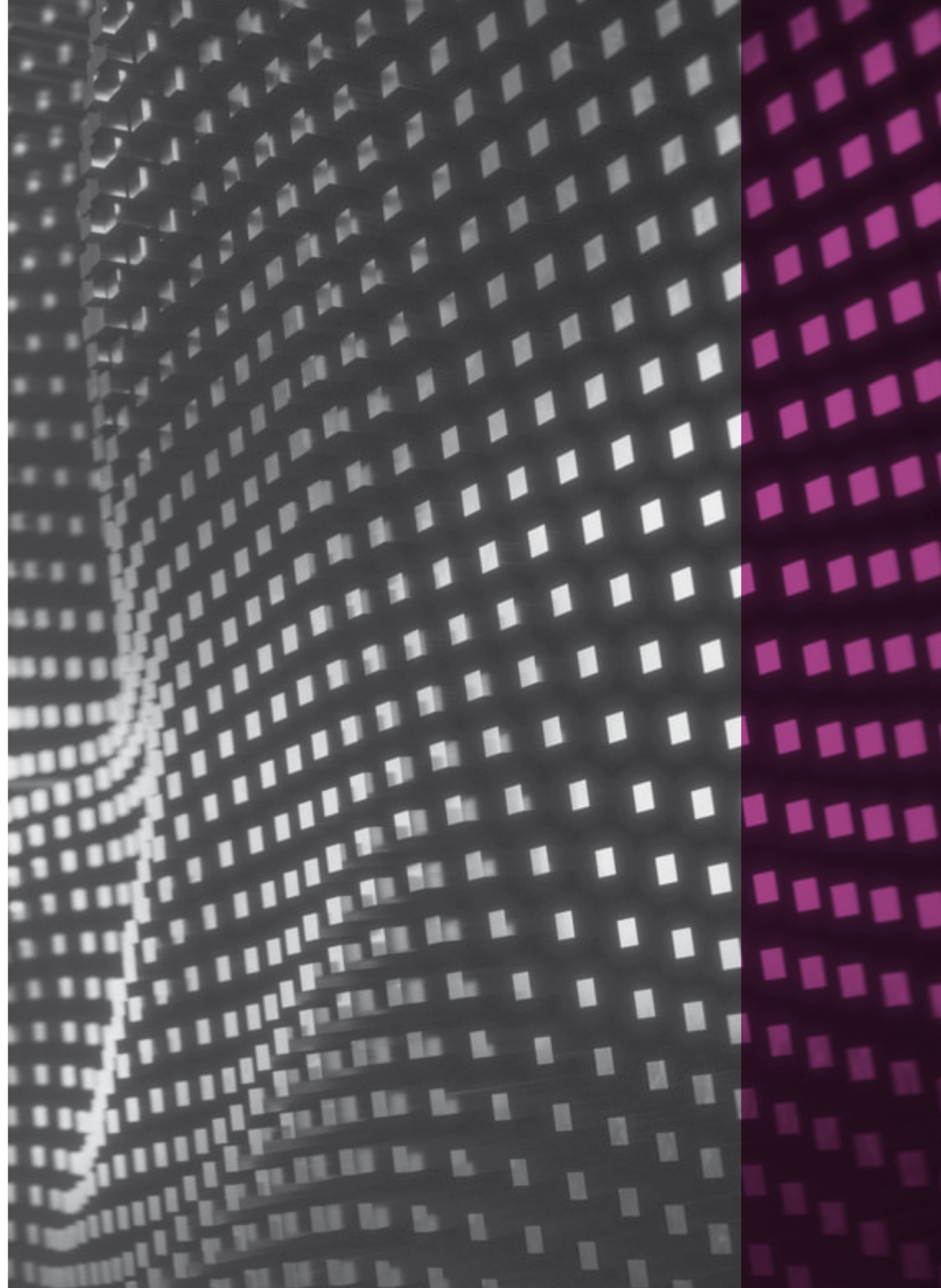
iii. Υποδομές

Για να ανταποκριθεί στον θεσμικό της ρόλο, η ΑΔΑΕ χρειάζεται χώρο που να καλύπτει τις

ανάγκες στέγασης των υπηρεσιών της και υλικοτεχνική υποδομή (π.χ. εξοπλισμό ανίχνευσης παραβίασης του απορρήτου, πληροφορικά συστήματα, κλπ.).

γ. Αναθεώρηση του ΠΔ 47/2005 σχετικά με τις τεχνικές και οργανωτικές εγγυήσεις για την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών

Η ΑΔΑΕ, με βάση τις τεχνολογικές εξελίξεις και τη μέχρι σήμερα εμπειρία της από την εφαρμογή των διατάξεων για την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών, διατύπωσε την ανάγκη τροποποιήσεων στο υφιστάμενο ΠΔ 47/2005, το οποίο εκδίδεται με απόφαση των αρμόδιων υπουργών και γνώμη της ΑΔΑΕ, σύμφωνα με το άρθρο 9 του Ν. 3115/2003. Η Ολομέλεια της Αρχής έχει επεξεργαστεί τις σχετικές αναγκαίες συμπληρώσεις και τροποποιήσεις και είναι σε θέση να τις υποβάλει στα αρμόδια υπουργεία, εφόσον της ζητηθεί.

04

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ
ΔΡΑΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΟ 2021**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

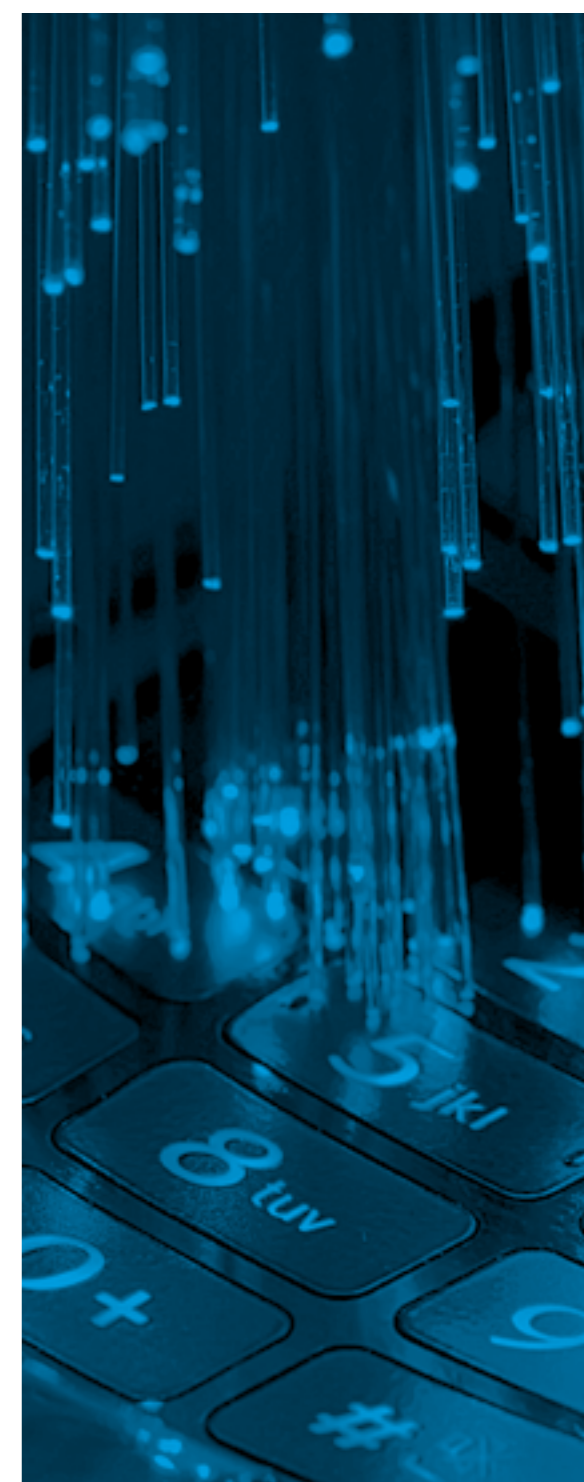
Προγραμματισμός δράσης για το 2021

Το έτος 2020 εξ αιτίας των εκτάκτων υγειονομικών συνθηκών που επικράτησαν λόγω πανδημίας, δεν επέτρεψε, όπως εκτέθηκε και στον Πρόλογο της παρούσης, στην Αρχή να προχωρήσει στους προγραμματισθέντες τομείς δράσης και στις δραστηριότητες της (ελέγχους, κλπ) όσο θα το επιθυμούσε η Διοίκηση της και το προσωπικό της. Οι στόχοι της ΑΔΑΕ για το 2021 είναι η διοικητική της αναδιοργάνωση, η εντονότερη παρουσία της στον χώρο της προστασίας του απορρήτου των πάσης φύσεως επικοινωνιών, κυρίως στον τομέα της άρσεως του απορρήτου των επικοινωνιών, η μεγαλύτερη δραστηριότητα και εξωστρέφεια των μελών της Αρχής και του προσωπικού της, και η δημιουργία στους κατοίκους αυτής της χώρας του αισθήματος εμπιστοσύνης στην ακεραιότητα των δικτύων επικοινωνίας τα οποία χρησιμοποιούν σε καθημερινή βάση. Η εμπέδωση αισθήματος εμπιστοσύνης στους χρήστες (είτε είναι πολίτες είτε κάτοικοι της χώρας) σε σχέση τόσο με την ασφάλεια των συνομιλιών τους, όσο και με την ανταλλαγή γραπτών κειμένων μέσω ηλεκτρονικών ή άλλων δικτύων επικοινωνίας δεν αποτελεί μόνο στόχο του συνταγματικού νομοθέτη, ο οποίος αισθάνθηκε την ανάγκη να κατοχυρώσει σε ειδικό άρθρο και μάλιστα, με πολύ αυστηρές προϋποθέσεις, τη διασφάλιση του απορρήτου, γεγονός εξάλλου, ιδιαίτερα σπάνιο στα ευρωπαϊκά συνταγματικά συστήματα. Αποτελεί επιπλέον και απαραίτητο στοιχείο για τη λειτουργία της δημοκρατίας στη χώρα. Ένας πολίτης, που φοβάται ότι παρακολουθούνται οι επικοινωνίες του και αυτολογοκρίνεται, δεν μπορεί να είναι ελεύθερος άνθρωπος και ώρι-

μος δημοκρατικός πολίτης. Μαθαίνει να μην λέει τη γνώμη του. Έτσι πλήττεται όχι μόνο το απαραβίαστο του ιδιωτικού του βίου, αλλά και η δυνατότητα του να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του, να πληροφορείται και να πληροφορεί κλπ.

Πέραν των αυτονόητων στόχων που είναι: α) η βελτίωση και ο εκσυγχρονισμός του κανονιστικού πλαισίου που διέπει την οργάνωση και λειτουργία της Αρχής, αλλά και το καθεστώς των νόμιμων άρσεων του απορρήτου, β) η αύξηση του αριθμού και της συχνότητας των ελέγχων, γ) ο εκσυγχρονισμός του υλικοτεχνικού εξοπλισμού της Αρχής με στόχο την επίτευξη των καταστατικών στόχων της, δ) η εμπέδωση αισθήματος εμπιστοσύνης στους χρήστες σε σχέση τόσο με την ασφάλεια των συνομιλιών τους, όσο και με την ανταλλαγή γραπτών κειμένων μέσω ηλεκτρονικών ή άλλων δικτύων επικοινωνίας δεν αποτελεί μόνο στόχο του συνταγματικού νομοθέτη, ο οποίος αισθάνθηκε την ανάγκη να κατοχυρώνει σε ειδικό άρθρο και μάλιστα, με πολύ αυστηρές προϋποθέσεις, τη διασφάλιση του απορρήτου, γεγονός εξάλλου, ιδιαίτερα σπάνιο στα ευρωπαϊκά συνταγματικά συστήματα. Αποτελεί επιπλέον και απαραίτητο στοιχείο για τη λειτουργία της δημοκρατίας στον τομέα της προστασίας του ιδιωτικού βίου των πολιτών καθώς και η ταχύτερη και πληρέστερη ανταπόκριση στα αιτήματα και τις καταγγελίες, ε) η συμμετοχή της Αρχής σε ημερίδες, συνέδρια στην ημεδαπή και την αλλοδαπή, καθώς και η διοργάνωση εκ μέρους της τέτοιων επιστημονικών εκδηλώσεων, στ) η ταχύτερη σε σχέση με το παρελθόν, όπου τα πράγματα δεν λειτούργησαν ικανοποιητικά, ολοκλήρωση διαδικασιών επιβολής

κυρώσεων σε υπεύθυνους παραβίασεως του απορρήτου των επικοινωνιών, ζ) η συνεργασία με αλλοδαπούς, και κατά προτεραιότητα ευρωπαϊκούς, φορείς ελέγχου και αποτελεσματικής επιβολής του σεβασμού του απορρήτου των επικοινωνιών, η) η εμπέδωση στο προσωπικό της ΑΔΑΕ πνεύματος πρωτοβουλίας και η καταπολέμηση των γραφειοκρατικών αγκυλώσεων στο εσωτερικό της Αρχής και η καθιέρωση εσωτερικών μηχανισμών ελέγχου αποσκοπούντων στην άμεση ολοκλήρωση των διαφόρων διαδικασιών, και θ) η συχνότερη επανάληψη των ελέγχων σε εγκαταστάσεις, τεχνικό εξοπλισμό, αρχεία, τράπεζες δεδομένων και έγγραφα της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (ΕΥΠ), άλλων δημοσίων υπηρεσιών, οργανισμών, κατά τα λοιπά και προς αποφυγή επαναλήψεων παραπέμπουμε στην ενότητα Επίκαιρα ζητήματα που απασχολούν, μεταξύ άλλων, την ΑΔΑΕ του Προλόγου της παρούσας Έκθεσης.

Πίνακας Συντομογραφιών

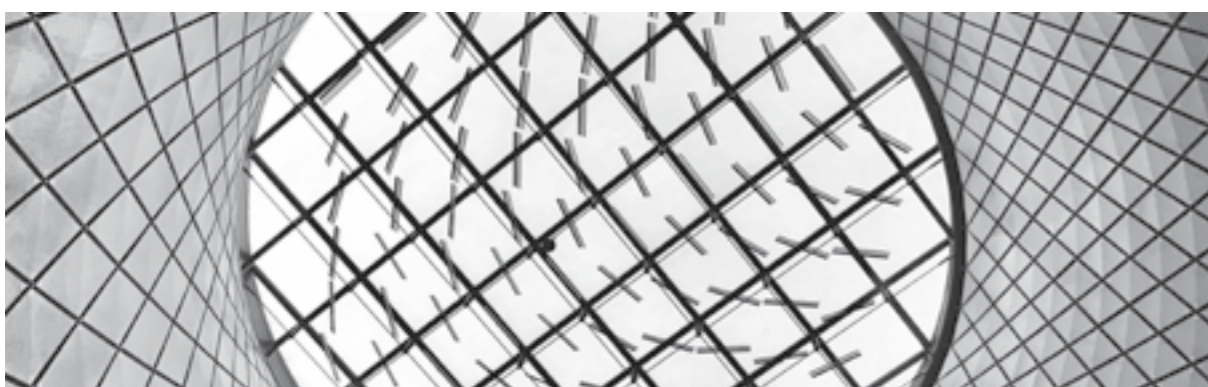
ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΔΑΕ	Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών
ΑΕ	Ανώνυμη Εταιρεία
ΑΕΙ	Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
ΑΠΔΠΧ	Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα
ΓΓΠΠ	Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας
ΓΚΠΔ	Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων
ΔΕ	Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
ΔιΜΕΕ	Δίκαιο Μέσων Ενημέρωσης και Επικοινωνίας
ΕΔΔΑ	Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΤΤ	Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων
ΕΚ	Ευρωπαϊκή Κοινότητα
ΕΚΔΔΑ	Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης
ΕΛΤΑ	Ελληνικά Ταχυδρομεία
ΕΠΕ	Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης
ΕΣΔΑ	Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου
ΕΣΔΔΑ	Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης
ΕΣΠΑ	Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς
ΕΥΠ	Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών
ΙΔΑΧ	Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου
ΙΝΕΠ	Ινστιτούτο Επιμόρφωσης

ΚΠΔ	Κώδικα Ποινικής Δικονομίας
ΚΥΑ	Κοινή Υπουργική Απόφαση
Ν	Νόμος
ΝΠΔΔ	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
ΝΠΙΔ	Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
ΟΤΕ	Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος
ΠΔ	Προεδρικό Διάταγμα
ΠΔΑΤΥ	Πολιτική Διασφάλισης του Απορρήτου των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών
ΠΕ	Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση
ΠΔ	Προεδρικό Διάταγμα
ΠΚ	Ποινικός Κώδικα
ΣτΕ	Συμβούλιο της Επικρατείας
ΤΕ	Ταχυδρομικές Επιχειρήσεις
ΤΕ	Τεχνολογική Εκπαίδευση
ΤΕΙ	Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
ΥΕ	Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης
ΥΟΔΔ	Τεύχος Υπαλλήλων Ειδικών Θέσεων & Οργάνων Διοίκησης
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως
ΦΠΑ	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας
ΧΘΔ ΕΕ	Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΕΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

AI	Artificial Intelligence
BEREC	Body of European Regulators for Electronic Communications
Digital Ri.Se	Digital Rights & Security
ECC CODE	Electronic Communications Code
ECASEC	European Competent Authorities for Secure Electronic Communications
ENISA	European Network and Information Security Agency
ICT	Information and Communication Technology
IP	Internet Protocol
NIS	National Information Security
OTT	Over the Top

Εκτύπωση

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Γραφιστική Μελέτη - Σχεδιασμός

Άννα Καρακωνσταντή

(ΕΡΓ. 66_21)

Παράρτημα

Απόφαση ΑΔΑΕ 29/2020 (ΦΕΚ 423/Β/12-2-2020)

ΘΕΜΑ: Τροποποίηση παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 4 του Κανονισμού Εσωτερικής Λειτουργίας της Αρχής (ΦΕΚ Β' 1642), όπως ισχύει.

Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΤΟΥ ΑΠΟΡΡΗΤΟΥ ΤΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
(συνεδρίαση 22ης Ιανουαρίου 2020)

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

- των άρθρων 6, παρ. 1, εδάφιο ια' και του άρθρου 5, παρ. 3 του ν. 3115/2003 «Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών» (ΦΕΚ 47/Α'/27.2.2003),
- της 44/31.10.2003 απόφασης της Α.Δ.Α.Ε. «Κανονισμός Εσωτερικής Λειτουργίας της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.)» (ΦΕΚ Β' 1642/7.11.2003), όπως ισχύει, μετά την τροποποίησή της 108/2012 απόφασης της Α.Δ.Α.Ε. (ΦΕΚ Β' 1650/11.5.2012),
- της 16887/17-03-2016 απόφασης του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων περί συγκρότησης της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (ΦΕΚ Υ.Ο.Δ.Δ. 151/21-03-2016),
- της 34051/29.05.2018 απόφασης του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων περί διορισμού Προέδρου της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (ΦΕΚ 326/τ.Υ.Ο.Δ.Δ./5-6-2019), όπως διορθώθηκε εις το ορθό με το ΦΕΚ 396/τ.Υ.Ο.Δ.Δ./20.06.2019.

2. Την αριθμ. 15/2020 εισήγηση προς την Ολομέλεια της Α.Δ.Α.Ε.

3. Το πρακτικό της από 22-1-2020 συνεδρίασης της Ολομελείας της Α.Δ.Α.Ε.

4. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Τροποποιούνται οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 4 της 44/31.10.2003 απόφασης της Α.Δ.Α.Ε. «Κανονισμός Εσωτερικής Λειτουργίας της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.)» (ΦΕΚ Β' 1642/7.11.2003), ως εξής:

3. Οι διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο των επικοινωνιών ή τους όρους και τη διαδικασία άρσης αυτού επιβάλλονται πάντοτε ύστερα από ακρόαση, μετά από προηγούμενη κλήτευση για παροχή εξηγήσεων, του φερόμενου ως υπαίτιου, ο οποίος καταθέτει έγγραφο υπόμνημα εντός της προθεσμίας που του τίθεται από την κλήση προς παροχή εξηγήσεων.

Σε περίπτωση που ο φερόμενος ως υπαίτιος ή εκπρόσωπός του, αν είναι νομικό πρόσωπο, επιθυμεί να εμφανισθεί ενώπιον της Ολομέλειας για προφορική ακρόαση (μετά ή άνευ δικηγόρου) ή επιθυμεί να εκπροσωπηθεί δια πληρεξουσίου δικηγόρου το ανακοινώνει εγγράφως στην Αρχή το βραδύτερο δύο πλήρεις εργάσιμες ημέρες πριν από την ορισθείσα ημερομηνία. Στις περιπτώσεις που επιλέγεται η διαδικασία της αυτοπρόσωπης παράστασης κατά τα ανωτέρω, μπορεί να δοθεί προθεσμία, κατά την κρίση του Προέδρου προς κατάθεση γραπτού υπομνήματος. Ο Πρόεδρος μπορεί πάντως σε κάθε περίπτωση να διατάξει την αυτοπρόσωπη παρουσία του φερόμενου ως υπαίτιου ή εκπροσώπου του, αν πρόκειται περί νομικού προσώπου.

4. Η κλήση για ακρόαση διατάσσεται με επιμέλεια του Προέδρου, του εισηγητή ή του βοηθού εισηγητή και ενεργείται από ειδικά εξουσιοδοτημένο από την Ολομέλεια μέλος του προσωπικού της Αρχής ή δημόσιο όργανο. Αναφέρει δε τον τόπο και το χρόνο της ακρόασης καθώς και το θέμα αυτής. Η κλήτευση αποδεικνύεται με την υπογραφή του καλούμενου σε αντίγραφο του εγγράφου που επιδόθηκε ή με σχετική επισημείωση του επιδίδοντος αν για οποιοδήποτε λόγο η υπογραφή του καλούμενου είναι αδύνατη. Αν ο καλούμενος δεν βρεθεί στην κατοικία του ή στην επαγγελματική του εγκατάσταση ο επιφορτισμένος με την επίδοση επιδίδει το έγγραφο σε σύνικο ή θυρωρό της πολυκατοικίας ή σε υπάλληλο της επιχείρησης. Στην περίπτωση αυτή υπογράφει ο παραλήπτης του εγγράφου με ταυτόχρονη δήλωση του ονοματεπωνύμου του και της ιδιότητάς του ή σε περίπτωση άρνησης του ο επιδίδων πραγματοποιεί σχετική επισημείωση. Αν, κατά την κρίση του Προέδρου δεν είναι ευχερής η επίδοση της κλήσης με εντεταλμένο όργανο, λόγω αποστάσεως της κατοικίας του καλούμενου ή της επαγγελματικής του εγκατάστασης από την έδρα της Αρχής ή αν αυτός διαμένει στο εξωτερικό ή για άλλο σοβαρό λόγο, η επίδοση γίνεται με συστημένη επιστολή».

Η παρούσα απόφαση ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος

ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΑΜΜΟΣ

